

საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების
სამსახური

რეპი საქართველო

ჩემი საქართველო

მოსწავლეთა თხზულებებისა და
ნახატების კონკურსში
ბამარჯვებულთა
კრებული

თბილისი 2005

სკონსორი - ნინოწმინდის ნავთობკომპანია

პროექტის ავტორი და ბავშვთა საერთაშორისო
ფონდ „უუნდერკინდის“ დამფუძნებელი
ანა ალავერდაშვილი

რედაქტორი
მარინა თეძეშვიანიძე

© ბავშვთა საერთაშორისო ფონდი „უუნდერკინდი“

უაკ (UDC) 984. 631-1
ბ 565

საგამომცემლო სახლი „სახე(ლ)ები“ 2005

2259.282

წინასიტყვაობა

მკითხველო, თქვენს წინაშეა ჩვენი სამშობლოს მომავალი თაობის ფიქრი და ხედვა საქართველოს წარსულზე აწმყოსა და მომავალზე.

ამ კრებულის ავტორებმა მოსწავლეთა თხზულებებისა და ნახატების კონკურსში გაიმარჯვეს, კონკურსს “ჩემი სამართველო” ჰქვია. ის ბავშვთა საერთაშორისო ფონდ “ვუნდერკინდისა” და მოსწავლეთა გაზეთ “ნერგის” თაოსნობით ჩატარდა. ბავშვებმა 1500 ნამუშევარი წარმოადგინეს.

აღსანიშნავია, რომ მასში თბილისელი მოსწავლეების გარდა საქართველოს თითქმის ყველა რაიონის – აბაშის, ახმეტის, ადიგენის, ამბროლაურის, ხობის, ონის, დმანისის, წალენჯიხის, ნინოწმინდის, ზუგდიდისა და სხვა რაიონების და ქალაქების მოსწავლეები მონაწილეობდნენ.

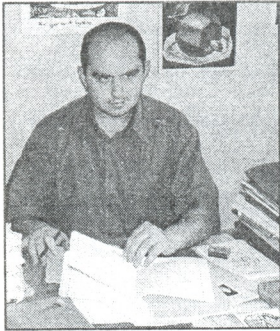
თითოეული ნაშრომი გამოხატავს სამშობლოსადმი დიდ სიყვარულს. ყმაწვილები გულგრილნი როდი არიან მისი წარსულისა თუ მომავლის, ისტორიისა და ენისადმი. სასიხარულოა, რომ კონკურსმა გამოავლინა საქართველოში მცხოვრები სხვა ეროვნების ბავშვების თხზულებები, რომელიც გამართული, კარგი ქართულით გამოირჩევა, გულწრფელია მათი სიყვარული საქართველ-

ოსადმი - მათი სამშობლოსადმი.

კონკურსის კოორდინატორები გახლდნენ ბიორბი ლობჰანიძე - ლიტერატორი და რუსუან შაშიაშვილი - მხატვარი, ბავშვთა საერთაშორისო ფონდ „ეუნდერკინდის“ გამგეობის წევრები.

ბავშვთა საერთაშორისო ფონდ „ეუნდერკინდის“ გამგეობის გადაწყვეტილებით გამარჯვებული ნამუშევრები ცალკე წიგნად იბეჭდება. ფონდი წიგნს და გაზეთ „ნერგის“ სპეციალურ ნომერს საჩუქრად გადასცემს გამარჯვებულ მოზარდებს, მათ თანატოლებს. აგრეთვე მშობლებს, ახლობლებს, ბიზნესმენებს, პოლიტიკოსებს - უფროსი თაობის ადამიანებს, ვისთან ერთადაც უნდა აშენონ მათ ხეაღინდელი საქართველო.

ნანა ქავთარაძე
ფონდ „ეუნდერკინდის“ პრეზიდენტი

მთავარია არა ბამარჯვება, არამედ მონაწილეობა

მოსწავლეთა თხსულებების კონკურსი, რომელიც ბავშვთა საერთაშორისო ფონდ “კუნდერკინდისა“ და საქართველოს მოსწავლეთა კასეთ “ნერვის“ ძალისხმევით ჩატარდა, უჩვეულოდ საინტერესო და ნაყოფიერი გამოდგა. მართალი ვითხრათ, კონკურსის ორგანიზატორებს თავიდან არც კი ეკონათ, თუ მათი ინიციატივა ასეთ მასშტაბებს მიიღებდა და ქვეყნის ვეულა რევიონში ამკვარ გამოხმაურებასა და მხარდაჭერას მოიპოვებდა.

კონკურსი საქართველოს სკოლის მოსწავლეებს მოცემულ თემსე (“ჩემი საქართველო“) არატრაფარეტული თხსულების დაწერას ავალედა და მიხნად ისახვდა, ერთი მხრივ, ჩვენი მოწაფეების მისწრაფებათა გამოვლენას, მეორე მხრივ კი მათი წერის კულტურის საერთო დონის გამოაშკარავებას. ამიტომაც ვანცხადებაში, რომელიც კონკურსის პირობებსა და ვადებს იუწეებოდა, თავიდანვე ხასვასმით განლდათ მითითებული, რომ ჯობდა, საკონკურსოდ წარმოდგენილი თხსულება არატრაფარეტული, არაბათეტიკური ეოფილიო. ამით შევეცადეთ ჩვენში ფეხმოკიდებული, უკიდურე-

სად დაშტამპული და შაბლონური “თავისუფალი თემები” თავიდან აგვეცდინა. სხვა მხრივ, კონკურსი მონაწილეებს არაფრით სდუდავდა და მათ შეეძლოთ, კალამი ბელეტრისტიკის ნებისმიერ ჟანრში მოესინჯათ.

კონკურსის გამოცხადებიდან რამდენიმე დღეში გაჩეთ “ნერვის“ მისამართზე საქართველოს თითქმის ეველა კუთხიდან წერილების ნაკადი დაიძრა. გვწერდნენ სხვადასხვა ასაკის, სხვადასხვა მისწრაფებებისა და ინტერესების მოსწავლეები, რომელთაც ერთი რამ - სამშობლოსა და სიტყვის სიეარული - აერთიანებდათ. საბოლოოდ, ჩვენთან თავი ათასამდე თხზულებამ მოიყარა, რომელთა წაკითხვა და მათგან საუკეთესოების ამორჩევა არც თუ ისე იოლი გამოდგა.

ამ სირთულის მიუხედავად, შევკვიდრია თამამად ვითხრათ, რომ არც ერთი თხზულება უეურადღებოდ არ დაკვიტოვებია. უფრო მეტიც, შევეცადეთ, ამა თუ იმ თხზულებაში გამკრთალი ერთი-ორი რიგიანი ფრაზაც კი შეუნიშნავი და დაუფასებელი არ დაგვრჩენოდა.

საკონკურსო მასალების სიუსვე სასიამოვნო გახლდათ, მაგრამ ისიც პირდაპირ უნდა ითქვას, რომ ამ თხზულებათა შინაარსის ვაცნობამ საკმაოდ არასასიამოვნო შთაბეჭდილება დატოვა. მოწაფეთა უძრავლესობას ეურად არ ელო კონკურსის ორგანიზატორთა პირობა თუ ვაფრთხილება, და ისევ ის ჩვეული, “თავისუფალი თემები“ გამოეცხავნა, სადაც ეველაფერი იმდენად ბანალურია, რომ ლექსიკა და ფრაზეოლოგიაც კი ხშირად სიტუვა-სიტუვით მეორდება. აღარაფერს

ვამბობთ ჰათოსსე. გასაკებია, რომ საქართველოზე წერისას ჭირს ქართველმა კაცმა ემოციები მოთოკოს, მაგრამ სიუვარულის გულში მჯილის ბრავუნით გამქლავნება არც შინაგანი კულტურის მანიშნებელია და, თქვენ წარმოდგინეთ, არც თვითონ სიუვარულის სიღრმეთა გასაკებად გამოდგება.

ერთხელ ერთმა უნიჭიერესმა პოეტმა, ჩემმა უფროსმა კოლეგამ ასეთი რჩევა მომცა: სასიუვარულო ლექსში როგორც კი ჰირდანირ იტყვი - “მიუვარს“, - იმ ლექსის საქმე იქ დამთავრდებაო.

მართლაც, ლიტერატურის ძალა ისაა, რომ შეუძლია, ერთი შეხედვით, უმნიშვნელო და უბრალო ამბით მთავარსე დაგაფიქროს, რაღაც არსებითი მინიშნება მოგცეს და ამ მინიშნებით გავრძნობინოს ეველაფერი, რაც კონკრეტულ თემას თუ საკითხთან დაკავშირებით ტექსტში შენი, როგორც მკითხველის, თანამონაწილეობისათვის საკმარისი იქნება. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ოსტატურად “გაიძულოს“, ავტორისათვის საინტერესო თემას თუ პრობლემატიკასე სასურველი და ოპტიმალური დასკვნა გამოიტანო.

რასაკვირველია, კარგად გვესმის, რომ მონაწილეთა ნაწერს ასეთ მაღალ მოთხოვნას ვერ წავუყენებდით და ჩვენი კონკურსის შემთხვევაში მთავარი იყო გავვერკვია, რამდენად თავისუფლად შეუძლიათ წერა ახალგაზრდებს, რომელთაც სულ მალე იმ ქვეყნის ბედი უნდა ჩაიბარონ, რომელსეც ასე მსურვალე სიუვარულით საუბრობდნენ თავიანთ თხსულებებში.

შედეგი ძალსე დამაფიქრებელი აღმოჩნდა. გასაკებია,

რომ მწერლობა ნიჭია, რაც აღამიანს ღვთისაგან ეძლევა და ამიტომაც იგი ისევე გაქვს ან არა გაქვს, როგორც ღამაში თმა, ცხვირი თუ ჯანმრთელობა. მაგრამ ნიჭის ვარდა, არსებობს წერის ხელოვნება. ხელობა, რომლის სწავლაც შრომით, მუეათობითა და გემოვნებიანი მოძღვრის დახმარებით შეიძლება.

არ მინდა ვინმეს შეურაცხოვად მივაყენო და კარვად ვიცი, რომ ჩვენს სკოლებში ძალიან ბევრი ღირსეული, კანათლებული და შესანიშნავი მასწავლებელი მოღვაწეობს, მაგრამ უპირველესი პრობლემა, რაც საკონკურსო თხზულებების კითხვისას გამოჩნდა, მაინც მგონია, რომ კარგი ჰედაგოგის, ან ქართული წერის სწავლების უვარჯისი მეთოდის პრობლემაა. ეს მეთოდიკა ბავშვებს დამოუკიდებელ აზროვნებას, თავიანთი აზრების ქალღმერთად უბრალოდ გადატანას კი არ აჩვენებს, ხელში გამსაღებულ ტრაფარეტს აჩეჩებს, რომელიც კლავს მათ ინდივიდუალობას და ეველფერს, რაც კი ნამდვილი, ხალასი და წრფელია ამ ბავშვებში, გაქვავებით, წარეცხვით, წაშლით ემუქრება.

სხვაგვარად რითი შეიძლება აიხსნას ის გარემოება, რომ 1000 თხზულებიდან დაახლოებით 900 ნაწერში გამოვლინდა, ვთქვათ, ასეთი ფრაზები: “საქართველო ღვთისმშობლის წილხვედრი ქვეყანაა და კვავება, ღვთისმშობელი მას თავის კალთას გადააფარებს“. “რამდენი მტერი გეხვეოდა კარს, ჩემო სამშობლოვ, რამდენი ურჯულოს შემოსევას გაუძელი და მაინც ღვასარ, როგორც ბერძენსა — მრავალ ჭირვარამგამოვლილი და ნამეხარი“. “ღღესაც მტკივა ქეთევანის

დაშნთული მკერდი, ზატა სააკაძის მოკვეთილი თავი...“
და ა.შ. მსგავსი მავალითების მოხმობა უსასრულოდ შეიძლება...

თავისთავად, ცუდი არც ამ ფრანგებშია რამე. თითქოს აწრიც დასრულებულია, წინადადებაც გამართული, მაგრამ შემოძლია დანამდვილებით ვითხრათ, რომ ეს მაინც უაწრო ფრანგებია, რადგან მათ “ავტორებს“ ამ ფრანგებსე თვითონ არასოდეს უფიქრიათ, სადღაც, შეიძლება, სულაც სადღეგრძელოში მოკრეს უური და დანამსსოვრდათ. ვაუაწრე-ბლად დამსსოვრებული სხვათა აწრები კი ძალიან საშიშია, რადგან ჰიროვნებას აწრევს და ხელს უწეობს ერთიანი, ნაცრისფერი მასის ჩამოყალიბებას, რომელიც ეკონომიკურად და სულიერად წელში გამართულ ქვეყანას ვერასდროს ააშენებს. თავისუფალ ქვეყანას ჰიროვნებები, მოაწროვნე და ინდივიდუალობის ნიშნით აღბეჭდილი აღამიანები ააშენებენ...

ეს ფრანგები რომ ვაუაწრებლად დაწერილი არ იყოს, მაშინ, ვთქვათ, ის ბავშვი, რომელიც წერს: რამდენი ურჯულს შემოსევას ვაუძელი, ჩემო ქვეყანაო, ეგებ იმაწედაც უფრო ღრმად და სერიოაწულად დაფიქრებულიყო, საკუთარი რწმენა რას ავალეებს და ვის შეიძლება დღეს, ჩვენს აწეწილ და რთულ ეპოქაში “ურჯულო“ ეწოდოს? ქეთევანის დაშნთული მკერდი ნამდვილად არც მეორე ფრანგის ავტორს სტკენია, თორემ ამაწე ასე ხმამაღალ, დეკლარაციულ ლაჰარაკს მოერიდებოდა და თავის სატკივარს ცოტა უფრო სხვაგვარად, უფრო ტაქტიანად და კულტურულად ვაამს-ელდა. აწდა ვინ დამაწერებს, რომ საამობლო ამ ფრანგათა

ავტორებს უფრო უყვართ, ვიდრე იმ თელაველ პირველკლასელს, რომელმაც თავის ერთიბეწო თხსულებებში დაწერა: “საქართველო ოთხკუთხედიანა“. მე კი, არა როგორც კონკურსის კოორდინატორი, არამედ, როგორც ერთი ჩვეულებრივი მკითხველი, იმაზე უფრო დიდხანს ვფიქრობდი, რატომაც საქართველო ოთხკუთხედი, ვიდრე ეაღბი ზათეტიკით გავჯერებულ სტრიქონებსე.

სხვათა შორის, კონკურსის შედეგთა შეჯამებისას, ვუფიქრობდით, რომ მონაწილეთა ასაკობრივი სხვაობა თხსულებების შევსებაში სერიოზულ თავსატეხს გავგიჟინდა, რაკიღა შეუძლებელი იქნებოდა, II-III კლასელი ემაწვილისა თუ IX-XI კლასელი მოსარდების ნაწერები ერთი და იმავე კრიტერიუმებით შეგვეფასებინა.

სიროთულე მართლაც გაჩნდა, მაგრამ სულ სხვა ტიპისა და ბუნებისა. როგორც აღმოჩნდა, უმცროსკლასელები უფრო ლაღად და საინტერესოდ ასროვნებდნენ, ვიდრე უფროსკლასელთა უძრავლესობა. უკეთ რომ ვთქვათ, ზატარები თვითონ წერდნენ, თავიანთ იქნებ გულუბრვეილო, ჯერ კიდევ ნედლ ასრებსა და გრძნობებს გადმოგვცემდნენ, უფროსები კი ხშირ შემთხვევაში ხელმძღვანელთა ან არასწორად წაკითხულ წიგნთა უსიამოვნო გავლენას განიცდიდნენ... ეს კი ისევ მასწავლებლის ან მეთოდისკის იმ ზრობლემას უკავშირდება, რასედაც დაწვრილებით შემოთ მოგახსენეთ...

სასიამოვნოა, რომ ჩვენს კონკურსში ქვეყნის ძალიან ბევრი ეთნიკურად არაქართველი მოქალაქე, სომეხი, რუსი,

ოსი, ვერმანელი თუ ასერბაიჯანელი მოსწავლეს მონაწილეობდა. სხვათა შორის, ასერბაიჯანელი ვოკონას ნაწერიდან გახლდათ ფრანსა, რომელიც მტერსა და ურჯულოს შეეხებოდა და ზემოთ, როგორც არასწორი ასროვნების ნიმუში, ისე დავიმოწმეთ... ეს შემთხვევა კიდევ უფრო მკაფიოდ კვიდსტურებს, რა საშიშია საეოველთაოდ ვაფრცელეებულ ასრთა ბრმად და უკრიტიკოდ მიღება.

სხვა მხრივ, ეველაფერი რიგზე იყო და ძალიან გამინარდა, რომ ერთი-ორი გამონაკლისის გარდა, საქართველოში მცხოვრები სხვა ეროვნების მოწაფეები ქართულად მათ ეთნიკურად ქართველ თანატოლებზე უარესად არ წერენ და ასროვნებენ.

ამ ზატარა წერილში ეველა შემოსული თხსულების საგანგებო განხილვა ძალზე შორს წაგვიყვანდა, ამიტომაც ძირითადი და ტიპური სირთულეები თუ ტენდენციები გამოვავით და მათზე გესაუბრეთ.

კიდევ იმის თქმა შეგვიძლია, რომ ნაკლისგან დასღვეული ალბათ არც თვითონ კონკურსი ეოფილა. ასეთი კონკურსი, ბოლო ხანებში, ჰირველად ჩატარდა და, ბუნებრივია, ეველაფრის წინასწარ გათვლა და განზარბება შეუძლებელი გახლდათ. თუმცა ერთი რამ სრული ჰასუსისმკებლობით შეგვიძლია მოგახსენოთ, რომ მაქსიმალურად ვეცადეთ, შეფასებისას მიუკერძოებელნი ვეოფილიეავით და თითოეულ მონაწილეს ჩვენი მხრიდან თანაბარი ჰირობები ჰქონოდა.

ბევრი რამ მოვახერხეთ, ბევრიც ალბათ სამომავლოდ დაიხვეწება, რადგან კონკურსმა უბირველესად ის დაგვანახა,

რადენ საჭიროა მსგავსი ასპარეზობებისა თუ ღონისძიებების ჩატარება, და როგორ აკლიათ ასეთი ინიციატივები ქართველ მოსწავლეებს. ამიტომაც ფონდი “ვუნდერკინდი“ და ვაზეთ “ნერვის“ რედაქცია აპირებს ასეთი შეჯიბრი უოველწლიურად გაიმეოროს.

ჩვენ კი იმედი გვაქვს, რომ მოსწავლეთა თხზულებების კონკურსი სამომავლოდ ისეთი პოპულარული და პრესტიჟული გახდება, რომ მთავარი არა გამარჯვება, არამედ მასში მონაწილეობა იქნება.

**ბიორბი ლოპხანიძე,
ლიტერატორი, ბავშვთა თხზულებების
კონკურსის კოორდინატორი**

ჩემი საქართველო

35

თხზულება

ანა ზადიშვილი

მეთერთმეტეკლასელი
თბილისის 166-ე სკოლა

შინს რელიოზიები

რ. ხ. ხ. 3

ბინდ დამიჯერეთ, გინდ-არა, მაგრამ ამასწინათ მზის დღიურები ჩამივარდა ხელში. საიდან და როგორ? არა მგონია, ეს საინტერესო იყოს თქვენთვის, მაგრამ რა წერია შიგ, ამას ნამდვილად გეტყვით.

ბევრი ვიფიქრე, დამეწერა თუ არა ამაზე. ხომ იცით, უზრდველობა სხვისი დღიურების უნებართვოდ წაკითხვა, მაგრამ სულმა წამძლია, გადავშალე, მერე კითხვამ გამიტაცა და ისე მომეწონა, გადავწყვიტე თქვენთვისაც მეთქვა.

მართალია, მზე, რომ გაიგებს, გაბრაზდება, მაგრამ რა ვქნა? ამ ცივ ზამთარში ძალიან შორს არის ჩვენგან და ხმა ვერ მივაწვდინე, ნებართვა მეთხოვა. გაზაფხულამდე კი ვეღარ მოვითმენდი.

ბევრი ვილაპარაკე, არა? მოგწყინდათ? მაშინ დაეიწყოს კითხვა ერთად:

3 ნოემბერი

უკვე ერთი კვირაა ამ მოხუც კაცს ვაკვირდები: ქალაქის განაპირას, პატარა სახლში ცხოვრობს. შეშა გუშინ მოზიდა ტყიდან; დაჩეხა, დააღაგა. მესობლის

საქართველოს
პარლამენტის
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ბიჭი ეხმარებოდა. ერთი ძალი ჰყავს, სულ თან დას-
დევს, ყოველ დილით ჩემზე ადრე იღვიძებს; რამდენ-
ჯერ მოვინდომე, მაგრამ მაინც ვერ დავასწარი ადგო-
მა. სირცხვილია, სადღა გამოვეყო თავი! მერე რა
თადარიგიანია! ყველაფერი მოწესრიგებული აქვს.
არასოდეს გამოუღევა საკენკი ქათმებისთვის, თივა
ძროხისათვის. ერთი გოჭიცი იყიდა საშობაოდ. გუშინ
უკანასკნელი ვაშლი ჩამოაგდო ხიდან ჯოხით, ისიც
სულ ყვავების და ბელურების ნაძიძენი. ეჰ, მგონი,
მეპარება ზამთარი.

5 ნოემბერი

გუშინ საღამოს მთვარე მესტუმრა. მითხრა: - მორჩა
შენი სიხარული, ამის შემდეგ უფრო გვიან ამოხვალ
და ადრე ჩახვალო. სხვა რა გზა მქონდა? დავთანხმდი.
ვაი, რომ სხვა გზა არა მაქვს. ასე დამიწესეს. ვერ
უყურებ ამ უნდილ მთვარეს?! ვერ გაიგებ, რა სწყინს,
რა უხარია! ჩემგან ნასესხები შექით ძლივს ანათებს,
საცოდავი. ეს სულელი ვარსკვლავებიც დაუბრიყვე-
ბია, ატყუებს: - ჩემზე კარგი მთელ ცის თაღზე
არავინააო. იმათაც რა ქნან? მე არ ვუნახივარ და
ადვილად იჯერებენ.

21 ნოემბერი

გუშინ ქარმა მითხრა: მოდი შემეჯიბრეო. გამელიმა:
რამდენს მიბედავს ეს ქარაფშუტა-მეთქი. მაგრამ მერე
დავთანხმდი. წაქშუტუნდა ქალაქის პარკისაკენ. უკან

გამხმარი ფოთლების, ქალაღდების და ნაგვის მთელი
ამალა აიდევნა. ჰმ, გულშემატკივრები!

იქ, სკამზე კაცი იჯდა, შავი პალტო ეცვა. ეს სულელი
ქარი მეუბნება: - აბა, მიდი, ამ კაცს პალტო გაახდევინე.

- ჯერ შენ დაიწყე..

- კარგი.

დაბერა ლოყები, შესუნთქა და ისე ამოისუნთქა, საცო-
დავი კინალამ სკამიდან გადმოაგდო და გამხმარი ფოთლები
სულ სახეში შეაყარა.

შეცბა ის საცოდავი, პალტოს ღილები ბოლომდე შეიკრა,
საყელო წამოიწია, ხელები ჯიბეებში ჩაიწყო.

- კიდევ ერთხელ ვცდი, - მეუბნება ქარი.

- არა, ახლა ჩემი ჯერია-მეთქი, - და დავაცხუნე. ისე
დავაცხუნე, როგორც აგვისტოში ვიცი ხოლმე. კაცმა
ერთი კი ამომხედა გაჭირებულმა, მაგრამ რაღას იზა-
მდა? ჩაიხსნა ღილები, გაიხადა პალტო, ზურგზე მოიგდო
და ბილიკს გაუყვა.

მოვიხედე ქარი აღარ იყო. აღბათ ქალაქს გაეცალა
კუდამოძუებული.

1 ღვეფნარი

დღეს ზამთარმა მითხრა: თავი მომაბეზრა ამ შემოდგომამ,
რით ველარ დაკრიფა ყურძენი, ან ამ კაკალს მე მიტოვებს
გზის პირებზეო?

ერთი სიტყვით, იმდენი იბუზღუნა, იძულებული გავხ-
დი რამდენიმე კილომეტრით დავშორებოდი დედამიწას.
გული დამწყდა, არ მინდოდა წასვლა.

23 იანვარი

მარტო ვარ, სრულიად მარტო. როგორ არ მიყვარს ზამთარი! მხურვალეობაც მომაკლდა; მგონი, გავეცივდი. ვინ იცის, ადამიანებს როგორ ვჭკირდები! როდის წავა ეს ზამთარი. ხმას ვერ ამოიღებ მაგასთან, სიტყვას ვერ დაძრავ. აყვირდება, აყაყანდება, ყინვიან, ჩონჩხადქცეულ ხელებს შემოგხვევს, მოგიჭკერს და გაგაჩუმებს. მგონი დაგკარგე საკუთარი თავის რწმენა. რატომღაც მგონია, რომ ვედარასოდეს ვიქნები უწინდელივით მცხუნვარე. დღეს პირველად დაუფიქრდი ჩემს ბედზე. მაინც რამდენი ხანია ვარსებობ? ზოგჯერ ყველაფერი მომბეზრდება. მინდა, სადმე შორს გადავიკარგო. წავალ კოსმოსში და აღარ დავბრუნდები. თუ რომელიმე გალაქტიკაში სხვა მზე ვიპოვნე, დავრჩები და დავიწყებ იქ ცხოვრებას. ოხ, ეს სამი თვე! როგორ გაიწელება ხოლმე! ასე მგონია, გაზაფხული არასოდეს მოვა. ვფიქრობ და ვერ გამიგია: მე მომყავს ეს გაზაფხული, თუ გაზაფხულს მოვეყვარ.

25 თებერვალი

ნელ-ნელა ვგრძნობ, ძალას ვიკრებ. ჯერ კი ადრეა, მაგრამ მაინც ვგრძნობ. ზამთარი მიიპარება ჩუმ-ჩუმად. ქალაქიდან აიფახა, აქა-იქ მთებზე შემორჩა. უფ, როგორ მეზიზღება მაგისი ყველაფერი! მიდის და მიაქვს თავისი ყინულის ჩურჩხელები.

გუშინ ერთი ღოღლუა მეხვეწებოდა: ძალიან ნუ დამაცხუნებ, ცოდო ვარ, ცოტა ხანს კიდევ მაცოცხლო.

კი შემეცოდა, მაინც გულკეთილი ვარ, მაგრამ როდემდე

უნდა იყოს ჩამოკიდებული სახურავზე? არადა ისეთი წვეტიანია, ვაი მას, ვისაც ეგ მოხვდება!

ჩემსას მაინც არ ვიშლი. მაგის გულისთვის აღარ ვანათო?! არა უშავს, გადაიტანს როგორმე! გაისად ისევე მოვა.

1 აპრილი

დიდი ხანია, არაფერი დამიწერია. ამის არც სურვილი მქონდა, არც-ხალისი. ისე მომაბეზრა ამ ზამთარმა თავი, ლამის ჩემი ყოვლისშემძლე სხივები დავაცხუნე და გავაღნე, მაგრამ რას ვიზამ! მეკრძალება დროზე ადრე დათბობა. ეს გიჟი მარტიც არაფრით ჩამოუვარდება ზამთარს. ხან სცივა, ხან სცხელა, თვითონ ვერ გაუგია, რა უნდა. არა უშავს, ჯერ პატარაა, გაიზრდება და დატკევიანდებაო, - მითხრა გაზაფხულმა.

რით ველარ გაიზარდა? რაც თავი მახსოვს სულ ეგეთია. ჰმ, თავქარიანი!

დღეს ისეთი წვიმა წამოუშინა, მეგონა ისევე ზამთარი მოტრიალდა-მეთქი. მერე ამ მარტმა სულელურად გამიკრიჭა და მეუბნება: დღეს პირველი აპრილია, მოტყუება ადვილიაო.

ასეთ ხუმრობას რა ვუთხარი! კი გამიხეთქა გული და!...

26 აპრილი

უჰ, როგორ დავიღალე! სად არ ვიყავი, რა არ ვნახე! არაფერი გამომპარვია. ეს ქალაქი ძალიან მიყვარს! დღეს მერცხლების ოჯახი ვნახე მომესალმნენ: როგორ ბრძანდებიო.

გამრავლებულან, დაზრდილან! გამიხარდა ძველი ნაცნობების დანახვა. მოგზაურობის ამბებს მიყვებოდნენ. ისე არხეინად ისხდნენ საღებებზე, მეც მომინდა იქ ჩამოსკუპება, მაგრამ გადავიფიქრე. არ შეშვენის ჩემისთანა დარბაისელ მზეს ჩიტებთან ჭორაობა. ნეტავ რამ გამოაცოცხლა ეს ხალხი? ალბათ ჩემმა გამოჩენამ. აბა რა, მე ხომ ასეთი თბილი და ხალისიანი ვარ!

5 მაისი

მაინც რა ცნობისმოყვარე ვარ! დღეს ვერ მოვითმინე და ერთ ოთახში შევიტყე. პატარა ბიჭი მეცადინეობდა. ისე გულმოდგინედ, ისე ბეჯითად, რომ გამიკვირდა კიდევ! ხან აქედან შევუჭვრიტინე, ხან იქიდან; არაფერმა გაჭრა. კინაღამ ვუთხარი: ადექი, ბიჭო, გარეთ გადი, ითამაშე, გეყოფა სწავლა - მეთქი! არ იქნა და არა, წიგნს ვერ მოვწყვიტე.

წიგნზე გამახსენდა: გუშინწინ ბიბლიოთეკას მივაშუქე. ვიფიქრე, იქნებ ამ ხალხმა გარეთ გამოიხედოს, დაინახოს, რა კარგი ამინდია, რა დარჩენიათ ამ ობიან წიგნებში-მეთქი. მაგიდასთან ლამაზი გოგო იჯდა. თმაზე მოვეფერე. ზურგზე გადაეუსვი თბილი ხელი. მოპირდაპირე მაგიდიდან ბიჭმა სარკის ნატეხი აიღო, ჩემკენ მოატრიალა. ეჰ, რაღას ვიზამდი? შემეცოდა. ერთი-ორი სხივი როგორ დამენახებოდა! აირეკლა სარკემ. გოგონას თვალი მოსჭრა შუქმა; გაიხედა, ვითომ გაბრაზდა, მერე გამიღიმა, ბიჭმაც გაუღიმა. გოგომ წიგნი დახურა, გარეთ გამოვიდა, ბიჭიც გამოედევნა.

დღეს დაეინახე, ბაღში ისხდნენ და ნაყინს მიირთმევდნენ.
აი, ასე ვიცი მე! ხომ კარგი ვქენი?

24 ივლისი

მიხარია სიცოცხლე! პირიც დავიბანე, ღიმილი გაე-
იხსენე, ისევ ძველებური მზე ვარ. ცისარტყელას ქამარი
ისე მომიხდა, ყველა მე მიყურებდა.

ვერძნობ ნამდვილი ზაფხული მოვიდა და ახლა იწყე-
ბა თავდავიწყება!...

25 აგვისტო

ძლივს მეღირსა მოსვენება. მთელი ზაფხული საქმე არ
გამომღევიანა: აქეთ ხილი მქონდა დასამწიფებელი, იქით
წყალი ასაორთქლებელი. არ აორთქლდება და აღარც
წვიმა იქნება და გადახმება მიწა.

არც ზღვა დავიკვლი. იმდენი ვითამაშე ზღვის ტალღებთან,
კინაღამ გამანელებს; ზღვაზე ვერძნობ ყველაზე მეტად,
რომ ხალხს ვჭირდები.

29 აგვისტო

„ლა-ლა-ლა, ლა-ლა-ლა...“ ოჰ, ეს რა უაზრო მელო-
დია ამეკვიატა; თავს ვეღარ ვცნობ, გული უცნაურად
მიცემს; რაც ამ ცისკრის ვარსკვლავს შეეხედე, ადგ-
ილს ვეღარ ვპოულობ. ერთხელ მოვკარი თვალი, მერე
დამემალა; მას მერე არ მინახავს, თითქოს რაღაც მაკ-
ლია, მოვიწყინე, ნეტავ ერთხელ დამანახა; მაგრამ ისეთი
სულელი ვარ, დავიბნევი და სიტყვას ვერ ვეტყვი. შეიძლება

დამავიწყდეს ყველაფერი და სხივები უწესრიგოდ დამე-
ფანტოს.

არა, ასეც არ შეიძლება, უფრო ყურადღებით უნდა
ვიყო;

ოჰ, ეს მთვარე რას მიკეთებს! იქნებ ვთხოვო, ცოტა
დიდხანს დარჩეს ცაზე და ერთხელ კიდევ ენახო ჩემი
პატარა ვარსკვლავი!

მორჩა, გადავწყვიტე, მივალ და ვთხოვ.

1 სექტემბერი

ძალიან გამიჭირდა ამის გაკეთება. ძნელი წარმოსად-
გენია მთვარე და მზე ცის თაღზე ერთად, მაგრამ სხვა
გზა არ მქონდა, როგორც იქნა, დავითანხმე.

10 სექტემბერი

რა კარგად ვარ! ცაზე ვეღარ ვეტივი! დილამდე ვუყურებ-
დი, ოღონდ შორიდან. ახლოს ვერ გავბედე მისვლა.
ულამაზესი იყო. მგონი მოეწონე, დილამდე დარჩა.
ბოლოს მთვარემ დაუბრიალა თვალები: ჩქარა წამოდი,
მე მივდივარო!

შეცბა, შეშინდა და უკან გაჰყვა. დავრჩი მარტო, არავის
დანახვა არ მინდა. არადა რა კარგი და საყვარელია,
ისეთი პატარაა, რომ მიეუახლოვდები, აღარც ჩანს ხოლმე,
ჩემი სინათლე ფარავს!

* * *

აქ წყდება მზის დღიურები. შეენიშნე, ზოგიერთი

ფურცელი დაკარგულიყო და ამის გამო ჩანაწერი მაინც-
დამაინც სრულყოფილი ვერ არის, მაგრამ ესეც ბევრია.
ზოგის დაწერა თვითონ დავიწყებია; რა ქნას, ბევრი საქმე
აქვს! ადვილი ხომ არ არის, იყო მზე!

ჰო, მართლა, თუ მზემ დღიური მოიკითხოს, ჩემი
მისამართი მიეცით და დაგუბრუნებ.

იმედია, ძალიან არ გაბრაზდება.

თვითხელის ცნობილობები

ღილაადრიან სტვენამ გააღვიძა. ბიჭებს კისრები
წაეგრძელებინათ და გაჰკიოდნენ: სანდროო!

პეპოს აძარა გავიდა აივანზე, თვალების ფშვნეცით,
ფეხშიშველი.

- დროზე ჩაიცვი, ბუთხუზაანთ მალხაზაც გველოდე-
ბა, სანამ ნახირს გარეკავენ, მანამ მოვასწროთ, თორემ...

- ბოლო სიტყვები რაღაც უცნაური ჩურჩულით წარმოსთქვა
ჭორფლიანმა და ქურდულად გააპარა თვალი მეზობლის
ეზოებისკენ. ჭორფლიანს ზემოუბნელი ობლებიც
ატორღიანებოდნენ, ტყუბი ძმები: ვახო და გიგო. ტყუბის-
ცაღს იდღიაში ამოეჩარა შეფუთული, ქაღალდში
გადახვეული მომცრო ნივთი და შეპარვით დასცქეროდა
ჭუჭყიან, შიშველ ფეხის ტერფებს.

სანდროს ახლავდა მოაგონდა: ერთი კვირით ადრე მალხ-
აზა ტრაბახობდა, ჩემი ბიძაშვილი შემპირდა თბილისიდან

დენტს გამოვიგზავნიო.

ერთი კვირა არ ამოსულა მალხაზა თავისი სახლის სარდაფიდან, ხელნაკეთი ბომბი დაამზადა - პატარა, მომცრო, ჩამრგვალებული. მერე ძმაცაცებს დაუძახა: აი, ნახეთ, რა მაგარი ვარო.

ბიჭები უყურებდნენ. ამ პატარა ქმნილებიდან შიშის უხილავი ტალღები მოირწვოდნენ, მათ სულში აღწევდნენ, თვალეში ირეკლებოდნენ. თითქოს ყველას გულმა უგრძნო ხიფათის მოახლოება. წამით აიბუნენ, უკან დაიხიეს. მალხაზას თვალები უბრწყინავდა. უპირატესობას გრძნობდა, გული სიხარულით ევსებოდა დამფრთხალი ბიჭების დანახვაზე.

- მერე ამმას რრა უნდა ვეუყოთ? - ენის ბორძიკით იკითხა ვახომი.

- ავაფეთქებთ, - ჭინკები ათამაშდნენ მალხაზას თვალეში.

სადა?

აი, იქა! - თქვა მალხაზამ და თითი ფუნაგისის სალოცავის ნანგრევებისკენ გაიშვირა.

იქა? - იკითხა ყველამ ერთხმად და დადუმდნენ.

რაო, გეშინიათ?

არა, არა, არ გვეშინია, ავაფეთქოთ! - შესძახეს ყოყლოჩინებმა.

გადაწყვიტეს, მეორე დღეს, სანამ სოფელი გაიღვიძებდა, ერთმანეთისთვის დაემტკიცებინათ თავიანთი ვაჟკაცობა, თორემ პატივმოყვარეობა შეეგლახებოდათ და უბანში ცხვირს ვინდა გამოჰყოფდა.

აღმართს შეუყენენ. წინ მალხაზა მიდიოდა. მანვე იტვირთა „მძიმე ხვედრი“, ფითილისთვის ცვეცხლი მოკიდე-ბინა. სანდროს ფეხები უკან რჩებოდა.

- მალხაზ, არ გეშინია იმ სალოცავში სულელები რომ იყვნენ, ყველანი დაგვიჭირონ და შეგგვჭამონ? - ბავშვური გულუბრყვილობით იკითხა სანდრომ.

- შენა ბიჭო, ველარ გაიზარდე, ისევე გჯერა ბებიაშენის ზღაპრებისა? დაბერდა ხათუთა ბაბო და ჭკუა ეპარება, - დაასკვნა ყოჩმა.

სანდრომ დაირცხვინა. ხათუთა ბებო მღვდლის შვილი იყო. ავადსახსენებელმა ბოლშევიკებმა გაკრიჭეს მამამისი ლავრენტი და ციმბირის გზას გაუყენეს. მას შემდეგ ბებო შიშნარევი კრძალვით გადაიწერდა ხოლმე პირფარს ძილისწინ და უფალს ავედრებდა თავის შვილებსა და შვილიშვილებს. გულზე ღვთისმშობლის ხატი ეკიდა, გარედან თალხი ემოსა და არავის ანახევებდა სანუკვარ საუნჯეს. ეს მედალიონი მამამ უსახსოვრა. ზედ ზუსტად ისეთი ღვთისმშობელი იყო გამოსახული, როგორიც ფუნაგისის სალოცავის ფრესკაზე. ბებო დამნაშავესავით თავჩაღუნული წავიდოდა ხოლმე ღვთისმშობლობა დღეს ფუნაგისის მთაზე, მამალს გაუშვებდა, სანთელს დაანთებდა და წმინდა მარიამს ცრემლით შესთხოვდა დაეფარა ადამიანთა სულელები ეშმაკეული ზრახვებისაგან.

აი, მალხაზაც ხელში ანთებული ასანთით. აზარტისაგან ენა გამოუყვია და ფრთხილად მიაქვს ხელი ფითილთან. მერე გამორბის სალოცავიდან. ბიჭები იქვე გართხმულან მიწაზე პირქვე და თითები ყურებში აქვთ გარჭობილი.

სანდრო საფლავის ქვაზე ზის, ბებოზე ფიქრობს.

გამჭირვალე დილა აფეთქების ხმამ დაარღვია. ცაში აიჭრა ქვები, მიწის ნაგლეჯები.

შიშით გულგახეთქილი ბიჭები დადმართზე ჩამორბოდნენ კისრისტეხით. ვიდაცის საბძელში მოითქვეს სული. მალხაზას სახე გამურვოდა და თმა შეტრუსოდა. სხეები მიწას იფერთხავდნენ ტანსაცმლიდან და თმებიდან. შეეშინდათ, თან უხაროდათ, რომ ერთმანეთის თვალში ლაჩრები არ გამოვიდნენ. უმაღლეე მოგროვდა ხალხი, ცნობისმოყვარეებს არ დაზარებიათ ამხელა გორაზე ამოსვლა.

სკოლის დირექტორიც და საბჭოს თავმჯდომარეც იქ გაჩნდნენ თვალისდახამხამებაში. წუხდნენ: ხალხს სიმშვიდე დაურღვიესო. მაღალყელიან ჩექმებში გამოწყობილი, პენსნიანი საბჭოს თავმჯდომარე კიდევ ამბობდა: ჯანდაბას ამის თავი, მაინც უნდა დაგვენგრია, მაგრამ, მე ის მაფიქრებს, თავში აზრად ვის მოუვიდა ამის გაკეთებაო. სალამოსთვის ყველაფერი მიწყნარდა. ხალხი დაიშალა. ღამის ბინდბუნდში შავად მოჩანდა იავარქმნილი ფუნაგისი.

სანდრო იმ ღამეს შინ არ მისულა. საბძელში ჩაეძინათ ბიჭებს წინა წლის თივაზე.

ბინდისას ხათუთა ბებომ შალის თავშალი მოიხვია და ფუნაგისის გორაზე ავიდა. მუხლებში ძალა წაერთვა მოხუცს და იქვე ჩაიკეცა ნანგრევების დანახვაზე. დიდხანს იჯდა ასე ხათუთა ბებო, ხელებს ასავესავებდა გაცებულნი, თითქოს ღამის სიბნელეს ეკითხებოდა რამეს. სამივე კედელი ჩამონგრეულიყო. მხოლოდ ერთს მორღევოდა

ყუა. უამთა სიავისაგან გადაცრეცილი ფრესკა ახლა მთლად გამურულიყო და მხოლოდ ღეთისმშობლის თვალები და ყრმა იესოს შუბლი ჩანდა ბუნდოვნად. ბებო გაჭირვებით წამოდგა და ფრესკას ემთხვია. დამჭკნარი ტუჩებით სველი სითხე იგრძნო.

გაოცდა მოხუცი. ლამის საუკუნე იცხოვრა ამ ქვეყანაზე და ასეთი სასწაულის ხილვის ღირსი თუ შეიქმნებოდა, არ ეგონა.

- დიდება შენდა, ღეთისმშობელო, მზეო მარიამ! - ამოიგმინა ხათუთამ.

ტიროდა ფრესკა. მარიამის ღეთაებრივად ნაღვლიანი თვალებიდან ცრემლი მოდიოდა. ისეთივე ცრემლი, როგორიც ჩვენ ყველას გვაქვს, მლაშე და გამჭირვალე; მაგრამ ჩვენი ცრემლები მიწიერია, ცოდვილი. ქალწული მარიამის კი ღეთაებრივი მადლით იყო სავსე.

ღეთისმშობელი თითქოს წუხდა ადამიანთა ცოდვებზე, ხელში ყრმა იესო ეჭირა.

და იდგა ერთმანეთის პირისპირ ორი დედა, ერთი ღეთაებრივი, მეორე კი მიწიერი, ერთი მარადიული, მეორე კი წარმავალი, მაგრამ ორივე სპეტაკი ცრემლით ტიროდა და ადამიანთა ცოდვებით დამძიმებულ სულებზე სწუხდა. ხათუთა ბებო ისე გარდაიცვალა, არ იცოდა, რომ მისი სანუკვარი შეილიშვილი მთელი სიცოცხლე თავს უსაზღვროდ დამნაშავედ თვლიდა.

გიორგი ელიშბარაშვილი

მეშვიდეკლასელი

გურჯაანის 1-ლი სკოლა

ორი ზღაპარი კრებულიდან

„ბიოგრაფიები და მისი საოცრებანი“

მეშვიდეკლასელები საქართველოში

საოცრება №3

ერთ დღეს ელიშბარონი მომადგა კარზე, - წამოდი, „ქურანას“ შეეასხდეთ და სადმე სანადიროდ წავიდეთო. მე ვუთხარი: ბიჭო, ამდენი ნადირობა არ მოგწყინდა, დაისვენე, ასეც არ იყოს, ძაღზე მოუცლელი ვარ, ლაბორატორიაში ვმუშაობ - მეთქი. ეწყინა და სიცილი დამაყარა. რა გააჭირე საქმე მაგ შენი მიკროსკოპებით, ეგე მანდ, შენც, გურჯბარონივით „შტაინ-2“ არ ააგოო. ვუთხარი „შტაინ-2“ რა შუაშია, მე სხვა სფეროში ვმუშაობ, მიკროსამყაროს ვიკვლევ - მეთქი. სიცილს უმატა და ბოლოს იქამდე მივიდა, მატყუარა მიწოდა. მე ძალიან გაებრაზდი და პირში მივახალე: მატყუარა და ცრუპენტელა შენ თვითონა ხარ, შენ თავგადასავალში სულ ტყუილებს წერ. რომ აიტყხე, ნიკა, ნიკა, სადა გყავს ძმა? ერთი და გყავს და ის ნიკა როგორ იქნება - მეთქი. ნიკა ხომ ჩვენი მეზობელია, მოგელი ძიას ბიჭი.

ამის თქმა იყო და ეს ჩვენი ელიშბარონი უკან მოუხედავად გავარდა შინისაკენ. მე კი მთელი დღე ხასიათწამხდარი ვიყავი და მუშაობას გულს ველარ ვუდებდი.

ძალიან ვბრაზდებოდი, ეგეც მეგობარია რა - მომიშალა ნერვები და წავიდა.

გაბრაზებული ჩემთვის რაღაცას ვბურტყუნებდი, რომ მელაკუდამაც შემომისწრო. რა იყო, რა მოგივიდაო, - მკითხა. მეც ყველაფერი ვუამბე. ჩაიცინა, - შენ რომ ყველას უსმინო, მაგრე სად წავა. შენი გასაკეთებელი საქმე ვინ უნდა გააკეთოსო. ეგ ყველაფერი დაიფიწყე და ყური მიგდე; ერთი იდეა მაქვს, იქნებ გაერთიანებული ძალებით ორივემ თავი მოვაბათო. მე ყურები ვცქვიტე მელაკუდამ დაიწყო: მოდი ისეთი მიკროსკოპი გავაკეთოთ, არა მარტო ვხედავდეთ მიკროსამყაროს, არამედ ვუსმენდეთ კიდევო.

ბიჭოს, აი მართლა ნაღდი იდეა! რა თქმა უნდა, ჭკუაში დამიჯდა და საქმეს შეეუდექით. კვირაობით და თვეობით ლაბორატორიიდან არ გამოვდიოდით, დაღლილობისაგან ფეხზე ველარ ვდგებოდით. ჭამაც კი აღარ გვახსოვდა და აი, ზუსტად სამი თვის თავზე შრომაც დაგვიფასდა. ახალი მიკროსკოპი მზად იყო. იგი საშუალო ზომის ტელევიზორის მსგავსი გამოვიდა. დიზაინიც კარგი შევეურჩიეთ და სახელად „მეგი“ დავარქვეით, ჩვენი სახელების პირველი მარცვლების მიხედვით. მე-მელაკუდა, გი-გიობარონი. გადიდების უნარიც მეტი ჰქონდა. ულტრა-ათანამედროვე მიკროსკოპებთან შედარებით რამდენიმე მილიონჯერ აღიდებდა.

„მეგისთან“ პირველი კონტაქტის უფლება მელაკუდამ ვაუკაცურად მე დამითმო. ნეტა ვინ გაუტეხა, ამ მელაკუდას სახელი. ჩემს მელაკუდას არც ცბიერებისა ეტყო-

ბა რამე და არც ვერაგობისა. ერთი წესიერი კაცია. უჭ, ბოდიში, კაცი კი არა, ერთი წესიერი მელაკუდაა. თან მი-
რჩია, დაღლილები ვართ, დღეს კარგად დაეისვენოთ და
პირველი სუანსი ხვალ ჩაატარეო. მაგრამ მე გული აღ-
არ მითმენდა. ეზოში ჩავედი, კუთხეში ერთი ლაბობაშერ-
ეული ჯირკი ეგდო. ეს ხომ ბაქტერიებით იქნება-მეთქი
სავესე. ერთი პატარა ნაჭერი მოვატეხე და ლაბორატორი-
აში შევბრუნდი. ფრთხილად ჩავედე ეს ნაჭერი „მეგის“
დაკვირვების კოლოფში და გულისფანცქალით გადავატ-
რიალე ჩამრთველი.

ჯერ ისევ სახელურს ვატრიალებდი მკაფიო გამოსახ-
ულების მისაღებად, რომ ყურსაცვამებში ბრძოლის ყიჟ-
ინა გაისმა. გაოცებული მივაჩერდი პატარა ეკრანს. სამი
ღია ფერის ბაქტერია შავი მიკრობების მთელ გუნდს ებ-
რძოდა. იყო ერთი შედახილები და ლანძღვა-გინება. თუ-
მცა გინებით მხოლოდ შავბნელი მიკრობები იგინებოდნ-
ენ. ღია ფერის ბაქტერიები კი მასხრად იგდებდნენ შავ-
ებს და თან ლენჩებს და უტვინოებს ედახდნენ. ამასთან
ისე ვაჟაკურად იქნევდნენ ნამცეცა ჯოხებს (აღბათ და-
შნებს?), რომ მტრის გუნდიდან ვინც კი ახლოს მისვლ-
ას გაბედავდა, უმაღ ძირს ეცემოდა. თუმცაღა, სიმრავ-
ლეს მაინც თავისი გაჰქონდა, შავების რაზმმა ნელ-ნე-
ლა შეავიწროვა და ბოლოს ალყაში მოაქცია სამი ვაჟ-
კაცი.

- ჰაიტ, თქვე ჯოჯოხეთის მოციქულნო! - გაისმა უც-
ებ ომახიანი შედახილი და ბრძოლის ველზე, მეოთხე, ნა-
თელი ფერის ბაქტერია გამოჩნდა. გამოჩნდა და შავების

მუსრის გაგებაც დაიწყო. მაშინ კი იკადრეს გაქცევა
შაგებმა - სულ კისრისტეხით გარბოდნენ.

სამმა ვაჟკაცმა მადლობის ნიშნად ქუდები მოუხადა
უცნობს და ვინაობა ჰკითხეს.

- მე ღ'არტანიანი ვარ, სიცოცხლის და იმედის ბაქტ-
ერია. მომავლის რწმენას ვაერცვლებ ამ ქვეყანაზე. რაკი
ახლა საქართველოში ვართ, შეგიძლიათ იმედა-ბაქტერია
დამიძახოთ. ახლა თქვენც წარმომიდექით, ბატონებო, -
მკვირცხლად ლაპარაკობდა უცნობი ბაქტერია. - სიამო-
ვნებით, ჭაბუკო, - სასიამოვნო ხმით თქვა ერთმა მათგ-
ანმა და ნაბიჯი წინ გადადგა, - მე ათოს - ბაქტერია
ვარ. ხალხში ვაჟკაცობის, მეგობრობისა და ერთგულებ-
ის თვისებებს ვაერცვლებ. ეს ახოვანი ჯეელი პორთოს -
ბაქტერიაა, სიყვარულისა და დროის ტარების ბაცილებს
ავრცელებს (პორთოსმა ულვაშებში ჩაიცინა). ეს მესამე
კი არამის-ბაქტერიაა, ღმერთის სიყვარულს უნერგავს ად-
ამიანებს. ბარემ იმასაც გეტყვი, რომ ის შავი მიკრობები
სხვადასხვა დაავადებას ავრცელებენ - ჭლექს, ქოლერ-
ას, შავ ჭირს, ნარკომანიას და ა.შ. ამიტომაც ვებრძოდ-
ით ასე დაუნდობლად.

- ეგ ძალიან კარგია! - წკრიალა ხმით შესძახა იმე-
დამ. - საქართველოში როგორ მოხვდით?

- ეგ გრძელი ამბავია, იმედავ, მაგრამ მოკლედ გეტ-
ყვით: ერთ გარეწარ „ქაღბატონს“ ვეძებთ, მიღედი ჰქვია.
კვალმა აქ მოგვიყვანა. თუ დროზე არ შევიპყართ და არ
დავსაჯეთ, თავისი ვერაგობით და აეხორცობით მთელ სა-
ქართველოს წაბილწავს. შენ როგორღა მოხვდი აქ?

- მე კიდევ ერთ არამზადა „ვაუბატონს“ ვეძებ, რო-
შფორი ჰქვია. მეც კვალმა აქ მომიყვანა. თუ დროზე არ
მოვსპე, საქართველოში დაღატისა და უნამუსობის ბაც-
ილებს გაამრავლებს.

სამმა მეგობარმა დაბალი ხმით რაღაც ჩაილაპარაკა და
შემდეგ ათოს-ბაქტერიამ თქვა: მოდი, შენც ჩვენი მეოთ-
ხე მეგობარი გახდი. შეერთებული ძალებით ვებრძოლოთ
ბოროტებას, თანახმა ხარ?

- რა თქმა უნდა, ჩემი სურვილიც ვე არის! - შესძ-
ახა გახარებულმა დარტანიან-ბაქტერიამ ანუ ქართულად
იმედა-ბაქტერიამ და ახალ მეგობრებს სათითაოდ გადა-
ეხვია.

ცოტა ხნის შემდეგ ოთხი გამარჯვებული მეგობარი სი-
მღერით ტოვებდა ბრძოლის ველს.

საოცრება №4

მე გაოგნებული ვიყავი. „მეგი“ გამოერთე ელექტროქს-
ელიდან და ფიქრებში წავედი. არა, მელაკუდა ნამდვილ-
ად მართალი იყო. ეს რეები მეღანდება. მართლაც ჯერ
უნდა კარგად დამესვენა და ახალი ხელსაწყო მერე ამ-
ემუშაებინა. მაინც საიდან გამოჩნდნენ ეს მუშეკეტრები,
ბიჭოს! ყველაფერი ალბათ იმის ბრალია, რომ ა. დიუმას
წიგნი სულ ორიოდე კვირის წინ წავიკითხე და ხშირად
ვფიქრობდი ოთხი მეგობრის წარმტაც თავგადასავალზე.

სასწრაფოდ დავტოვე ლაბორატორია და შინ ვახშმად
დავეჯექი. ერთი ჭიქა ჩვენი თაღარის ღვინოც დავაყოლე

და გემრიელად დავიძინე.

მეორე დღით ტელეფონით მელაკუდა მოვიხმე და ყველაფერი ვუამბე. თან გაკიცხვის მოლოდინში გავიღურსე. მაგრამ მელაკუდას არ გაეუკიცხივარ. რა იცი, ყველაფერი ხდებაო, ჩაილაპარაკა. შემდეგ „მეგი“ ჩავრთეთ და ეკრანს ერთად მივუსხედით.

საოცრება გრძელდებოდა:

ეკრანზე ისევ გამოჩნდა ოთხი ერთმანეთზე უკეთესი ახალგაზრდა ბაქტერია.

- აბა, ბიჭებო! - შესძახა იმედამ, - რაკი საქართველოში ვართ, თქვენც ქართული სახელები უნდა დაირქვათ. მოდი, ათოს, შენ ამირანი იყავი. შენ პორთოს, კომბლეს სახელი მოგიხდება, შენ კიდევ, არამის, დაიცა ერთი, მოვიფიქრო, შენ რაღა დაგარქვა.

- გაგიწყრეთ ღმერთი! - შესძახა უცებ აღელვებულმა არამისმა, - რა დროს სახელებია, ვერ ხედავთ სად მიიპარებიან?

- წინ, ჩქარა, არიქა! - შესძახეს მუშკეტერებმა ერთხმად და მალე თვალს მოეფარნენ.

ახლა რაღა ვქნათ - მეთქი, - შევეკითხე მელაკუდას. - მოვიცადოთ, სხვა რა დაგვრჩენიაო. მართლაც, ცოტა ხანში ეკრანზე ისევ გამოჩნდა გამოსახულება. ორი ბაქტერია ჩვენკენ მოემართებოდა და თანდათან უფრო მკაფიოდ ვხედავდით. ერთი ქალი იყო, უღვთოდ ლამაზი; მეორე - კაცი, გამართული მეომარი ჩანდა. თუმცა კი ორივე ფრთხილად მოდიოდა, თან აქეთ-იქით იყურებოდნენ.

ნეტა ვინ არიან და რას იმალებიან, - გავიფიქრე თუ

არა. ქალის ხმაც გაისმა:

- ეჰ, როშფორ, ტყუილად ჩამოვედით, ტყუილად.

- რას ამბობ მძლედი, როგორ თუ ტყუილად. დაგაფიწყდა ჩვენი მიზანი? უკან რომ გაგებრუნდეთ, საქართველოს ვინდა გაანადგურებს?

- ეჰ, გაიხარე, მეც გულით მინდა ამათი მოსპობა, მაგრამ, ხომ გაიგე, შევარდნაძე ტახტიდან გადმოუგდიათ და მის ნაცვლად ვიღაც ახალგაზრდა, სახელად მიშელი დაუსვამთ. მთელ ქვეყანაში ვარდების სუნი დგას, ყველა ახალგაზრდას ხელში ვარდი უჭირავს. ასე, რომ, ახლა ჩვენს ტყავს უნდა გაუფრთხილდეთ და აქედან დროზე გავიძურწოთ.

- ისე კი მართალი ხარ, ხომ იცი. ეს მუშაკტერებიც რომ კვალში ჩაგვიდგნენ, წვლან ბეწვზე გამოვასწარით.

- რა გამოვასწარით. ვერ ხედავ, ისევე გამოჩნდნენ. რა ვქნათ, გავიქცეთ?

- სად გავიქცეთ, ქალო! დავალების შეუსრულებლობას მაინც არ გვაპატიებს კარდინალი. იქ უსახელო სიკვდილს აქ ვაჟაკური სიკვდილი მირჩევნია. შევებრძოლოთ!

- ვაჟაკური სიკვდილი შენთვის დამითმია! - შეჰკვივლა მძლედიმ და სირბილით გასწია.

ამასობაში ოთხი მეგობარი როშფორს მიეჭრა და გარს შემოერტყა.

- რაო, ვაჟაკებო, ცოტანი ხომ არ ხართ? დამხმარე ძალას დაუძახეთ კიდევ, - ზიზლით ჩაიცინა როშფორმა და ხმალი იშიშვლა.

- უკ, შე ჯოჯოხეთის მაშხალავ! - შესძახა იმედამ,
- დამხმარე ძალა რად მინდა, მარტოც შეგებრძოლები.

არამისმა ხელები მალლა აღაპყრო და ღოცვა დაიწყო. ღმერთს იმედას გამარჯვებასა სთხოვდა. ამირანი და კომბლე თავაზიანად განზე გადგნენ და ასპარეზი დაუთმეს სამკედრო-სასიცოცხლოდ შერკინებულებს.

დასაწყისში იმედამ შესთავაზა, ხმალი ხმალზე გადავაჯვარედინოთ. კარგიო, უპასუხა როშფორმა. მაგრამ იგი მხდალი, ლაჩარი გამოდგა და მიახლოებისთანავე ხმალი იმედას მუცელში გაუქანა. იმედამ აიცდინა. მერე, ეგრე არ უნდაო და ერთი მოქნევით როშფორს ხმლიანი ხელი წააცალა. ცოტა ხანში კი ხელს თავიც მიაყოლა.

კომბლემ თქვა, დაემარხოთო. იმედამ იუარა, ამას ქართულ მიწას როგორ წაეაბილწინებ. წამო, ტყეში წავეთრიოთ და მხეცებს მიუუგდოთ საჯიჯგნად, იქნებ იმ თქვენ მილედისაც წავაწყდეთ სადმეო. ეგრე ვუყოთო. ჩააგდეს ტომარაში გვამი და გასწიეს ტყისკენ.

მე და მელაკუდა გაოცებულნი ვიყავით. ასე გვეგონა, მიკროსკოპის მაგიერად, ტელევიზორში ვუყურებდით ფილმს. ამასობაში ტყისპირას დამალულ მილედისაც მოვკარიოთ თვალი. იგი მუშკეტერებმაც შეამჩნიეს და მისკენ გაიქცნენ. ცოტა ხანში კი მასაც როშფორის ბედი ეწია. ამ დროს ტყეში მგლის ხროვა გამოჩნდა. აი შესაფერისი მომენტო, თქვეს მეგობრებმა და ორივე ლეში მგლებს მიუგდეს.

მელაკუდამ მეტის მოთმენა ველარ შეძლო და ეკრანიდან პირი იბრუნა. მეც მას მივბაძე და „მეგი“ გამოვრთე.

ტარიელ წამბაძე

მეცხრეკლასელი
მეორე სვირის 1-ლი სკოლა
ხესტაფონი

ღივივის საზოგადო

საქართველოს რომელ მხარესაც უნდა გაიხედო - აღმოსავლეთით, დასავლეთით, ჩრდილოეთით თუ სამხრეთით, - ყველგან შემოგეგება საქართველოს წარმტაცი მთა-ველი და ხალხის გარჯისა და ბარაქის ზეიმი. ჩვენი ყოფისა და შრომის მადლს გულდაგულ გამოჰკვეთენ გარდასულ საუკუნეთა სამხილები, მამულიშვილური რწმენისა და მოძალადე მომხდურთაგან ერის გადარჩენის მონაწილენი და მოწმენი. რა არის ბუნების სიკეთე, თუ კაცის გონების და მარჯვენის ნამოღვაწარი, რომელიც ჩვენს მიწაზე, წინაპართა და გმირთა სისხლით ნაპტივებ ქართულ მიწაზე სიამაყით არ ულაღებს სულსა და გულს, თვალს არ უამებს ყველას, ვისაც ქვეყნად ბედნიერება და სიხარული უნთია კელაპტრად, ვისაც ბოროტება ეშორება და ეძძიება, ვისაც სიკეთის თესვა სიცოცხლის მიზნად და ნათელ სვეტად დაუსახავს.

საქართველოს წარსულზე, აწყმოსა და მომავალზე რომ ილაპარაკო, უნდა იყო უპირველესად მისი ღვიძლი შვილი. ამ პატარა ქვეყნის კუთხე-კუნჭულებში უნდა შეიჭყიტო, იხილო იქ გაზრდილი ქართველები და თავისთავად დაიბადება ჭეშმარიტება.

ჩაბი იმერეთი

შემოდგომის ქარიანი დღის საკვირველება, ზღაპარი-სამოთხე. ჩემს თვალწინ ტრიალებს აშოლტილი ალგები, ჩამუქებული მუხის ტყე ვაზი. „ციციქის კუმბალში გახვეული წიპწა, გარშემო სიტკბო რომ შემოხვევია, მალე მუცელი ასტივდება, შუაზე გაიპობა და გარეთ გამოვარდება ნაყოფი“. ვაზი იმერეთის სიცოცხლეა.

ჩაფი, ღოქი, ჭინჭილა... როგორ აეწყო სიტყვები, ამღერდა, რითმა გაიმართა. ბუხარში მოხარშული ღობიო და თხილი, სიფრიფანა მჭადი.

იმერეთი კოპიტის სამშობლოა. აქ უკოპიტოდ ვერ ნახავთ ეზოს, უკოპიტოდ არ არსებობს ღობე და ჭურისთავი. კოპიტის შეშა ხომ პირველია. „კოპიტის შეშას ტკაცატკუცი გაჰქონდა“ - ეს წინადადება ღამის აფორიზმით გაეიზიპირე. კოპიტი თავმოყვარეობის სიმბოლოა, იმერელნიც ფრიად თავმოყვარენი არიან.

საქართველოს ეს კუთხე ახალმოყვანილ პატარძალს მაგონებს, პირველად რომ მიუჯდა სუფრას, მჭადის პატარა ნატეხი მოტეხა და კიკნის ნელა. თან სუფრას ათვალთქვებს, ხომ არაფერი აკლია, სტუმრებმა არ დამძრახონო. დარიბი მხარის სუფრას კი არასოდეს არაფერი აკლია, უფრო მეტიც, რაოდენ გადაჭარბებულადაც უნდა მოგქიყნოთ, იმერული სუფრის მსგავსი მსოფლიოში არ არსებობს. რას არ ნახავთ აქ: პიმპილა და მარილი, ნიახური და ოხრახუში, პრასი და ჭლაკვი, კვარარახი და საცივი...

საცივის ინდაური უხდება, ინდაურიანი იმერეთი ორი საუკუნისაა. გიორგი მეთორმეტეს აჩვენეს თურმე პირე-

ელად, ქალაქში დაინახა ზაქიჭამია მეფემ გაფხორილი ფრინველი და ყველას გასაგონად გამოაცხადა, ამის ხორცს რა შემაჭმევსო. პირის გემო რომ ჰქონდა იმ ქართველ მეფეს, კარგად არის ცნობილი, მაგრამ რატომ აითვალწუნა ინდაური, ძნელი გასარკვევია. სამაგიეროდ, მთელმა საქართველომ და მისმა ერთ-ერთმა კუთხემ სიამოვნებით მიირთვა საქართველოს უკანასკნელი მეფის დაწუნებული ფრინველის ხორცი.

აი ჩემი იმერეთი თავისი ადართი და ჩვევით. ასეთია ახლა, ასეთი იყო წარსულში და მჯერა, მომავალშიც არ დაკარგავს იერსახეს.

ჩემი ბურია

იმერეთის - მეზობელი. იმერეთივით მოცუცქნული და კოპწია.

„რწყილი ახტა, დახტა და მივიდა“... ეს ქართული ხალხური ზღაპარია, რომლის წაკითხვისას გურულები წარმომიდგება ხოლმე თვალწინ. სტუმართმოყვარე, თხმელის ტოტებს შორის ხეზე ამძვრალ ყაბალახიან კაცს ჰგავს გურია, ცალი ხელით ჩახუტებია მურყანს, ცალი ხელით ჰკრეფს ადესას. ივსება გიდელი. ხიდან ძირს ჩამოდის ყაბალახიანი გურული. ტკბილის დადულებას ელოდება. დუღდება ტკბილი და ზამთარსაც გასძვრება სული, თუმცა გურიას ისევე ყაბალახი ახურავს და ხეზე შერჩენილ ნაზამთრალ ხურმასთან ერთად შესცქერის მზეს. მზე მომავალია. გურილი გაგინათდება ამ მნათობის ხილვისას, მაგრამ ცა სხვაა, ამ კუთხის გადამრჩენი - გულის მაგივრად რომ იმ მზის

ნატეხი უძევს მკერდში.

ასეა, ციური ცის ქვეშ დალიეღივებს ცასავით ცისიერი და ცამართალი ცაი.

რაო, ცავ, რამ გაგიცივა გული, ცრემლი ცეცხლს აქრობს, ეგებ მდინარედ გადაქცეულიყავ და ცისკრის ვარსკვლავად ამობრწყინებულიყავ?...

ესეც ჩემი გურია.

ჩემი სამეგრელო

მიწა ნოყიერი, ყლორტი თამამი და მზისკენ მიმავალი, შეუპოვარი. სიბნელეშიც რომ მოათავსო, მაინც იპოვნის ჭკუჭრუტანას და თავს ზემოთ ამოყოფს. საუკუნეების განმავლობაში ფერუცვლელი. პირიქით, აქედან გაივსო აღმოსავლეთი.

შეილი ერთგული და საფიცარი.

უსაზღვრო მონატრება, ზღვის დაავადებაა ეს, წარსულს არ ივიწყებენ და არც არასოდეს თმობენ.

სამეგრელო მაგონებს შეილწართმეულ დედას, რომელსაც ერთადერთი სიხარული მოსტაცეს. სამეგრელო აბოლებული კერა და შუაცეცხლია, ჭერში ჰკიდია გამურული ჯაჭვი, რომელზედაც თავი ჩამოუხრჩვია ზანგელა თუჯიას, ფუშფუშებს ღომი, ბუშტულები სკდება ნახევრად მობარშული ღომის ზედაპირზე. მეგრული ელარჯი ხომ დაგავიწყებს ყველაფერს. მეგრული ჰანგი, სევდით და სიყვარულით გაჯერებული, საოცარი ჰარმონია. რა კარგადაა ნათქვამი: „სამეგრელო ოცნება“...

ყურში ჩამესმის მეგრული ფერხულის ცის გამპობი და

მომწესხავე მოძახილი. ო, როგორ მინდა მოგვეწერო ჩემო ღამაზო, დიადო კოლხურო ცაო, ფიქრების დამაფრთხობელი და ამშლელი.

წარსულითა და აწმყოთი მომავლის წინასწარმეტყველება ძნელია, მაგრამ მჯერა, საქართველოს ეს კუთხე მომავალშიც შეინარჩუნებს იერსახეს.

ესეც ჩემი სამეგრელო.

ჩემი აჭარა

ზღვაში ჩაგდებული მარგალიტი, რომლის ამოღება ბევრს სწადია, ქინქლებივით ესევიან, მაგრამ ითრობიან და თავი ვეღარ წამოუწევათ. მზის სინათლეს ნახავს მარგალიტი, კიდევ უფრო გაიზრდება, გაკაშკაშდება და დაერევიან ერთმანეთს ის ქინქლები.

ზოგჯერ მაინც ექმაპზე გადამჯდარ დეეკაცს მომაგონებს აჭარა, თავაწყვეტილი რომ მოჰქრის და არ ემინია ზღვის ცხენის რბოლვის.

ჩენი აჭარაა, არ უნდა გაგვიკვირდეს.

ჩემი აფხაზეთი

დაჭრილი ღომი.

წინა ფეხებით წამოჩოქებული, ღვარად გამოსული სისხლი. ერთვის ენგურს და აესებს შავ ზღვას. შავი ზღვაც, უმაღლ ლაუვარდოვანი ზღვა რომ უნდა ერქვას, განსაკუთრებით მოსძალებია ამ მაღლიანი კუთხის ნაპირს, მღორედ და ღრმად მიჰკვრია ზედი, საგანგებოდ გათანგულა მის ნაპირთან, გულდაგულ ელოლიაება იქ მისულ ადამიანს. მი-

სი კამკამა წყალი ელამუნება კენჭოვან ნაპირს, ამაოდ ელერსება მაშვრალის სხეულს და კეთილი ასულივით ეფერება დიდსა თუ პატარას. შეიძლება მალე წითელი ზღვა დაუდახონ, შავს წითელი ამჯობინონ.

აფხაზეთი. ყველაზე დიდი იარა და ტკივილი. თითქოს გამოჩნდა ღომის მკურნალი, უნდათ გაამთელონ ჭრილობა, შეაჩერონ სისხლი. სიტყვით ამას ამბობენ, სინამდვილეში კი უფრო აღრმავებენ ჭრილობას.

... ბიჭვინთა! სადღაა ლივლივა ყურე და საუკუნოვანი ფიჭვნარი, ერთ დროს ადამიანის მარჯვენით გამშვენიერებული. აღბათ გაბარდული და მოუვლელია საუკუნეებით შემონახული ბიჭვინთის ტადარი, ჩვენი მშობლიური მხარის გარდასული ავბედითობისა თუ ამაღლების მოწმე და მემატინე.

ჩემი სვანეთი

ფენიქსივით კუშტად მზირალი.

უშბა. ცას შეყენებული ვეება ყინულის სეეტი.

საკარცხული, ქართული სულის ზიარება, წინაპრების პატივისცემა, სისხლის აღების წესი, სვანური „ლილე“.

აქამდე შეუვალი. იცის ახლადმოვლენილმა მტერმა, რა უნდა წართვას ქვეყანას, რომ თავისთავადობა დააკარგვინოს. ამიტომაც წინაპართა ადათ-წესებს შეუტია. ყინულიანი სეეტის დადნობას ცდილობენ.

თუ გადაურჩა, თუ იცოცხლა!

აქ უნდა დაიბადონ ჭეშმარიტი ქართველები, გმირები.

ენგურს უნდა ჩამოჰყვეს ჩვენი მომავალი, მერე რა მო-

თმინებით ელოდება ორ ზღვას შორის არსებული ქვეყანა!
ესეც ჩვენი სევანეთი, სევანური კოშკი და მასში ჩატყუ-
ლი ჩვენი წარსული, აწმყო და მომავალა.

ჩემი რაჭა-ლეჩხუმი

ჩემი თაკვერი. ნიკორწმინდის თეთრი ტაძარი, სულს რომ აგიფორიაქებს და მის აღმშენებელთა ხილვას განატრები-
ნებს.

წარმოვიდგინე, ჩემს თვალწინ გადაშლილი მინდორი, აბ-
იბინებული მწვანე ბალახით. უამრავი ნიკორა ძოვს ბალა-
ხს, ხანდახან ფაფარი ექოჩრებათ, აიყალყებიან, ერთმანეთს
წიხლებს მისცხებენ, მაგრამ მალე დაცხრებიან, დამშვიდ-
დებიან, ერთმანეთს გადააჭდობენ ყელს და ადამიანებით
მოეფერებიან. წმინდანებით შეუნდობენ ერთმანეთს წყენ-
ას. ალბათ, ამიტომაც დაერქვა იმ ადგილზე აშენებულ ტა-
ძარს ნიკორწმინდა. ეს ჩემი ფანტაზიის ნაყოფია. რეალობა
კი სულ სხვა.

შოგი. ბუმბერაზ მთათა საოცარი მხედრობა, რაჭის ყვე-
ლაზე მაღალი ადგილი.

შაორი. თვალის მშვენება. დილით ზურმუხტისფერი, სა-
ლამოს - ფირუზისფერი ხელუხლებელი ქმნილება.

დღეს დაცარიელებულია რაჭა. უჭირს. მთის ფერდობე-
ბზე შესკუპებული ოდა-სახლებიდან მხოლოდ მოხუცები
იცქირებიან. ელიან უკეთეს მომავალს...

ჩემი ძართლი

ფუქე-ძირი ჩემი ქვეყნისა. ალალი და გულუხვი. უპრე-

ტენზიო და გაუპრანჭავი. ხორბლის ყანებით გადაჭედილი, ვაშლით და მსხლით ქებული. მრავალი ჭირ-ვარამის მო-მსწრე, მრავალჯერ გაგლეჯილ-გამოგლეჯილი, ფენიქსის-ეზურად ფერფლიდან აღმდგარი და კვლავ მოფუსფუსე იბერია. ფარნავაზი. მცხეთა.

ვახტანგ გორგასალი და თბილისი.

ძველი თბილისი. ორთაჭალის ნაბაღნარები-თბილისური ბოჰემისა და ყოველნაირი შთაგონების გარდასული საეა-ნე... შრომის, წამების, ღრეობის, ენებათა მოზღვავეების წა-რსული... მუშტი-კრივისა თუ დამცირება-ამაღლების ორ-თაჭალა... ვინ იყვნენ ის ორნი, რომელ ორს ეკუთვნის ის ჭალა? იქნებ ორი არსების დაწყვილების ჭალად იყო და-თქმული ეს ადგილი და იქნებ მისი სახელწოდებაც სწო-რედ იმ თბილისური ბოჰემით იღებს სათავეს?!

... ორთაჭალელები მადლიანად ახმიანებდნენ ქვეყნად გა-ნუმეორებელ მუსიკას თავიანთი გაბმული ამოძახილით: „მა-წონი, მაწონი, ქოთნის მაწონი“, „ნახშირი, ნახშირი“...

ხმათა ის ჰარმონია ჩაჰბარდა წარსულს - ვიღას უნდა ის ნახშირი, სადღაა მაყალი, აღარც მიკიტანი, აღარც კი-ნტო, „ეხ, სადღა ნახავ ელამ მიკიტანს, თავის დუქანთან მიბმული ყოჩით!“ - უთქვამს ძველი თბილისის მოტროფია-ლეს იოსებ გრიშაშვილს.

შიდა ქართლი. სამაჩაბლო. ოსთაგან მოტაცებული მიწა - მზითვად გატანებულად რომ თვლიან. მტრისას ასეთი მზი-თვი. შიდა ქართლიდან დაიწყო საქართველოს გაერთიანება ბაგრატ მესამემ. იქნებ ისწავლონ ქვეყნის მესვეურებმა წა-რსულით მომავლის წინასწარმეტყველება.

ესეც ჩემი ქართლი, ქართული მზით, ნათქვამ-უთქვამით, გამხელილ-გაუმხელელი ფიქრებით.

ჩემი კახეთი

საქართველოს უკიდურესი აღმოსავლეთი. კავკასიონის ძუძუთი ნაკვები. ციფ-გომბორის მთა, ნამგალივით გაწოლილი და მოხნეკილი დასავლეთისკენ. ალაზანი და იორი - ვერცხლისფრად, ღინჯად მიიზლახნება.

რქაწითელი და საფერავი. მათ წიპწაშია ჩათესილი საქართველოს მომავალი. შინდი და ატამი. საზამთროში ჩატეული მსოფლიო.

თბილი სიმღერა და როკვა. კახური „მრავალუამიერი“.

გრემი და ალავერდი - პაპისპაპათაგან დატოვებული საუნჯე. ბახტრიონი. წარსული დიდების ნგრეული ნაშთი. ბიძინა ჩოლოყაშვილი, წმინდანად შერაცხული ქეთევანი - ქრისტიანობის „ბალზამი“.

თეიმურაზ პირველი და ერეკლე მეორე ბედის გრიგალით მკლავმოტეხილნი რომ უცქერენ ოცდამეერთე საუკუნეს...
კახეთი - ჩვენი ზიარება...

ჩემი შავი

ულამაზესი გოგონაა, ახლად ათქვირებული, დიდილოს მსგავსი და იის სურნელით. ფშავი წაწალია, სიყვარული-სთეის აღერებული ქალიშვილია.

წაწლობა ძველისძველია, ზესიყვარულია, კაცთა სატანჯველად რომ გაჩნდა, გაიდგა ფესვები და სამუდამოდ ჩადულაბდა ფშაველის გენში.

ახლა წაწლობის წესი მოიკითხე. წაწლობის დროს მთავარია მოგწონდეს, სწორედ ის უნდა ამოირჩიო და აგრძნობინო, რომ გიყვარს. ადათი უფლებას გაძღვეს გვერდით მიუწვევ რჩეულს, მკლავზე დაიწვინო წაწალი, მაგრამ ფეხები და მკერდი არასდიდებით არ უნდა მიაკარო, ვნება უნდა გამოირიცხო. ხომ შეიძლება ღმერთი გაუწყყრეს, ხომ შეიძლება, შეცდნენ. არ აპატიებენ: ან ჩაქოლავენ, ან სამუდამოდ მოკვეთენ თემიდან.

ფშავი უძველესი ქართული კუთხეა, თავისუფალი, შრომისმოყვარე, რომელმაც დღემდე, ოცდამეერთე საუკუნემდე მოიტანა წინაპრების სუნთქვა. მთას ბატონი და ყმა არ ჰყოლია - ყველა თავისუფალი იყო. მარტო ზურაბ ერისთავი ცდილობდა მთის დამორჩილებას, მაგრამ ვერ შეძლო ვერც ადამიანების, ვერც განმტკიცებული ტრადიციების დამორჩილება.

და მოვიდა უბატონო ფშავის უბატონო ფშაველი და ზვავეით ჩამოწვა საქართველოში. ეს ვაჟაა. ჩვენი სიამაყე, დიდება და საუნჯე.

ფშავი იყო, არის და იქნება ის კუთხე, სადაც ეტეოდა ერებს შორის სიყვარული, ქვეყნისთვის თავდადება და საოცარი ტრაგედიაც, როცა ყელში ხანჯალს გიყრიან, მოდის სისხლი, მაგრამ შენ მაინც გაიძახი, „ძალე იყოს თქვენი მკედრისადა“, არ ეწირები უცხო რჯულის მკვდარს, შენ შენი წინაპარი და შენი სალოცავი, შენი რჯული გაგაჩნია.

ვერიბიდეს ტრაგედიებს დაიტევდა ფშავი. დაიტია კიდევ, ეს მეოცე საუკუნის ტრაგედია იყო, სადაც აღარც და-

ნდობაა, აღარც კაცობა, აღარც ზნეობა. სისხლმა გადააწითლა ვეება კლდეები. ახალი თემი, წითელი თემი ფშაველთა თემზე უარესი გამოდგა. არც დღეს უღბინს ფშავს. ნელ-ნელა ცარიელდება...

ჩემი ხავსურეთი

ქვა-ღორღით შემოსაღტვული დეგების საბუდარი.

საქართველოს ჩრდილოეთ საზღვარზე მიყუდებული პირააღმასებული ხმალი.

უდუღაბოდ ნაშენი კოშკებისა და სახლების მხარე. არაგვის დედა, ნისლების საბანი.

საუკუნეების მანძილზე საქართველოს თითქმის ყველა კუთხემ განიცადა სახეცველილება, მაგრამ ხევსურეთი მოდის წარსულიდან, არ იცვლის ნირს, ადათ-წესებს, მოდის და მოფარიკაობს.

მოდის უწმინდესი ხევისბერებით, მოდის ლოცვა-კურთხევით. ხევსურეთი, ლექსის უღვევი მადანი. ვაჟას მიერ აღმოჩენილი სამყარო. ფშავევით თავისუფალი, ლაღი და უბატონო. ტყუპებით ერთმანეთის მსგავსი. ამიტომაც ზმირად ერთი სახელით - ფშავ-ხევსურეთით მოვიხსენიებთ.

ესეც ჩემი ფშავ-ხევსურეთი, ჩემი ფხოვი.

ჩემი ხავი

მყინვარწვერი. უღამაზესი მთა, ზამთარ-ზაფხულ ყინულიანი, ცივი და მიუკარები, ადამიანივით რომ ფიქრობს და ზოგჯერ მეტყველებს კიდევ.

მყინვარწვერს უჭირავს საქართველოს ზეცა მხრებით,

ტიტანივით მხრებით შესდგომია და უძლებს სიმძიმეს, ყინულზე მიყუდებულ ამირანის თავსაც უძლებს. მყინვარის უხილავ ნაწილზე ვეება ბუდეა, რომელშიც ამირანის არწივი ბინადრობს და თუ საქართველოს უჭირს, საოცარი ხმით ყივის.

მყინვარის ძირში კი ხევია, სადაც ამირანის ნაშიერი ცხოვრობს.

დიდებულია ხევი: ბუდე ლეგენდათა, ლექსთა და ზღაპართა.

ხევი დარიალია, ვიწრო გასასვლელია, მოყვრისთვის შარაგზაა, მტრისთვის მიუვალი პიტალო კლდეა.

თურგი აქაფქაფებული ლუდია...

ხევი ჰყეფს, ხევი ჩატირის, მოხეურს ცეკვეს. ტკეპბა საკუთარი მშვენიერებით...

ესეც ჩემი ქართლის მთიანეთი.

აი, საქართველოს კუთხეები, ერთმანეთისაგან განსხვავებულნი, ერთმანეთს დაშორებული მთა და ბარი. ასევე ჩამოშორებული უძველესი კუთხე აფხაზეთი, სახელმწიფოებრიობას თამაშობს, ავიწყდება ფესვები, მაგრამ სად წავა, დუნიაზე ერთი გოჯი მიწაც აღარ დარჩა დასასახლებელი.

ამიტომაც ჭირდა საქართველოს გაერთიანება, ამიტომაც ჭირს დღესაც ქვეყნის გამთლიანება...

ჩემი საქართველო, ჩემი გორაკი!

გორაკზე პატარა ბიჭი, თაფლისფერთვალეა, ნათელი სახის, მომავლისაკენ მიმართული გამჭოლი მზერით. არ იცი,

სად გაიხედო და რომელ მხარეს. ყოველი მხრიდან სილამაზე გჭრის თვალს, გაბრძალებს და გადაყაყხარ იდუმალების სამყაროში, სადაც უმაღლ ჯადოსნური ქვეყნის გმირად იქცევი.

ჩემი გორაკი!

როგორ მაფიქრებს, როდესაც ვუცქერ ჩემს თავს აღმართულ სალოცავს, რომელიც ნაზად წამოსკუპულა ხატიმამულის ფერდზე, საიდანაც გადაშლილია იდუმალი ქვეყნიერება, გამვლელს რომ შეაჩერებს და უხმობს თავისკენ. თვალი უფრო შორს გამიბრბის და ნათლად ვჭკვრეტ თვალსაწიერში ჩემი ქვეყნის დიად ბუნებას და ისტორიას, ერთმანეთში გადაკვეთილს, ასე რომ ამალლებენ ჩემს სულს.

თეთრდელე! ერთ დროს ჩხრიალა, სუფთა, ჩაყუდებული ლოდებს შორის. როცა ბუნება ღამის წყველადში ჩაიძირება, მისი ჩხრიალი უფრო მძაფრდება და იდუმალი ჰარმონია იპყრობს ყურთასმენას.

ნაპურადევის ციხე! აქ გაუვლია დიდ მეფეს ვახტანგ გორგასალს. სტუმართმოყვარე სვირელებს მეფის პატივსაცემად პურ-მარილი სალოცავის მახლობლად, მთის ძირში ამალლებულ ადგილზე გაუშლიათ. მეფეს მოსწონებია ეს ადგილი და წასვლის წინ უბრძანებია, - აქ ციხე უნდა აშენდესო. ციხე მართლაც აუშენებიათ და თითქოს მისთვის ნაპურადევის ციხე უწოდებიათ. დღეს მისი კედლები და მდინარეში ჩასასვლელი გვირაბი დანგრეულია, მაგრამ ჩემი სოფლის

წარსული სიამაყით მავსებს.

ხატიმამულის ფერდობზე მიტოვებული, გუმბათჩამოქცეული საყდარი მთხოვს, მოდიო ჩემთან და ამავე თხოვნას იმეორებს მთავარანგელოზი, წინაპართა ჩემთა მფარველი და გადამრჩენელი. ავრბივარ, ჩემი ოცნება მასშია ჩაკირული.

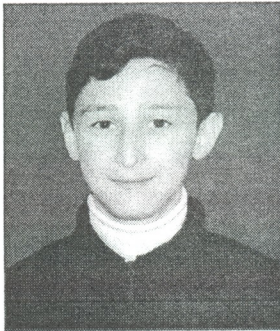
„ხალხის მამებმა“ დამინგრიეს სალოცავი. ღეთის სახლი, როგორი უტყვევი შეგებებია ანტიქრისტეებს, ყველა გვარში თითო მაინც რომ გამოერევა. ინგრევა ჭერი, დრტვინავს მრეველი და ამ ნგრევაში ამაოდ ისმის გაღოზა და ღმერთის მოხმობა.

როგორ ვოცნებობ ყოველ აღდგომას, გადავირბინო გორაკები, აღმართ-დაღმართი, დავასწრო ყველას და წინაპართა სულის გასანათებლად მათ საფლავზე წითელი კვერცი გადავაგორო.

მიაპობს დროს წეროთა გუნდი. ღენთის სუნით გაჟღენთილი ჰაერი. დიადი საქმისათვის დაღუპული ათასები და უამრავი ხეიბარი.

ღმერთო, გმადლობ, რომ გამაჩინე საქართველოს ცის ქვეშ და დამაყენე ამ გორაკზე - ჩემს გორაკზე, სადაც ჩემი ფიქრთა გრეხილი აიშლება ხოლმე ჩემი საქართველოს წარსულზე, აწმყოსა და მომავალზე, სადაც ერთმანეთში გადაიკვეთება ხოლმე თანამდევნი, მაცოცხლებელი ნუგეში და იმედი. ბრწყინავს ჩემი ხვალე, ჩემი იმედი, ჩემი საქართველოს უკეთესი მერმისი.

ამოდის, ნათღება!

ლუკა კურდღელია

მეექვსეკლასელი
ფოთის 1-ლი სკოლა

*რიცხ-რიჩიყს
ვაჭყაცობისს*

საქართველო გუშინ, დღეს, ხვალ - რამდენს აწუხებდა ან ახარებდა, ტკიოდა და ეიმედებოდა ამაზე ფიქრი-გუშინაც, დღესაც და ასე იქნება ხვალაც.

საქართველო გუშინ, დღეს, ხვალ - ესაა:

გამარჯვება-დამარცხება,

ერთგულება-ღალატი,

აღმაშენებელი-მნგრეველი,

საქმიანი-უსაქმური,

კეთილი-ბოროტი.

მაგრამ კეთილი და საიმედო, ერთგული და პატიოსანი ერთით მეტი მაინც იყო ყოველთვის და ამიტომაცაა, რომ გადავრჩით, ვართ და ვიქნებით.

აბა, მე ჯერ რა მინახავს და რა გამიგია ისეთი და იმდენი, რომ ფილოსოფიური, ბრძნული წიადსელები გავაკეთო წარსულზე. შევძლო დღევანდელის შეფასება მომავლის მიზნებიდან და მომავალიც განვჭვრიტო დღევანდელი ყოფით.

მე ერთი ვიცი მხოლოდ, მე ერთში ვარ დარწმუნებული, რომ საქართველოს წარსულიც, აწმყოც და მომ-

ავალიც დედაზე იყო დამოკიდებული, დედა იყო საძირკველი, დვრიტა იმ დიდი სულიერებისა, ვაჟკაცობისა, თავგანწირვისა, რომლითაც ქართველები სამშობლოს პატრონობდნენ.

გუშინ:

ჩვეულებრივი ქართული ოჯახი.

ბებია და ბაბუა,

მამა და დედა,

ბევრი შვილი... მეტიც უნდათ...

მამა ხან ვენახში,

ხანაც ომში...

დედა - შვილებთან.

შვილები ჯერ დედასთან, მერე მამასთან ერთად

ხან ვენახში,

ხანაც ომში...

- ქუდზე კაციო, - იტყოდა მეფე და სახლში მხოლოდ ქალები რჩებოდნენ.

- სამშობლო და შვილები კარგად მიმყოფეო, - ლოცულობდა დედა და მერე სამშობლო კარგად იყო, დედა შვილს დასტიროდა და რატომღაც ამაყი იყო, წელში გამართული, სევდიანი, მწუხარე და მაინც გაუტეხელი.

იყო ბევრი ომი საქართველოში, მეტი მომხდურებთან, ხანდახან შინაურთანაც. პირველი ომის დროს დედას შვილებთან ერთად შურისძიების, გამარჯვების წყურვილი ჰკლავდა, მეორე ომის დროს კი სტკიოდა.

ასე იყო მაშინ.

დღეს:

ჩვეულებრივი ქართული ოჯახი.

ბებია და ბაბუა,

მამა და დედა,

შვილები-ან ერთი, ან ორი,

იშვიათად მეტიც.

მამა-სახლში უსაქმოდ, ნაღვლიანი.

დედა-გარეთ, დაღლილი, ნაღვლიანი.

შვილები-არ იციან რატომ,

რისთვის, როდემდე.

შვილები და მამები-ზოგი აფხაზეთში, ზოგი სამაჩა-
ბლოში,

ზოგი უბანში - შემთხვევით ან შეგნებულად - სა-
სიკვდილოდ განწირული.

ომი საკუთარ ხალხთან,

ოჯახთან,

თავთან.

ომი, რომელსაც გამარჯვებული არ ჰყავს, ომი, რომ-
ელიც ყველას სტკივა - მარტო დარჩენილებს, საკუთ-
არ თავთან დარჩენილებს, იქნებ რცხვენიათ კიდევ აქ-
აც და იქაც.

ეს დღესაა, მაგრამ დღესაა ესეც:

დედას ეიმედება შვილის აწმყო, დედას ეამაყება შვი-
ლის ჯარისკაცობა, დედას უხარია, რომ რაც არ ან ვერ
უთხრა, რაც შეგნებულად ან შეუგნებლად დაუმაღლა
შვილს - სამშობლოს ეკუთვნის შენი სიცოცხლეო, -
სისხლმა უთხრა, გენმა ესეც უთხრა:

„შეგიძლია საქართველოვ,
გვეალება საქართველოვ!
გაგიმარჯოს საქართველო!“
ღიას ეს დღესაა...

ხვალ?!

ხვალ:

ჩვეულებრივი ქართული ოჯახი:
დედაჩემი და მამაჩემი,
მე და ჩემი მეუღლე,
შვილები - ბევრი, რასაც ღმერთი მომცემს.
შვილების მეგობრები ჩაჩბა და ლომიძე, ჩოჩიევი და
აკოფიანი, ციციშვილი და ალიევი...

ყველანი ერთად-სტუმრად და მასპინძლად სოხუმშიც
და ცხინვალშიც,

ახალქალაქშიც და გაგრაშიც,
თბილისში.

ბევრი ქორწილ-ძეობა და სიხარული აქაც,
იქაც და იქაც!

თათია ალაგაშვილი

მეცხრეკლასელი
თბილისის 47-ე სკოლა

*მოიხვება, ჩემ
სამშობლოო რაამაჩვენებს*

ს რც ისეთი ძნელი ყოფილა სამშობლოს დატოვება. ორ საათში მოსკოვში ჩაეფრინდები. ცოტა ხანს მომიწევს ქალაქში ხეტიალი. რა ვქნა, პირდაპირი რეისები ამ კვირაში არ იყო. ეგ არაფერი... წვრილმანია... თუ გულმა არ გამიწია, აეროპორტიდან ფეხსაც არ გაგადგამ. ვიჯდები და უცხოურ ჟურნალებს დავათვალიერებ. ბარგიც კი არ მაქვს. არაფერი წამომიღია. არ მინდა რამემ საქართველო გამახსენოს. აქეთ აღარასოდეს გამოვიხედავ! - ამ ფიქრით გულდამძიმებულმა გიორგიმ ცალი თვალი გააპარა თვითმფრინავის ილუმინატორიდან ძირს. თითქმის აღარაფერი ჩანდა, თუმცა იცოდა, რომ ის, რასაც ღრუბლები უკვე ზემოდან მოქცეოდა, საქართველო იყო. კიდევ ერთხელ ჩასწყდა რაღაც გულში, მაგრამ ისევ შეეცადა საკუთარი თავი დაერწმუნებინა, რომ არაფერს ნანობდა. ხუმრობით სციპიონის ეპიტაფიაც კი გაიხსენა: „უმაღურო სამშობლოვ, ჩემს ძვლებს ვერ ეღირსები!“ შეეცადა, გაეცინა, მაგრამ მწარე ღიმილმა მხოლოდ ტუჩის კუთხე შეუთამაშა.

გიორგის ბოლმა არ ასვენებდა. ახსენდებოდა, როგორ

ატიკინეს გული, როგორ დაჩაგრეს. ბავშვობიდან ვარჯიშობდა. ფიზიკურად ძლიერი იყო, ჯანმრთელი, შრომისმოყვარე. კარგი სპორტსმენი დადგა. მარტო თავის სოფელში კი არა, მთელ რაიონში ბადალი არ ჰყავდა. თავის წონით კატეგორიაში ყველას სჯობდა. მასავით ვერავინ ჭიდაობდა, მაგრამ რატომღაც ისე არ ჩანდა, როგორც, მისი აზრით, იმსახურებდა. გიორგის მშობლებს იმდენი ფული არ ჰქონდათ, რომ ყოველთვის გაეშვათ საერთაშორისო შეჯიბრებებზე, საუკეთესო მწვრთნელისთვის ჩაებადნენ და სათანადოდ მიეხედათ. ბიჭი ხედავდა, რომ სხვა სპორტსმენებზე მეტ ყურადღებას ამახვილებდნენ და გრძნობდა, რომ მალე შეიძლებოდა სხვებს ეჯობნათ მისთვის.

გიორგი არც ისეთი ალალი და გულლია ადამიანი იყო, რომ გულში ბოლმა არ ჩაედო და თვითონ გამოეჩინა მეტი გულმოდგინება. ერთ დღეს მწვრთნელთან წაკამათდა. შინ მისული მშობლებს ეჩხუბა. უსაყვედურა, რომ სათანადო ყურადღებას არ აქცევდნენ. გამწარებულმა გადაწყვიტა, სხვა ქვეყანაში წასულიყო, სადაც მის ნიჭს დააფასებდნენ და წარმატების მიღწევაში დაეხმარებოდნენ. ნათესავებისგან ფული ისესხა და ტურისტული მარშრუტით უცხოეთში გაემგზავრა.

გამწარებული იჯდა გიორგი თვითმფრინავში. იცოდა, რომ წესიერად არ იქცეოდა, კანონი უნდა დაერღვია და უცხო ქვეყანაში დარჩენილიყო, მაგრამ ცდილობდა, სინდისის ქენჯინისთვის თავი დაეღწია, - მაშ, როგორ უნდა მოექცეულიყავი?! საზღვარგარეთ წასვლის ნამდვილი

მიზეზი რომ გამემხილა, ადვილად არ გამიშვებდნენ. ახლა კი ჩავალ, იქაურ მთავრობას ჩავბარდები, ვიტყვი, რომ ხელს არ მიწყობდნენ, მჩაგრავდნენ და დახმარებას მოვითხოვ. დალატი ჰქვია ამას? სულაც არა! დალატი ის იქნებოდა, რომ... ის იქნებოდა, რომ... - გიორგიმ ვერ მოიფიქრა, რა შეიძლებოდა ყოფილიყო მშვიდობიანობის დროს სამშობლოს დალატი, - ის იქნებოდა, რომ ომის დროს ქვეყანა გამეყიდა, - გაახსენდა უცვებ, მაგრამ მიხვდა, რომ მისი მსჯელობა ყალბი იყო. - სხვაგვარად წარმატებას ვერ მივალწვედი, - გულდაწყვევით თქვა ბოლოს და შეეცადა სხვა რამეზე ეფიქრა.

* * *

ბედი, თორემ შეიძლებოდა, სულაც არ გამართლებოდა უცხო ქვეყანაში ჩასულ გიორგის. რამდენი მისნაირი სპორტსმენი, მუსიკოსი თუ მეცნიერი იყო, საზღვარგარეთ წასულებს ოცნების კოშკები რომ დაემსხვრათ და მტვირთავებად ან მრეცხავებად მუშაობდნენ...

გიორგი კი ჩასვლისთანავე ისეთ ადამიანს შეხვდა შემთხვევით, რომელმაც მისი ნიჭი დააფასა, უპატრონა, ფულით დაეხმარა, კარგ სპორტულ კლუბში მიიყვანა, საუკეთესო მწვრთნელი და მასაჟისტი აუყვანა, ფსიქოლოგი დაუქირავა და ყველა პირობა შეუქმნა სავარჯიშოდ. გიორგი გაღალდა, სულ სხვა ადამიანად იქცა. ნათესაეებს ვალი დაუბრუნა, მშობლებსაც გაუგზავნა ცოტაოდენი ფული. თვითონ კი თავდაუზოგავად ვარჯიშობდა. ყველა პირველობა მოიგო, უდიდეს წარმატებას მიაღწია.

ამასობაში რამდენიმე წელი გავიდა. ოლიმპიური სეზონი დაიწყო. ყველა ოლიმპიადისტისთვის ემზადებოდა. გიორგის ეჭვიც არ ეპარებოდა მომავალ წარმატებაში. წინასწარ ზეიმობდა, ფრთაშესხმული იყო. მისი აღტაცება პირველად ოლიმპიადის გახსნამ გაანელა, როდესაც საქართველოს დროშის ქვეშ სხვა დელეგაციამ ჩაიარა ამ აყად, მას კი წინ უცხო ქვეყნის დროშა მიუძღვოდა. - ეგ არაფერია, - თავი დაიმშვიდა გიორგიმ, - მთავარი პიროვნული წარმატებაა. დაინახონ, როგორ მოვიგებ ყველა ბრძოლას!

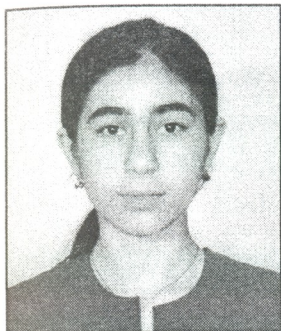
ბრძოლები, მართლაც, მშვენივრად ჩაატარა. არც ერთხელ არ დამარცხებულა. თუმცა გული დასწყდა, ქართველ მეგობრებს რომ შეხვდა. მათ სხვანაირად უბრუნებინადათ თვალელები.

ფინალურ ბრძოლაში ქართველი მეტოქე ჰყავდა. ძალიან დაძაბული შეხვედრა იყო. გიორგის გულშემატკივრები ამხნეებდნენ, მაგრამ ბიჭს გულისყური იმ ტრიბუნებისკენ ჰქონდა, საიდანაც მისი მეტოქის სახელს გაიძახოდნენ მშვენიერი ქართველი გოგონები. საშინელი გრძნობა დაეუფლა, მაგრამ თითქოს ძალა მოემატა. ძირს დაანარცხა მოწინააღმდეგე და მოეჩვენა, რომ საქართველო დაამარცხა.

ატყდა ერთი ამბავი, მსაჯმა გამარჯვების ნიშნად გიორგის მარჯვენა ასწია. ააფრიალეს უცხო ქვეყნის დროშები. გამარჯვებულს თვალი ქართველებისკენ გაექცა. სიხარული ვერავის სახეზე ვერ ამოიკითხა. ერთი ღამეში გოგონა ტიროდა კიდევ. გიორგის ძალიან მოუნდა, ამ გო-

გონას მისთვის დაედვარა ცრემლი, ნატრობდა დამარცხებულის ადგილას ყოფნას. უცებ გაახსენდა მოგუგუნე ტრიბუნები, უცხოელი მხარდამჭერები, პასუხისმგებლობა იგრძნო და მიხვდა, რომ მათთვის ხელი უნდა დაეჭნია.

დადგა დაჯილდოების დროც. გიორგი კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე შეაყენეს, დაფნის გვირგვინით, ოქროს მედლითა და ყვავილებით დააჯილდოვეს, მის თავზე უცხო ქვეყნის დროშა აღმართეს და შეასრულეს ჰიმნი, რომელიც გიორგის სისხლს არ უჩქროლებდა. იდგა გამარჯვებული ბიჭი, რამდენიმე წამის განმავლობაში ათასმა ფიქრმა და გრძნობამ მოიცვა. მადლიერი იყო თავისი უცხოელი მწვერთნელისა, იმ ქვეყნისა, რომელიც წარმატების მიღწევაში დაეხმარა, მაგრამ, ამავე დროს, თვალღიანი არ ეკარგებოდა იმ მტირალი გოგონას სახე, ახსენდებოდა მშობლები, რომლებსაც, ყველაფრის მიუხედავად, გაუხარდათ შეილის გამარჯვება. იდგა გიორგი - გამარჯვებული და თან დამარცხებული, მადლიერი, შინაგანად გაზრდილი, საკუთარ თავში დარწმუნებული. ხვდებოდა, რომ მისი დაჩაგვრა სამშობლოში არავის უფიქრია. უბრალოდ, ასეთი იყო ცხოვრება. რცხვენოდა ქართველი მწვერთნელის, მშობლების, თანაგუნდელების. ახლა უკვე იცოდა, როგორ უნდა მოქცეულიყო. ჯერ კიდევ ძალიან ახალგაზრდა იყო, არც შემდეგ ოლიმპიადაზე ეყოლებოდა ბადალი. იდგა და საქართველოში დაბრუნების გზაზე ფიქრობდა.

საბინა რუსტამოვა

მეშვიდეკლასელი
 გარდაბნის აზერბაიჯანული
 სკოლა

*უნწავლობ განჯელოს
 რაზ ნოქთაველოს*

ს ძირო ცისფერი ცა... მშვენიერი, ღამაში ბუნება... ხა-
 ლხი ღალი და გულლია... ქვეყანა, სადაც სტუმარი
 ყველაზე ძვირფასია.

მე უსაზღვროდ მიყვარს საქართველო, ჩემი სამშობ-
 ლო. ჩემი ოცნებაა მოვიარო იმერეთი და გურია, რაჭა
 და სამეგრელო, სვანეთი და სამაჩაბლო, ქართლი და კა-
 ხეთი, თუშეთი და ფშავე-ხევსურეთი, აჭარა და აფხაზ-
 ეთი.

ღამაზია ჩემი სამშობლო. ჩემი საქართველო მსოფლ-
 იოს მარგალიტია. მწვანედ შემოსილი მთები ამაყად აყ-
 უდებულან. ღრუბლები შემოსკუპებულან ცაზე, ცისარ-
 ტყელა გადაჰკვრია ზეცას.

მე მინდა ამაყად და ყველას გასაგონად ვთქვა, ჩემი
 სამშობლო საქართველოა. მე ეროვნებით აზერბაიჯანე-
 ლი, მზად ვარ ვემსახურო ჩვენს ქვეყანას.

თანაბრად ვსწავლობ და ვითავისებ ნიზამი განჯელ-
 ისა და შოთა რუსთაველის სიბრძნეს, ფიზულისა და
 ილიას პოეზიას. სამშობლოს სიყვარული ხომ ღიტერა-
 ტურის შესწავლით იწყება.

გარდაბნის რეგიონი ურთულესია. აქ, ამ პატარა ქალაქში ერთმანეთის გვერდით ვცხოვრობთ, ვშრომობთ და ვაშენებთ ახალ საქართველოს აზერბაიჯანელები და ქართველები, რუსები და სომხები...

ჩემი ოცნებაა უფრო ღრმად გავეცნო და დავეუფლო საქართველოს ისტორიას, ქართველთა გმირ წინაპრებს. მაინტერესებს, როგორ მოაღწია ამდენი ისტორიული ქართველების გადაშენებას ამ უძველესმა ერმა დღევანდლამდე.

მე ერთი აზერბაიჯანელი გოგო ვარ, ვეუფლები ქართულ ენას და ვცდილობ პატარა წვლილი შევიტანო ჩვენი ქვეყნის შენებაში.

მინდა დავიჩოქო და შევთხოვო უფალს ქართველი და აზერბაიჯანელი ხალხის ბედნიერება და კეთილდღეობა, დღეგრძელობა და გამარჯვება.

ირინა ხაჩატუროვა

მეხუთეკლასელი

თბილისის 136-ე

რუსული სკოლა

ჩემი წინაპრების

ჯგერები

მაღე თერთმეტი წლის გავხდები. დავიბადე და ვცხოვრობ ქალაქ თბილისში. დათვალთვალული მაქვს უმშვენიერესი საქართველოს სხვადასხვა კუთხე: ბორჯომის ხეობა - წაღვერი და ბაკურიანი, ულამაზესი ფასანაური, რომელიც მდებარეობს შავი და თეთრი არაგვის პირას, მაღალმთიანი გუდაური, თეთრიწყარო და სიონი. მაგრამ განსაკუთრებით მიყვარს თბილისი.

ხშირად მესმის ჩემი თანაკლასელებისგან, რომ სურთ სხვა ქვეყანაში, სხვა ქალაქში ცხოვრება. ზოგიერთმა მათგანმა უკვე დატოვა სამუდამოდ საქართველო. რა თქმა უნდა, ჩემთვისაც საინტერესოა სხვა ქვეყნების ნახვა, მაგრამ საცხოვრებლად მარტო თბილისს ავირჩევდი.

- რატომ? - ხშირად ვეკითხები ჩემს თავს. ალბათ იმიტომ, რომ ეს ჩემი წინაპრების ქალაქია. აქ დაიბადნენ და ცხოვრობდნენ ჩემი ბებიები და პაპები და მათი მშობლებიც. აქაა ჩემი ფესვები.

ჩვენი სასტუმრო ოთახის ერთ-ერთ კედელს ამშვენებს დედაჩემის პაპის ნამუშევრები. ერვანდ ქოჩარი გამორჩენილი მხატვარი იყო, შეყვარებული მშობლიურ თბი-

ლისზე, მის ფუნჯს მიყვებარ ძველი თბილისის უბნებში: უძველესი ციხე-სიმაგრე ნარიყალა, გოგირდოვანი აბანოები, მეტეხი, მოჩუხჩუხე მტკვარი მისი მაღალ-კლდოვანი ნაპირებით. ეს პეიზაჟები ჩემი ცხოვრების ნაწილი გახდა.

დღეა ხშირად მიაშობს ჩემს წინაპრებს. მათ მშობლიურ თბილისზე, იმაზე, რაც გაიგო მათგან. ეს ყოველთვის დიდ შთაბეჭდილებას ახდენს ჩემზე და მე ვქმნი ჩემს წარმოდგენაში კოლაჟს, იმის მსგავსს, რომელსაც, სინამდვილეში, ჩემი ხატვის მასწავლებელი ბატონი რობერტი ჰქმნის.

იქ ვარ ფიქრებში, სადაც ცხოვრობდნენ ბებია, პაპა და მისი მშობლები, მათ სახლში განლაგებულ იტალიურ ეზოში, სადაც მუდამ თამაშობენ ბავშვები, მესმის მათი აივნიდან ქართულ-სომხურ-რუსული საუბარი. მე ვუსმენ მათ.

გადამაქვს ჩემს კოლაჟზე საოჯახო აღბოძიდან აღებული ფოტოსურათები. უძველეს ფოტოს ვათავსებ შუაში. ამ ფოტოზე ბებიაჩემის დედაა - თბილისელი თეკლე.

თბილისი ისეთი ქალაქია, სადაც საოცრად ჩანს წარსულის და ახლანდელის შეხამება. მე კი, როცა ჩემს კოლაჟს ვქმნი, არა მარტო წარსულს ავსახავ, არამედ იმასაც, რითაც დღეს არის საინტერესო ჩემი თბილისი.

წარმოვიდგენ ხოლმე თბილისის შემოდგომის თბილ დღეს... ოდნავ შეეხო ფოთლებს ოქროსფერი და ვარსკვლავებით მოფენილი ლურჯი ცა, იგი ისეა ჩამოწეუ-

ლი, გეგონება წამოედება სამების გუმბათს ან მოპირდაპირე მხარეს განლაგებულ წმინდა დავითის ეკლესიას.

მთაწმინდა... ჩემი ყველაზე საყვარელი ალაგია, აქედან ცის ფონზე ოღნავ გამოიხატება სამება, კარგად ჩანს მტკვარი და მეტეხი, მოშორებით კი ახალი ქალაქი მისი უბრალო არქიტექტურით.

მე თითქოს ღრუბლებს მივეწეებ, ვუყურებ ქალაქს ზევიდან, როგორც ღრუბელი... ვუყურებ ჩემი წინაპრების ქალაქს, მესმის მათი ხმები თუ საიდან არიან, რითი იყვნენ დასაქმებულები, საით მიისწრაფოდნენ.

მივდეგ მცნებას - იცოდე და გიყვარდეს შენი წინაპრები, რაც ნიშნავს იცოდე და გიყვარდეს შენი სამშობლო, ის ქალაქი, სადაც შენი ფესვებია. თავს ეხრი შენს წინაშე, ჩემო მშობლიურო თბილისო, გმადლობ, რომ არსებობ.

სოფიკო ღაუშვილი

მეათეკლასელი
თელავის 1-ლი სკოლა

მეოფე ლომი და მეზღვროები

3 ოგორ ცხელა, თუ თავი ჩრდილს არ შეეფარე, დავიწვეები, - თქვა ლომმა და ამაყი ნაბიჯით გაეშურა ბაობაბის ხისკენ. ლომს უკან მიჰყვა ორი ბოკვერი. ისინი თვალს არ აშორებდნენ მამას და მის თითოეულ მოძრაობას შეუცდომლად იმეორებდნენ.

- მამიკო, დღეს რატომ არ ჩანან მერცხლები? - იკითხა მოუსვენარმა ბოკვერმა.

- სად არიან? - აჰყვა მეორეც.

ლომმა ცას თვალი მოაგლო, ბაობაბს მოშორდა და ბანანის ხეზე მოქანავე მაიმუნი შენიშნა. მაიმუნს პირი ბანანით ჰქონდა გამოტენილი და სიამოვნებისაგან თვალებს ნაბავდა.

- ეი, შენ, მერცხლები ხომ არ გინახავს? - გასძახა ლომმა მაიმუნს.

- მერცხლები? - ძლივს გახსნა პირი მაიმუნმა და ქანაობა შეწყვიტა, - მათ არ სცალიათ, მეფეო, მიფრინავენ.

- მიფრინავენ? მერედა სად?

- სამშობლოში.

- სამშობლოში? - ჩაფიქრდა ლომი, - მსურს მერ-
ცხლები ახლავე მომიძებნო და ბაობაბთან, ვეება ჩრდი-
ლში მომიყვანო!

- ბაობაბთან, ვეება ჩრდილში, - გაიმეორა მაიმუნმა,
დარჩენილი ბანანი პირში შეიჩურთა და მზით გახურე-
ბულ ქვიშაზე ხტუნვა-ხტუნვით გაიქცა.

მერცხლები სამშობლოში გასაფრენად ემზადებოდნენ.
მათ წინ გრძელი და დამქანცველი გზა ელოდათ. მაი-
მუნმა მდინარის პირას მიირბინა და ლომის დანაბარები
მერცხლებს გადასცა. გუნდის წინამძღოლმა თეთრგულა
მერცხლები ბაობაბისკენ გააფრინა. ლომმა ფრინველები
სიხარულით მიიღო და წინამძღოლს ჰკითხა:

- გავიგე, ჩვენგან წასვლას აპირებთ. ვინმემ ხომ არ
გაწყენინათ?

- რას ბრძანებთ, უბრალოდ სამშობლოში დაბრუნებ-
ის დრო დადგა.

- აქ, აფრიკაში, არაფერი გაკლიათ. არც საჭმელი, არც
სითბო. რისთვის მიფრინავთ ისეთ ქვეყანაში, სადაც ად-
რე თუ გვიან სიცივე დაისადგურებს და კვლავ უკან
წამოსვლა მოგიწევთ? არაფერი მესმის, - მხრები აიჩე-
ჩა ლომმა.

- საქმეც ეგ არის, მეფეო, აქ აფრიკაა, იქ კი საქა-
რთველო. პირველად ხომ იქ გავახილეთ თვალი, იქ ვი-
სწავლეთ ფრენა, იქ არის ჩვენი სახლი და კარი. ის ჩვე-
ნი სამშობლოა. ჯერ დილაა, დღესვე გაფრინდებით.

- კი მაგრამ, აქაურ სავანეებზე, გაუვალ ტროპიკებ-
სა და ოაზისებზე ღამაზია თქვენი სამშობლო? უმაღუ-

რები ყოფილხართ! - უკმაყოფილოდ დაიბუხუნა ლომმა.

- არა, მეფეო, აქაურობა ძალიან მოგეწონს, მაგრამ სამშობლო ყოველ დამე გვესიზმრება.

- ვერსად წახვალთ, - იღრიალა ლომმა.

- იქნებ მართლა დავრჩენილიყავით, გზაში ხომ ბევრი ჩვენგანი იხოცება, ქარიშხლისა თუ კოკისპირული წვიმისას ზღვაში ვიხრჩვებით, - თქვა ერთმა მერცხალმა.

ლომს კმაყოფილება დაეტყო.

- მოემზადეთ, სამშობლოში მიფრინავთ! - დაიძახა წინამძღოლმა, მშიშარა მერცხალს წყენით გახედა და ფრთა-ფრთას შემოჰკრა.

- სამშობლოსაკენ! - ერთხმად იურიადეს მერცხლებმა და ბაობაბის ხიდან გუნდ-გუნდად წამოიშალნენ.

- მაშ, ჩემს სურვილს არ ემორჩილებით! - განრისხებულმა ლომმა ტორი მიწას დაჰკრა.

- სამშობლო ყველაფერზე ძლიერი და მშვენიერია! - თქვა წინამძღოლმა და ის-ის იყო ცაში უნდა აჭრილიყო, რომ ლომი უკანა თათებზე აიშართა და წინამძღოლს ტორი ძლიერად მოუქნია.

მერცხალმა ჰაერში შეიფრთხიალა და ნახევრად ფრთა-მოგლეჯილი ძირს დაეცა. თუმცა იმავე წამს კვლავ ხევით აიჭრა, მაგრამ წონასწორობა ვერ დაიცვა და მიწაზე გულაღმა დაენარცხა.

- ასე მოუვა ყველას, ვინც ურჩობას გაბედავს! - ამყად თქვა ლომმა და სახეზე დამცინავი ღიმილი მოეფინა.

მერცხალი ტკივილს არად აგდებდა და ცაში აჭრას ცდილობდა. ამ დროს წინამძღოლთან ერთი მერცხალი მიფრინდა და მოგლეჯილი ფრთის ქვეშ ამოუდგა. მერე სხვა მერცხლებიც წამოიშალნენ და წინამძღოლი ცაში ააფრინეს. მას წვეთ-წვეთად სდიოდა სისხლი, ცალ ფრთას თავგანწირვით ამოძრავებდა და ცდილობდა ძირს არ ჩამოვარდნილიყო. მერცხალი კი, რომელმაც დარჩენაზე თანხმობა განაცხადა, ახლა ერთ-ერთი იმათგანი იყო, ვინც წინამძღოლს გვერდში ამოსდგომოდა.

ლომი ამას არ ელოდა და ღიმილი სახეზე შეეყინა.

- მართლა ძალიან უნდა გიყვარდეს სამშობლო, იქ დასაბრუნებლად თავი რომ გაწირო, - თქვა ლომმა და წინამძღოლის სისხლით დათხვრილ მიწას დააცქერდა.

მერცხლები თვალს მიეფარნენ.

- ნეტა ყველა მათგანმა შინ მშვიდობით ჩააღწიოს, - ინატრა ლომმა და სინანულის ცრემლები ვეება ტორით მალულად მოიწმინდა.

ქართული
კონკურსი

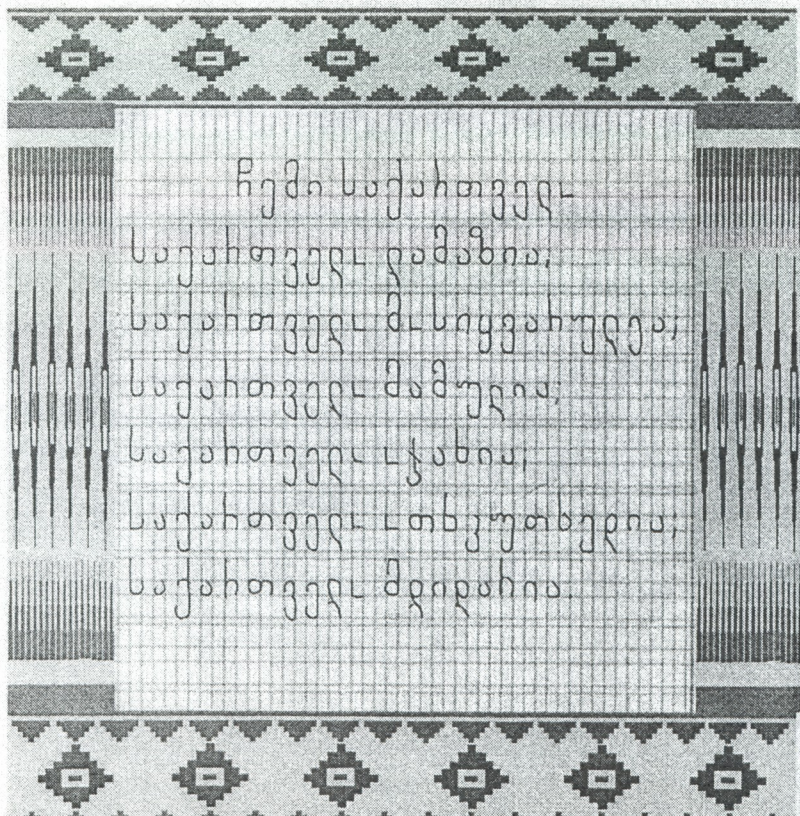
მოსწავლეთა თხზულებების კონკურსი

ჩემი საქართველო

ავტორი: ღაბით ლაზარიაშვილი.

სკოლა: აფაქურდის ენაწიასთან არსებული გ. შაფარაძის სახ. სკოლა, ზიზინა
და ედიშელის სახ. ქ. თედაშვილის შ.ს. საშუალო სკოლა.

კლასი: I კლ.

ჩემი საქართველ
 საქართველ დამაზიო,
 საქართველ მსიყვარულეა,
 საქართველ მამულეა,
 საქართველ დჭახია,
 საქართველ დთხუთხუდია,
 საქართველ მდიდარია.

ალისა ნიბიძინა

მეექვსეკლასელი
 ფოთის მე-12 სკოლა

ეს ჩემი საქართველოა

ბ აზაფხულია, ახლადამოყრილ ღორთქი ბაღასს შესეგ-
 ია ცხერის ფარა... სადღაც, შორს, პირიზონტზე ცას-
 თან ახლოს, მთის მწვერვალები ჯერ ისევ თოვლის სა-
 მოსელშია გახვეული... დაბლა, მთა-გორებზე შეფენილი ცხვა-
 რიც სითეთრეში ჩაკარგულა...

ირგვლივ სიწყნარეა... ხანდახან მწყემსის დადლილი შეძ-
 ხილი არღვევს სიმკუდროვეს... კაკასიური ნაგაზებიც იქვე
 თვლემენ... ეს ჩემი საქართველოა.

- ბელტი ბელტს ედება... ადრიანად დაუწყია ვლესს მიწა-
 სთან აღერსი... ეს ხომ მისი არსებობის ერთადერთი იმედია...
 დახნავს, დათესავს... მერე ბარაქანი და მადლიანი მიწა იმ ამ-
 აგს, ერთიორად გამრავლებულს, უკან დაუბრუნებს... მიწის სუ-
 რნელი ტრიალებს ირგვლივ... ახლად დახნული მიწის სურნ-
 ელი... ეს ჩემი საქართველოა.

ხმაური... ავტომანქანების გაბმული სირენები... სიცხისაგან
 აღულებული ასფალტი... თვალისთვის მოუჩვეველი ნაგვის გრო-
 ვები... ჯოხით ხელში მოფარფატე მოხუცი ქალი ნაგვის ყუ-
 თში იქექება... ალბათ, შია... იქ რაღაცას ეძებს, ეძებს ნარჩე-
 ნებს, ნამცეცებს, რომელმაც შეიძლება სიცოცხლე შეუნარჩ-

უნოს... ეს ტანჯული ცხოვრება გაუხანგრძლივოს... ნეტავ სჭირდება კი ასეთი სიცოცხლე?!... ეს ჩემი საქართველოა.

... ჰაერში სამხედრო ვერტმფრენები დაფრინავენ... ლამაზად ჩაცმულნი, სამხედრო ფორმებში გამოწყობილნი, „ტყვიას ტყვიაში აჯენენ“, ცეცხლმოკიდებული სახლიდან ადამიანები გამოჰყავთ, მტრისგან მიტაცებულ ტერიტორიას იბრუნებენ... ვიღაცა დაიჭრა, ვიღაცა მოკვდა, ეს ქართული ჯარია, ეროვნული გვარდია, რომლის რიგითი ჯარისკაცი ხვალ-ზევ მეც ვიქნები... ეს ჩემი საქართველოა.

მდინარე ენგური... საბუდისწერო საზღვარი... გულდათუთქული, გაორებული ადამიანები მიმოდინ ამ ხილზე... მიდიან და მოდიან... ისინი გამოიკეკეს, სახლ-კარი გადაუწვეს, შვილები დაუხოცეს. მაინც მიდიან და მოდიან... მთავარი ვერ წაგლიჯეს, ცოცხლად დარჩენილებს გული ვერ ამოგლიჯეს... საკუთარი მიწის სურნელება ვერ დააფიწყეს... ამიტომაც მიდიან და მოდიან... მიდიან სიხარულით, მოდიან დაღონებულნი, თვალცრემლიანნი და მაინც იმედით აღსავსენი... ჩვენ დავბრუნდებით, ღირსეულად დავბრუნდებით!... ეს ჩემი საქართველოა.

წითელი ვარდების ზღვა ტორტმანებს, ღელავს ახალი სიონელ-ნელა მძლავრობს მერე ქარად და ქარტყხილებად გადაიქცევა... მსოფლიო ტაშს გვიკრავს ჩვენ ხომ პატარა, მაგრამ გაუტყხელი ერთ ვართ... დიდი წინაპრების აჩრდილები გვეფერებან... „თქვენ შეგიძლიათ, თქვენ მიაღწევთ“... საქართველომ ეს დაიშასურა.

საჭიროა გაუტყხელი ნებისყოფა, მოთმინება, „ჭირსა შიგან გამაგრება“, ერთურთის დანდობა, მოყვასის სიყვარული!... იბერია გაბრწყინდება!

ეს ჩემი საქართველოა!

თამარ შაშვილი

მეთერთმეტეკლასელი
 მანგლისის 1-ლი სკოლა
 თეთრიწყარო

ჩა მიაშბო სოფლის ძველმას გზამ...

3 აპანაქება სიცხისაგან გამომშრალ მიწას აღმური ას-
 დიოდა. ჰაერში ცხელი მტვერი ტრიალებდა და სი-
 ცხისაგან ისედაც გათანგულ ხალხს ნესტოებს უფ-
 რო მეტად უწვავდა. გზაზე ფეხშიშველა ბიჭი მიდიოდა
 თავდახრილი. მტვერში ამოგანგლულ ფეხებს უხალისოდ
 მიატყაპუნებდა. უკან ენაგადმოგდებული ძაღლი მისდევდა.
 შიმშილისაგან გასაგათებულს ფერდი ფერდს მიკვროდა
 და ძლივს მილასლასებდა. ბიჭიც მშიერი იყო. მაღალი და
 გამხდარი, ასე თოთხმეტოდუე წლის. შავი, გრუზა თმა შე-
 ბლზე ჩამოშლოდა, სქელი, შავი წარბებიდან ყავისფერი,
 სველიანი თვალები მოუჩანდა. სანთელივით გაფითრებულ
 სახეზე ეტყობოდა კარგა ხნის ნაშიმშილევი იყო.

ახლა ყველას უჭირდა. გაუთავებელი მონღოლური გა-
 დასახადების უღელქვეშ გმინავდა ერი, მშველელი კი არ-
 სად ჩანდა. მეფის კარი უთანხმოებას და ინტრიგას მოე-
 ცვა, თვითონ რუსუდანი კი თითქოს არც ნაღვლობდა სა-
 მეფოზე. სილამაზით სწორუპოვარს და ჭკუით მცირეს, სი-
 მტკიცე არ ჰყოფნიდა სამეფოს სამართავად.

ციხეებში მონღოლი მეციხოვნეები იდგნენ, ყველა სტრა-

ტეგოული ადგილი მათ დაეკავებინათ. ისე მოსდებოდნენ უპატრონო ქვეყანას, როგორც კალია ყანას. მათთვის ჩვეული იყო ოჯახების აწიოკება. ხალხი იყრებოდა სამკვიდროდან და მთებში იხიზნებოდა. სოფლები დაცარიელებულიყო, აყვავებულ ბაღ-ბოსტნებს შამში და ჭინჭარი მოსდებოდა, ჩამოქცეულ სახლ-კარში თავი ხელიკსა და ბაყაყს შეეფარებინა. მოშლილი კერიიდან კვამლი აღარ ამოდიოდა.

ბიჭი მძიმედ მიდიოდა გზაზე. მალე პატარა ბილიკით ტყეში შეუხვია და თითქოს ცოტა გამოცოცხლდა კიდევ. პატარა, წყალნაკლები მდინარის პირას ჩავიდა. ცოტა შეისვენა, წყალი დალია და ქვაზე ჩამოჯდა. ძაღლი მის ფერხით მიეგდო და თავი თათებზე ჩამოღო. ბიჭი ერთხანს ასე გახევებული იჯდა. ობოლი იყო. მამა ბრძოლაში მოკვდომოდა. ავადმყოფი დედა და პატარა და მონღოლებს ამოეწვათ სახლში. აღარაეინ და აღარაფერი დარჩენოდა ამ ერთი ძაღლის მეტი. შუა ტყეში, მასავეთ ობოლ და შიმშილისაგან მიღეულ, მის კბილა ბიჭებს შეკედლებოდა. პატარა ქოხი აეშენებინათ და თავს იქ აფარებდნენ.

შორიდან ფოთლების შრიალი და ხმელი ტოტების ლიწინი მოისმა. ძაღლმა ყურები ცქეცია. ბიჭი წამოხტა, დიდ ლოდს მოეფარა და გაინაბა. ძაღლიც მას მიჰყვა ბრაზიანი ღრენით. ცოტა ხნის შემდეგ გაოფლიანებული და სისხლში ამოსერილი, სულ მიღად დაკაწრული თექვსმეტოდე წლის გოგო გამოჩნდა. ხელში გასისხლიანებული დანა ეჭირა. სულს ძლივს ითქვამდა, დამფრთხალ თვალებს აქეთ-იქით აცეცებდა. როცა დარწმუნდა, რომ ახლოს

არავენ იყო, წყალში ჩადგა და სისხლი მოიბანა. მტერიან ლოყაზე ჯერ მსხვილი კურცხალი ჩამოუგორდა, მერე კი გულამომჯდარმა დაიწყო ტირილი. ბიჭი საფარიდან გამოვიდა და ფრთხილად მიუახლოვდა. გოგომ ისევ დანას სტაცა ხელი და შეშინებული წამოხტა, მაგრამ მისი ტოლი გამხდარი და ნაშიმშილვეი ადამიანი რომ დაინახა, თითქოს ცოტა დამშვიდდა.

- რა გინდა! - დაიყვირა მან გაბზარული ხმით და დანა უფრო მაგრად ჩაბლუჯა. ბიჭმა წარბებს ქვემოდან ამოხედა და კითხვა შეუბრუნა:

- შენ თვითონ ვინ ხარ და რა გინდა? დანა გასწიე და ეგრე ნუ მიბლვეერი, ეშმაკი არა ვარ. - გოგოს არაფერი უთქვამს, არც დანა გაუგდია ხელიდან. იდგა და ისევ ისე უყურებდა - აკანკალებული და დამფრთხალი. ისევ ბიჭმა დაიწყო:

- მოკალი? ახლა ველარ გამოჩნდები... არაგინა გყავს? ობოლი ხარ?

- ხო. - თქვა გოგომ და თითქოს ახლა შეიგრძნო ეს ყველაფერი მთელი სიცხადით, ისე შეკრთა.

- ეხლა რას აპირებ?

- არაფერს... - კვლავ სიჩუმე ჩამოვარდა. ერთხანს ასე უყურებდნენ ერთმანეთს, მერე გოგო ქვაზე ჩამოჯდა და ისევ დაიწყო ტირილი.

- წამოდი ჩვენთან, აქ ნადირი შეგტყამს რამე, ან მშვიერი მოკედლები.

- სად უნდა წამოვიდე?

- ტყეში... ქოხში... იქ ვიმაღლებით.

ბიჭმა ზურგი შეაქცია და წავიდა, მერე ოდნავ შემობრუნდა.

- ჰა, მოდიხარ თუ ნადირს შეეჭმევენები? - უთხრა და უხალისოდ გააგრძელა გზა. გოგო ჯერ იჯდა, მერე გაუბედავად წამოდგა და უკან გაჰყვა.

- რა გქვია, სადაური ხარ? - ჰკითხა ბიჭმა, როცა გოგო დაეწია.

- თამთა მქვია, შენ?

- გაგი.

გოგო ასე გაწეწილი და მოსერილი რომ არ ყოფილიყო, კარგი შესახედავი იქნებოდა. მაღალი, გამხდარი, შავთმიანი და შეეთვალა. ეტყობოდა, რომ შიმშილი და გაჭირვება იმდენად არ შეხებოდა. შეძლებული ოჯახის შეილი ჩანდა. კაბაც კარგი ეცვა. გულზე ტყავის თასმით მონანქრებული ჯვარი ეკიდა. ნაზი ხელები დაკაწვროდა და ახლა შესაბრალოსი სანახავი იყო.

ტყეში ღრმად რომ შევიდნენ, ბიჭმა გუგულივით დაიყვირა. ვიღაცამ ბანი მისცა. მალე ბუჩქებიდან ოთხი ბიჭი გამოჩნდა. ერთმა გაგის ჰკითხა: - ამას აქ რა უნდა? - ეტყობოდა ყველაზე უფროსი იყო და ბიჭებიც ემორჩილებოდნენ მას.

გაგიმ უამბო, რაც იცოდა, თუმცა თითქმის არც არაფერი მოუყოლია. გოგო კი იდგა თავდახრილი, გაუბედავად. ბიჭი მაინც გაბრაზდა, თუმცა არ შეუმჩნევეა და ბოლოს შეთანხმდნენ, რომ თამთას მათთან ეცხოვრა.

შუაგულ ტყეში, ერთი დიდვარჯიანი ბებური მუხა იდგა. მის ტოტეში, მაღლა, ისე ოსტატურად გაეკეთებინათ

ქოხი და შეენიღბათ, რომ მეტად დაკვირვებული კაციც ვერაფერს შეამჩნევდა. სწორედ ის ბიჭები შეხიზნოდნენ ამ ქოხს. უფროსი ლურჯთვალა ლუკა და ის სამნიც, საბა, ლაზარე და რატი ძმები იყვნენ, თუმცა ისე განსხვავდებოდნენ ერთმანეთისგან, ძმებად ვერ ჩათვლიდი. მხოლოდ ტყუპები, საბა და რატი ჰგავდნენ ერთმანეთს. ორივე შავთმიანი და შავთვალა იყო, ძმებზეც ოდნავ ტანსრულები ჩანდნენ. ლაზარესაც ლუკასავით ლურჯი თვალები ჰქონდა, მაგრამ მისგან განსხვავებით, ქერა იყო.

რამდენიმე ხნის შემდეგ ყველანი პატარა ქოხში, ჩაღაზე ისხდნენ. თამთა უამბობდა, რის გამოც გამოქცეულიყო. ბიჭები ყურადღებით უსმენდნენ.

- მე ციხისთავის ერთადერთი შვილი ვარ, წყნეთში ვცხოვრობდით. მამაჩემმა მე და დედა ძმასთან, მანგლელ ეპისკოპოსთან გამოგვზავნა, ეგონა აქ საფრთხე არ დაგვემუქრებოდა. რამდენიმე დღეში წყნეთი მონღოლებმა დაიკავეს და მამა მოკლეს. მანგლისშიც მოვიდნენ. ბიძამ გვირავით გაგვაპარა. აღგეთზე რომ ჩავედით, ორმა მონღოლმა დაგვინახა. დაჭერა მოგვინდომეს, მე გავექეცი. ერთი გამომიდგა. არ მახსოვს, როგორ მოგვკალი. შეშინებული უკანვე გაებრუნდი. თმაგაწვეწილი და კაბაჩამოხეული დედა რიყეზე უსულოდ ეგდო სისხლის გუბეში, მონღოლი კი ხმაღს წმენდდა ბაღახზე. რომ დამინახა, გამომედევნა, მაგრამ ვეღარ დამიჭირა და აი, აქ ვარ ახლა. - თამთა დროდადრო ცრემლს იწმენდდა, ხმა უწყდებოდა და ჩერდებოდა. ბიჭები ამღვრეული თვალებით უყურებდნენ და მკაც-

რად პირმოკუმულები უსმენდნენ. ყველა შურისძიების წყურვილმა აანთო.

ის ღამე ხის ტოტებში გაათიეს. მეორე დღით, ლუკამ, ყველას იარაღი დაურიგა. დიდი არაფერი იყო: მოკლე სატყერები, ორიოდე შშილდი, რამდენიმე ისარი ტყავის კაპარჭით, ერთი ხმალი და ერთიც რქისტარიანი დანა.

ბიჭებს თამთას მიმართ მალე გაუქრათ უნდობლობა და თავისიანად მიიღეს. მით უმეტეს, რომ ისიც მათთან ერთად ნადირობდა და იარაღის ხმარებაშიც ვარჯიშობდა.

მალე იმდენი ქნეს, რომ გადასახადების ამკრეფ ბასკაკებს მოსვენება დააკარგვინეს. დაცვაც ვეღარ შეელოდათ. აკრეფილ ხარკს ისევ უკან ართმევდნენ და დამშეულ ხალხს უნაწილებდნენ. წელში გაწყვეტილი მოსახლეობა მათი უსაზღვროდ მადლიერი იყო, მაგრამ არავინ იცოდა მადლობა ვისთვის გადაეხადა. ზოგი რას ამბობდა, ზოგი - რას, ჭეშმარიტებისგან კი ყველა ძალიან შორს იყო. სიმართლე მხოლოდ პაპა დამიანემ იცოდა, რადგან ბავშვები ხშირად რჩებოდნენ ამ სათნო მოხუცთან. ზამთარში კი ტყის ქოხი დაშალეს და მასთან გადავიდნენ.

პაპა დამიანე მარტოდმარტო ცხოვრობდა სოფლიდან ოდნავ მოშორებით, ტყის პირას. უშივილძიროდ გადაგებულ ბერიკაცს ცოლიც მოჰკვდომოდა და შემწედ ამ ბავშვების მეტი არავინ ეგულებოდა. სოფლელები რომ მათზე ჭორებს იგონებდნენ, პაპა დამიანე პირში წყალჩაგუბებული უსმენდა, მხოლოდ იღიმებოდა. მადლიანი ღიმილი იცოდა. გაღიმებულს თეთრ თმა-წვერზე ისეთი ნათელი ადგებოდა, გეგონებოდა, ყველა ანგელოზი

მას აზის მხრებზე და ისინი უნათებენ პირისახესო.

ნელ-ნელა გადიოდა ზამთრის ერთფეროვანი დღეები. მონღოლები თითქოს მიწენარებულნიყვნენ, ეტყობა სიცივეში წანწალს ერიდებოდნენ. იმ წელს კი მართლაც დიდი ყინვები დაიჭირა. ზამთარიც უფრო გაგრძელდა. გაზაფხულის მოსვლას თითქოს საშველი აღარ ადგებოდა, მაგრამ მალე მზემაც გამოანათა და მიწიდან აკრიფა თოვლი. გაბზარა ყინული და წყაროებს რაკრაკი დააწყებინა. ხარობდა ბუნება, მაგრამ ხალხს გასახარებელი არაფერი ჰქონდა. საჭმელი გათავებოდა ყველას. დღეები ატირებულ, მოშიებულ ბავშვებს უჯავრდებოდნენ, როგორმე რომ დაეწენარებინათ და მალულად იწმენდნენ ცრემლს. უკვე აღარ შეეძლოთ აეტანათ გულის გამაწვრილებელი ვედრება „დედა გეშია“. კაცები შუბლშეკრულები დადიოდნენ უმწოდ. მონღოლი ბასკაკები კი უკვე აკრეფილ გადასახადებს ხელმეორედ კრეფდნენ, უბრალო მეომრებიც კი თავისუფლად შედიოდნენ სახლებში და რაც მოესურვებოდათ, თან მიჰქონდათ. ყველგან გოდება და მოთქმა-ტირილი ისმოდა.

ერთ დღესაც ხმა დაირხა, მონღოლების რაზმი მოდის დასაბანაკებლად. ლუკას და მის მეგობრებს დამეები აღარ ეძინათ. ფიქრობდნენ, როგორ გაენადგურებინათ მონღოლები, მაგრამ იმასაც თვალნათლივ ხედავდნენ, რომ ეს ერთი მუჟა ხალხი მონღოლთა გამხეცკებულ ბრბოს ვერ გაუმკლავდებოდა.

აღგეთი იმ წელს განსაკუთრებით ადიდებულნიყო. აქაფებული და ამღვრეული მოჰქუხდა. არემარე თან მოჰქო-

ნდა. ხიდებისათვის ბურჯები გამოეცალა, მხოლოდ აქა-იქ-
ლა დაეტოვებინა. ლუკას ერთადერთი იმედი სოფლის გა-
ნაპირას, მდინარეზე გაღებული უბურჯო ხის ხიდი იყო.
ხიდი მაღალ, კლდოვან ნაპირებს აერთებდა ერთმანეთთან
და მის გარეშე, სხვაგვარად ვერაფერს გადმოლახავდა მდი-
ნარეს. ლუკა სწორედ ამ ხიდის ჩახერხვას აპირებდა.

მონღოლთა ჯარს ხიდი უკვე დაზიანებული დაუხვდა,
თუმცა გარედან არაფერი ეტყობოდა. მონღოლები ხიდზე
შედგნენ. პირველ რიგში მყოფთ ის იყო მიწაზე უნდა და-
ედგათ ფეხი, რომ ხიდმა იხუვლა და ერთბაშად ჩაიქცა.
აქაფებულ მდინარეში ჩაცვივდნენ მეომრები. ისეთი ღრია-
ნცელი მორთეს, გეგონებოდა ცა ჩამოიქცაო. მეგობრები კი
იქვე, თხრილში ისხდნენ და ამ ორომტრიალს გამარჯვებ-
ული ღიმილით უყურებდნენ. დარჩენილი ჯარი, იმ ღამით,
მდინარის გაღმა დაბანაკდა, სოფლელებს კი ჩანგრეული
ხიდის ხელახლა აგება უბრძანეს. დილით რომ გაეღვიძათ,
დარჩენილი მეომრების უმეტესობა სისხლის გუბეში ცურ-
ავდა. ღამით ვიღაც შეპარულიყო, სიცოცხლე მოესწრაფ-
ებინა მათთვის. გამხეცვებულებმა ჯერ სოფლის აწიოკება
დააპირეს, მაგრამ ცოტანი იყვნენ და უკან გაბრუნდნენ.

მთელი კვირა ჩამიჩუმე არ ისმოდა. ხალხი კვლავ აიყ-
არა სამკვიდროდან და მთებში გაიხიზნა. მონღოლები ის-
ევ დაბრუნდნენ. შეესივნენ სოფელს, გადაწვეს და ააოხ-
რეს. დარჩენილებს სასტიკად გაუსწორდნენ.

გადამწვარ სოფელში დააბოტებდნენ სისხლისმსმელი
მონღოლები და ნადავლს ეძებდნენ. რამდენიმე გაძვალ-
ტყავებული ცხოველისა და ქათმის მეტი არაფერი და-

ხვედრიათ. ისინიც დაიჭირეს, გაგლიჯეს და უმად გაძიბენეს სისხლმდინარე, ოხშივარანადენი ხორცი. დეინიანი ქვევრებიც მალე იპოვეს და მოუღებინეს. არაფერს ერიდებოდნენ, ან კი რა ჰქონდათ მოსარიდებელი დაპყრობილ ქვეყანაში?

ბავშვები ტყიდან უყურებდნენ ხოცვა-ჟლეტას და აცოფებდათ საკუთარი უსუსურობის შეგრძნება. მონღოლების ღრიანცელი უფრო ხმამაღლა მოისმოდა.

იფიქრეს, მთვრალებს უფრო ადვილად მოვერევეითო და ჩუმიად ჩაიპარნენ მონღოლთა გაღეშილ ბანაკში.

დილით გაიხვეტნენ ბარბაროსები აოხრებული სოფლიდან და თან წაიღეს ყველაფერი, რისი წაღებაც შეიძლებოდა. დილის ნისლსა და კვამლში გახვეული სოფლის ადგილას ნახშირის გროვა დარჩენილიყო. სადღაც ძაღლი დაწანწალებდა - მურიანი და გაბურძენილი. მუხის დაკოურილ სხეულს ოთხი თვალებგაყინული ბავშვის ცხედარი მიკვროდა ისრებითა და შუბებით აზღარბული. ბაგეზე სიმწრის ღიმილი შეჰყინოდათ, თვალებში გაურკვეველი სიცარიელე ჩასდგომოდათ. მუხლებზე დამხობილი თამთა გაფითრებული მისჩერებოდა სივრცეს ცრემლგამშრალი. ლუკაც იქვე იდგა, სატევარი ჩაებლუჯა ხელში და ისიც სადღაც შორს იხედებოდა.

- ისევ მოვლენ, - თქვა თამთამ.

- მოვიდნენ... გულუხვად კი გაეუმასპინძლებით, - უპასუხა ლუკამ ჯიუტად და გადამწვარ სოფელს გახედა. დანახშირებული სახლის ადგილას კერია გადარჩენილიყო მხოლოდ. ცეცხლის დედას გაეძლო ცეცხლისთვის.

ლუსინე სარუხანიანი

მეათეკლასელი
დილიფის სკოლა
ნინოწმინდა

ყოვლაცო ერთი

მ იყვარს ჩემი სამშობლოს მიწა და წყალი, დაბადების ადგილი, სადაც გავატარე ჩემი ბავშვობა.

მშობლიურია ჩემთვის საქართველოს მიწა. ჩემი საქართველო, სულით ძლიერი და გულით კეთილი: „ვინა სთქვა საქართველოზე, ეგ არის, ლომი კვდებო“.

საქართველო არასოდეს დაკარგავს თავისუფლებას და სიამაყეს. თუმცა საქართველოს ბევრი მტერი ჰყოლია, მაგრამ ვერაინ შესძლო საქართველოს მიწის დაპყრობა. მისი მიწა ქართველი გმირების სისხლითა და ქართველი დედის ცრემლითაა გაუღენთილი.

მინდა ცხოვრება, მაგრამ მტრებისგან თავისუფალ ქვეყანაში, რომელიც უზომოდ ღამაზია. ქვეყანაში, სადაც ცხოვრობს განსხვავებული რჯულის ხალხი განსხვავებული ჩვეულებებით. მე სომეხი ვარ, მიყვარს ჩემი სომეხი ხალხი და სასომხეთი, მაგრამ ვცხოვრობ საქართველოს მიწაზე, განურჩეველია ჩემი სიყვარული ამ ორი ქვეყნისადმი. მიყვარს იბერია, მე ხომ მის მიწაში მიდგას ფესვები..

ჩვენ ყველანი დამოკიდებულები ვართ ერთმანეთზე,

ვიცავთ ერთმანეთს, ვიღეწით ურთიერთსიყვარულისათვის. ჩვენ ყოველთვის სუფთა სინდისი უნდა გვამოძრავებდეს.

სომეხი და ქართველი ხალხი ცხოვრობს სამშობლოს, მამულის საკეთილდღეოდ, ჩვენი სამშობლოს და მისი გმირების წარსულით, ბედნიერი აწმყოსთვის და დიადი მომავლისთვის.

ქართველ ხალხზე დღეს დიდი სიყვარულით მინდა ვილაპარაკო, მათ ვაუკაცურ სულზე და სტუმართმოყვარეობაზე. ვუსურვებ საქართველოს წინსვლას, აყვავებას. იმედი მაქვს, იგი არასოდეს დამარცხდება მტრის წინაშე.

ან კი როგორ შეიძლება ისეთი ქვეყნის დამარცხება, რომელსაც თავის კალთაში უამრავი გმირი გამოუზრდია.

სომეხ ხალხს ქართველი ერი ოდითგანვე უღალატოდ გვიდგას მხარში.

ისტორია ამტკიცებს, რომ ბევრჯერ სისხლისმსმელი თურქებისგან დარჩენილი უსახლკარო და მიუსაფარი სომეხი ხალხი თავს ქართველი ძმის ოჯახში აფარებდა. ღირს, რომ ასეთ ღირსეულ ხალხზე ხოტბის სიტყვები თქვა.

ფატიმა მამდოვა

მეათეკლასელი
რუსთაის მე-3
რუსული სკოლა

ღერძანავით თბილი

„მამა-პაპის წმინდა სისხლით ნაბანი,
მზის სხივებით ანთებული მარად,
უფსკრულებში ჩანჩქერების ჩქაფანი,
მთებზე თოვლი, ბუღბუღები-ბარად.
ზოგან ირმების ჯოგია, ზოგან არწივნი ჰქრინან,
არის ასეთი ქვეყანა, მას საქართველო ჰქვია“.

სამშობლო! - დედის ნანასავით თბილი და დედის რძესავით ტკბილი; სამშობლო! რამდენის მომცველია ეს ერთი სიტყვა?! დედას რომ უყვარს შვილი და გულში იხუტებს მას, სწორედ ასე ეფერება სამშობლოც თავის თითოეულ შვილს. სწორედ ამიტომ არის იგი დედასავით თბილი ჩვენთვის.

ჩემი სამშობლო საქართველოა და რადგან იგი ჩემი სამშობლოა, ესე იგი ჩემი დედაა, რომელიც მლოცავს; და რადგან ყველა შვილისათვის მისი დედა ყველაზე ღამაზია, სწორედ ამიტომ ჩემი საქართველო ყველა სხვის დედას სჯობია:

„არ გავცვლი მე ჩემს სამშობლოს სხვა ქვეყნის სამოთხესეღა“.

საქართველო, ანუ იბერია ორი სახელწოდებითაა მსოფლიოში ცნობილი-გეორგია, რაც ბერძნული გეორგოსიდან მოდის და გრუზია, რაც ოსმალურ გურჯს უკავშირდება. ბერძნებმა, იხილეს რა, რომ ქართველი კაცი ძირითადად მიწის დამუშავებით იყო დაკავებული, საქართველოს გეორგია უწოდეს, ხოლო ქართველს გეორგოსი. თუმცა საკუთრივ სახელი საქართველო მოდის ქართლიდან, რადგან ჩვენი ქვეყნის ცხოვრებაში ამ კუთხემ თავიდანვე მოიპოვა პოლიტიკური უპირატესობა.

გარდა ამისა, სიტყვა „ქართლი“ ნაწარმოებია ლეგენდარული პიროვნების, ქართლოსის სახელიდან. ყოველივე ამან განაპირობა ჩვენი ქვეყნისთვის საქართველოს შერქმევა.

პატარაა ჩემი საქართველო, მაგრამ დიდია მისი სული, როგორც სული მშობლისა. მას ერთნაირად უყვარს ყველა მისი შვილი: ქართლი, კახეთი, რაჭა-ლეჩხუმი, გურია, სამეგრელო, ხევსურეთი, თუშეთი... ყველა ეს კუთხე ერთიანი საქართველოს მხარეებია, რადგან მათ გარეშე ის ვერ იქნებოდა სამშობლო, ვერ გახდებოდა დედა, სწორედ მათი ერთიანობით იქცა იგი ამად:

„ქართლ-კახეთი, იმერეთი,
გურია და სამეგრელო,
ყველა ჩემი სამშობლოა,
საუვარელი საქართველო“.

ისევე, როგორც ერთი დედის შვილები არიან განსხვავებულები და საინტერესონი თავიანთი ინდივიდუალობით, სწორედ ასევეა განსხვავებული და უნიკალური თითოეული კუთხე თავისი ადგილმდებარეობით თუ მდიდარი ტრადიციებით; სწორედ ასეთი მრავალფეროვნებისა და უნიკალურობის ერთიანობა ხდის საქართველოს სამშობლოდ, სრულყოფილებად. მშობელ დედასავით არაერთი ღამე უთენებია საქართველოს თეთრად, არა ერთხელ სტკენია გული. მრავალი ტკივილი და დარდი გადაიტანა მან. სწორედ ასე მოვიდა იგი დღემდე, მაგრამ რამდენადაც ღამთობი და შემწყნარებელია ქართველი, იმდენად თავდადებული და შეუზღაურებელია, როცა საქმე სამშობლოს ეხება.

საქართველოს ჰქონდა დიდება, ჰყავდა და ყოველთვის ეყოლება ისეთი გმირები, როგორებიც იყვნენ: ცხრა ძმა ხერხეულიძე, ცოტნე დადიანი, მეფე ერეკლე, აღმაშენებელი... მუდამ ეყოლება პროეტები და მგოსნები, რომლებიც უმღერებენ:

**„საქართველოო ღამასო,
სხვა საქართველო სად არის?!**

სწორედ ჩვენ ვიქნებით თამარ მეფე, ვაჟა, ილია, აკაკი, სწორედ ჩვენით საქართველო „სულ გაუძლებს დროის ქარიშხლებს და უკვდავებაში იცოცხლებს მარად“... და ჩვენს შემდეგაც:

**„კიდევაც ღანიწრღებიან
აღკეთს ლეკვები მკლისანი,**

ისე არ ამოსწულებიან ჯავრი მასჭამონ მტრისანი“.

ქართველები არა მარტო გარეგნულად არიან ლამაზები, სულიც ლამაზი აქვთ. ვახუშტი ბატონიშვილი თავის ნაშრომში „აღწერა სამეფოსა საქართველოსი“ ასე აღწერს მათ: „მხიარულნი, გონიერნი, მსწრაფლ-მომხდომნი, მჩემებელნი, სწავლის მოყუარენი;“ „სიკეთის დამსწავლელნი და მიმგებელნი, სირცხვილის მღვეარნი, კეთილ-ბოროტზედ ადრე მიმდრეკნი“, „სტუმართა და უცხოთ მოყუარენი“. ამიტომაც საქართველო არის სამშობლო არა მხოლოდ ქართველისა, არამედ რუსის, ოსის, სომხის...

სწორედ ამიტომ საქართველო ერთიანად ტკბილია ყველა მისი შვილისთვის.

ქართველი კაცის სტუმართმოყვარე ბუნება საყოველთაოდაა ცნობილი:

„ერი გულადი, ჰურადი,
სტუმარს ღვთის კაცად სთვლიან
არის ასეთი ქვეყანა
მას საქართველო ჰქვია!“.

ტყუილად არ უთქვამთ:

„უსტუმროდ ჰური და ღვინო
მწარება, კანა ტკბილია?!“

მტერიც რომ იყოს სტუმრად მოსული, ქართველი კაცი მაინც გაუმასპინძლდება მას, რადგან „სტუმარი ღვთი-

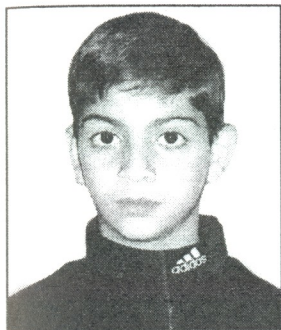
საა“, ღმერთი კი სიყვარულია. აი ასეთია ჩემი საქართველო, სწორედ ასე მოვიდა იგი დღემდე: უძილო ღამეებითა თუ მზიანი დღეებით, კეთილითა თუ ბოროტით, დამარცხებითა თუ გამარჯვებით:

**„ათას იარაღ გაჩნია მკერდზე
ტაძრის, ციხის და ჭამის ნანგრევი,
მაგრამ შენ მაინც ანთისარ მზეზე,
მაინც ანთისარ და არ გაქრები“.**

მართლაც, რომ მისი სახელი „მუდამ ანათებს მზეზე და იცოცხლებს უკვდავებაში“, თუნდაც იმიტომ, რომ საქართველო ღეთისმშობლის წილხვედრი ქვეყანაა და ღეთისმშობელი არ გაგეწირავს; ან თუნდაც მხოლოდ იმიტომ, რომ მე მიყვარს ჩემი სამშობლო საქართველო.

**„მუძლი მუხასათ,
გარს ესეუოდათ,
მუძლი წუღებოდათ
ხე არ სმებოდათ“.**

მე მჯერა, რომ „მუძლი დაიხრჩევა და მუხა გადა-
რჩევა“ და იღლეგრძელეებს საქართველო მრავალჟამიერ.

ერეკლე შავაძე

მეექვსეკლასელი
 თელავის მე-2 სკოლა

„ერის წყლოყლი მახინჯის წყლოყლაც“...

„წუხელის ბიჭი დაბადებულა“...
 ანზორ აბულაშვილი

ბ

იჭი დაიბადა...

ქვეყნიერება უსასრულო იყო. უამრავი სამყარო არსებობდა თავისი მზითა და ჩახჩახა ვარსკვლავებით, თავისი წარსულითა და მომავლით, თავისი ტკივილითა და სიხარულით. ის კი მაინცდამაინც ამ მზის ქვეშ დაიბადა, ორ ზღას შუა მდებარე მტკავლისხელა მიწაზე, რომელსაც საქართველოს უწოდებენ. ეს იყო ბედისწერა...

ბიჭს მათე დაარქვეს.

შემდეგ ყველაფერი ისე მოხდა, ზღაპრებში რომ ხდება ხოლმე. ჯერ კეთილი ფერია მოფრინდა. კეთილი ფერია რისი კეთილი ფერია იქნებოდა, გულუხვად თუ არ დაასაჩუქრებდა პატარას.

- მუდამ იყავი, მათე ბიჭო, უკვდავება დამინათლებია შენთვის. კეთილი გულით იარე წუთისოფელში, მამული და მოყვასი გიყვარდეს! - ყურში ჩახჩურჩულა ბიჭს.

შემდეგ ბოროტი ფერია გამოჩნდა ბიჭის აკვანთან თავისი ბოროტი საქმის გასაკეთებლად.

- ვნახოთ, რას მოგიტანს უკვდავება! უბედური ქვეყნის შვილობა მისურვებია შენთვის. მუდამ შენი მამულის ტკივილით გიკვნესოდეს გული. ყოველი მხრიდან წეწდნენ და გლეჯდნენ შენს პატარა ქვეყანას, იმის ჭირისუფლობაში ათენებდე ღამეს და აღამებდე დღესო! - ყორანივით დასტყვიელა პატარას.

იზრდებოდა მათე ბიჭი... სასოებით შეჰხაროდა ქვეყანა თავის იმედს, მხურვალე მზის სხივებითა და ჟუჟუნა წვიმებით ეალერსებოდა. პაწაწინა ყვავილს მათე ბიჭის დასატკობად გაეშალა კვირტი, ჩიტი ნაცარა დასტიკტიკებდა: „შენ გიგალობ, პატარავ, დილა მშვიდობისა“.

იზრდებოდა ბიჭი მოფერებასა და სიყვარულში, მაგრამ ზოგჯერ მიუვალი კლდეებიდან მომავალი გმინვა მისწვდებოდა მის სმენას, გულს შეუძრავდა, სულს აუფორიაქებდა...

და გაიგო მათემ: ტანჯული ერის შვილობა ურგუნეობია მისთვის ბედს. ყვაე-ყორანივით ეხვეოდა მტერი პატარა ქვეყანას და გულ-ღვიძლს უფლეთავდა. თავად მას მამულის ჭირისუფლის ატკივებული გულით უნდა ევლო წუთისოფელში.

წიქარას მეგობარი ბიჭივით ცეცხლის კალოში ჩაეყენებინათ პატარა ქვეყანა ბოროტ მამინაცვლებსა და კიდევ უფრო ბოროტ დედინაცვლებს და წიქარასავით გაიწია მათე ბიჭმა მამულის სახსნელად.

- სამშობლოს არეის წაყვართმევე, ჩემს ნურვინ 'შემე-
ცილება, - ჩურჩულებდა დღედაღამ.

მიქროდა უამი... ასწლეულები ათასწლეულებად იქცა.
ბოლო არ უჩანდა მტრის მოძალებას. გული უსკდებო-
და მათეს. სიყვარულისთვის იყო დაბადებული და მკვლე-
ლი გახდა, მშვიდობა სწყუროდა და დაუსრულებელ ომ-
ებს იხდიდა მამულის გადასარჩენად...

უფალმა ბრძანა:

- ეყო მათე ბიჭს, კლდე გაცვდებოდა ამდენი ჯაფ-
ით, ნათელში მოვიხმოთ.

ნათელში შეაბიჯა მათემ. მაინც უკენესოდა სული; უჭ-
ირდა პატარა ქვეყანას, კიდევ უფრო გაუჭირდებოდა უმ-
ისოდ.

მკერდდაბანდული დედოფალი შემოეგება მათეს, ნაჭ-
რილობევი შუბლი დაუკოცნა და უთხრა:

- აქედან შეგიძლია შეეწიო შენს ქვეყანას, შემოგე-
იერთდი, ერთად ვილოცოთ მამულისთვის!

მუხლი მოიყარა მათე ბიჭმა და უფალს შეჰლაღადა...

იქ კი, წუთისოფელში, ცხოვრება გრძელდებოდა. მტერს
ვერ მოეკლა პატარა ქვეყანა. მტკაელისხელა მიწაზე, ორ
ზღვას შუა გადაჭიმულ მთაგრეხილს რომ მიჰხუტებო-
და მკერდზე, ბიჭი დაბადებულიყო. პატარასთვის მათე
დაერქმიათ და იზრდებოდა ბიჭი ქვეყნის იმედად...

სანდრო ცხოვრადზე

მეათეკლასელი

რუსთავის მე-3

რუსული სკოლა

**თუმცა რიყსზე
ჭაყარია...**

საქართველო ჩემი სამშობლოა. აქ დაიბადე და გაე-
იზარდე, სხვა სამშობლო არ გამაჩნია და ამიტომ მი-
ყვარს ჩემი საქართველო.

ლამაზი ქვეყანაა. თუმცა მსოფლიოს რუკაზე ძალიან პა-
ტარაა, ის მაინც ძალიან დიდია ჩემთვის. საქართველოს მო-
მხიბვლელობის საიდუმლო იმაშიც იმალება, რომ იგი სხვა-
დასხვა კუთხისგან შედგება, ერთმანეთისგან განსხვავებუ-
ლი ზნე-ჩვეულებებით, ხასიათით. მიუხედავად ამისა, ყვე-
ლა კუთხეს ერთმანეთთან კაცთმოყვარეობა და სხვა ერის
სიყვარული აერთიანებს. ებრაელი ერი 26 საუკუნე ცხოვ-
რობს საქართველოში და მათ საკუთარ სამშობლოდ მიაჩ-
ნიათ ეს ქვეყანა. ასეა სხვა ერების წარმომადგენლებიც, ის-
ინიც სამშობლოს ხედავენ საქართველოში და ეს მიხარია.

ერთი რამ კი ძალიან მაწუხებს. მინდა, რომ ყველა, ვინც
ამ მიწის მადლით სარგებლობს და მისი სილამაზით ტკბე-
ბა, ვინც ქართველი ხალხის სითბოთი გულს ითბობს და
მათთან ერთად ცხოვრობს ქართული ცის ქვეშ, ლაპარაკ-
ობდეს იმ ენაზე, რომელზეც ლაპარაკობდნენ ქართლოსი-
ანნი და შემდეგ ამ ქვეყნის სიკეთეზეც ფიქრობდეს.

ალინა ძალდანი

მეცხრეკლასელი
მარნეულის მე-5 სკოლა

ჩემი სამშობლო

სლობათ ყველა ბავშვი აღწერს სამშობლოს სილამაზეს, ბუნებას, მაგრამ ძალიან მინდა მათგან განეხსენებოდეთ. ამიტომ გეტყვით, თუ რა არის სამშობლო. პირველ რიგში მინდა გითხრათ, რომ სამშობლო არა მარტო ის ადგილია, სადაც დაიბადეთ, გავიზარდეთ, არამედ ეს ის ადგილია, რომელიც არასოდეს უნდა მიატოვო. ძალიან ბევრია ადამიანი, რომელიც საზღვარგარეთ მიდის იმის გამო, რომ მას არა აქვს კარგი სოციალური მდგომარეობა. მე აქ მაქვს მოყვანილი სამი მაგალითი და მათ, სამივეს, თავისი ახსნა აქვს. სამივე ასოცირდება ქვეყანასთან ანუ სამშობლოსთან. პირველი – „ყურადღება“ ეს ნიშნავს, რომ სამშობლო ითხოვს მხარდაჭერას, მას სჭირდება ყურადღება, რათა შეინარჩუნოს ბუნება, სილამაზე და თავისი ხალხი. მეორე – „სდექ“ ეს ნიშნავს, რომ არ არის აუცილებელი სოციალური მდგომარეობის გამო მიატოვო შენი სამშობლო. თუ დაუკვირდებით, როდესაც სამშობლოს საზღვარს ტოვებთ, თითქოს სამშობლო სევდიანდება, ბუნება ღონდება და გუბნება: სდექ! ნუ წახვალ სამშობლოდან, რადგან მასზე

მეტად ვერაფერს შეგიყვარებს და ვერაფერს მოგექცევა ისე თბილად, როგორც სამშობლო. მესამე - „გაიარე“ ეს ნიშნავს, რომ ყველაფერი პირიქითაა. ბრუნდები შენს სამშობლოში სიხარულითა და სიყვარულით. ყველაფერი გილიმის და გეუბნება: გაიარე! გაიარე! სამშობლოს კარი მუდამ ღიაა შენთვის.

ჩემი სამშობლო ძალიან ღამაზია, ძალიან თბილი და საყვარელი. ამ ფიქრებში გართულს უცებ გამახსენდა, რომ ჩემი სამშობლოსგან ძალიან შორს ვიყავი. უცებ მომიახლოვდა შაკანიანი და მეკითხება:

- უკაცრავად, საიდან ბრძანდებით?
- საქართველოდან, მე ქართველი ვარ.
- მართლა? შეგიძლიათ თქვენს სამშობლოზე მიამბოთ?
- დიდი სიამოვნებით;

ჩემი სამშობლო პატარა სოფელს ჰგავს, სადაც ყველა მეგობრობს, ყველა ერთმანეთს უწვდის დახმარების ხელს, სადაც თავისი სოფელი ყველას უყვარს. მისი ბუნება ხეხილის ბაღს ჰგავს, სადაც ყველა დაფუსფუსებს, ხეებს უხარიათ, რადგან იციან, რომ ერთ საათში წყალს დაუსხამენ, საზრდოს მიიღებენ. ჩემი სამშობლო იმდენად ღამაზია, შემიძლია ქალს შევადარო, ძალიან ღამაზ ქალს. ქალივით ნაზი, ზოგჯერ სევდიანი, ზოგჯერ კი გახარებულია. საქართველოს ძალიან ღამაზი წარსული აქვს, მართალია ისტორია ომებზე მოგვითხრობს, მაგრამ საქართველოს ომების გარდა ბევრი რამ აქვს საამაყო, თუნდაც ჩვენი მეფეები, დედოფლები. საქართველოში ძალიან ღამაზი ეკლესიები და ისტორიული მხარეებია. თუ

გინდა გაიგო საქართველოს წარსული და ნახო ის ნი-
თები, რომლებსაც დედოფლები, მეფეები და მეომრები ატ-
არებდნენ, უნდა მოინახულო მუზეუმები და ისტორიული
მხარეები. ჩემი სამშობლო მინდა შევადარო წიგნს, რომ-
ელიც ყოველდღე იფურცლება და სხვადასხვა სიტყვებ-
ით ივსება. იმიტომ ჰგავს წიგნს, რომ საქართველოში ბე-
ერი რამ იცვლება. წიგნის ფურცლებს რომ ეშლით, გვე-
რდი გვერდს ემატება და ასე გრძელდება დაუსრულებ-
ლად... საქართველოს უძველესი დამწერლობა და ენა აქვს“...

უცებ ფიქრებში წავედი და იცით რა გამახსენდა?! -
მიწა, მიწა, რომელიც 12 წლის წინ წამოვიღე საქართვე-
ლოდან. შინ გავიქეცი, ავიღე ქაღალდის ყუთი, რომელ-
შიც ეს მიწა ეყარა და მისი სურნელით ვტკბებოდი, თვა-
ლზე ცრემლი მადგებოდა, ჩემი სამშობლოს ნახვის სუ-
რელილი მკლავდა და არ მასვენებდა. იმდენად მომინდა,
რომ კარიერაც, სახლიც და მეგობრებიც მივატოვე და
დავბრუნდი საქართველოში. ახლა რა მაქვს? არაფერი,
რადგან მათხოვარი ვარ, მაგრამ ცდებით, მე მაქვს სამ-
შობლო, ჩემი სამშობლო, მე ჩემი სამშობლოს მიწაზე
ვდგავარ და ღმერთს მადლობას ვწირავ. მეტყვიით, რატ-
ომ? იმიტომ, რომ მე ვპოვე გზა სიმშვიდისაკენ და ეს
გზა არის გზა სამშობლოსკენ.

ეს მონათხრობი ჩემი ფანტაზიაა, ამით მინდა გამოვხა-
ტო, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია, გქონდეს სამშობლო და
იყო მისი ერთგული.

ბივი ვაშაძე

მეშვიდეკლასელი
თბილისის 116-ე სკოლა

**„ყრიმანჯოლოს“ და
„ხაყნოლოს“
ყცხოელოებიც მოეწიან**

საქართველო უძველესი ქვეყანაა, აქ ადამიანი ქვის ხანიდან ცხოვრობს, ვითარდება, შრომობს. ჩვენი წინაპარი აღნობდა ფოლადს, აკეთებდა ოქროსა და ვერცხლის დახვეწილ სამკაულებს, ჭურჭელს, ამუშავებდა მიწას, მოჰყავდა ხორბალი და უფლიდა ვახს. შექმნა თავისი ორიგინალური დამწერლობა და ერთ-ერთი პირველი ეზიარა ქრისტიანობას.

საქართველო აზია-ევროპის გასაყარზე მდებარეობს, გააჩნია საუკეთესო ბუნებრივი და კლიმატური პირობები, რამაც სიკეთესთან ერთად, უამრავი სირთულე შეუქმნა ქართველ ერს. მას, როგორც გემრიელ ლუკმას, ყველა მხრიდან ეპოტინებოდნენ, ამიტომ ქართველს მუდმივად ბრძოლა უხდებოდა ათასი ჯურის დამპყრობლის წინააღმდეგ, რომელიც უმეტესად მასზე ძლიერი და მრავალრიცხოვანი იყო.

ისტორიას ახსოვს ბევრი სისხლისმღვრელი ბრძოლა, ბევრი სახელოვანი გამარჯვება, მაგრამ, სამწუხაროდ, ბევრი დამარცხებაც, ღალატი და სირცხვილი. ამას მოჰყვებოდა ის, რომ საუკუნეების განმავლობაში უცხოე-

ომელთა მფარველობის, უფრო მეტად კი მონური უღლის ქვეშ მოქცეულა, ვინ მოსთვლის, რამდენჯერ გაპარტახებულა, მაგრამ ღმერთის წყალობით მძიმე წლებს აღმავლობის წლები ცვლიდა ხოლმე. დავით აღმაშენებლის, თამარ მეფის, გიორგი ბრწყინვალის მეფობის დროს, საქართველოს მართლაც რომ ბედნიერი ხანა დასდგომია, იბერია გაბრწყინებულა. საბედნიეროდ, ჩვენს ერს არასოდეს აკლდა ბრძენი და ვაჟკაცი მეფეები, მხედართმთავრები, დიდგვაროვნები და ხალხის წიაღიდან გამოსული უამრავი ცნობილი და უცნობი, უსახელო გმირი, მაგრამ, საუბედუროდ, მათ გვერდით ცხოვრობდნენ ლაჩარი, უნებისყოფო მეფეები, მოღალატე აზნაურები და ტლუ, ბოროტი გლეხები, რომლებიც მეზობელს შვილს სტაცებდნენ და მონად ყიდდნენ, ორ შაურად საკუთარ ძმას იმეტებდნენ სასიკვდილოდ.

იყვნენ ლევან ფანტიაშვილისნაირი თავადები, რომლებიც ერთი ქეიფის საფასურად აგირავებდნენ სახლებსა და მამულებს, შემდეგ კი მათ გამოსასყიდად იძულებულნი იყვნენ სომეხი ვაჭრების ასულები შეერთოთ ცოლად. იყვნენ „თათქარიძეები“, რომლებსაც ქეიფიც კი ეზარებოდათ და ტახტზე კოტრიალის და ძილის შუალედში უაზროდ იყორავდნენ მუცელს. იყვნენ კუდაბზიკა, მშიერი, იმერელი აზნაურები, რომლებიც იმდენს ბაქიაობდნენ, რომ თვითონვე სჯეროდათ თავისი ტყუილის. ამით კი კარგად სარგებლობდა მოკეთისა და მეზობლის ნილაბს ამოფარებული მტერი, რომელიც დროს იხელთებდა ხოლმე, როდესაც საქართველოს ძალიან უჭირდა

და ვერაგულად, დალატით კიდევ უფრო უთხრიდა ძირს. ზოგი თავს ესხმოდა და აწიოკებდა ხალხს, ზოგიც ძველ ქართულ მიწაზე შეპარვით, ნელ-ნელა სახლდებოდა, მრავლდებოდა, შემდეგ აძევებდა ქართველებს, ზოგი ამ-ახინჯებდა, ცვლიდა უძველეს ქართულ წარწერებს ეკლესია-მონასტრებზე და თავისად ასალებდა, ზოგნი კი საერთოდ გვითეთრებდნენ ეკლესიებს და კირით ფარავდნენ საუკუნეების ქარტყილებში გამოვლილ ულამაზეს ფრესკებს.

საბედნიეროდ ყოველთვის არსებობდნენ ისეთი მამულიშვილები, მწერლები, პოეტები, რომლებიც ცდილობდნენ ერის გამოღვიძლებას, დაუნდობლად ეუბნებოდნენ ქართველს მწარე სიმართლეს, უჩვენებდნენ მათ ნამდვილ სახეს, ხან პირდაპირ, ხან ალექგორიულად, მიუთითებდნენ მანკიერ მხარეებზე.

სიმართლის მთქმელი არასოდეს დაფასებულა. ამ-აოდ იმოგ ზაურა ევროპაში სულხან-საბამ, უცხოეთში გარდაიცვალა დავით გურამიშვილი, სიმართლისთვის მოკლეს ილია, სიღარიბეში, ჭლექით გარდაიცვალა ვაჟა, გაგიჟდა ყაზბეგი, სიკვდილით დასაჯეს ტიცვიან ტაბიძე, მიხეილ ჯავახიშვილი, გალაკტიონი კი თავისი სურვილით მოშორდა ყალბ და აუტანელ ცხოვრებას, მაგრამ მათ შრომასა და ღვაწლს უკვალოდ არ ჩაუვლია, მათი შეძახილით თითქოს იღვიძებდა მიძინებული მებრძოლი სული ქართველებში, იღვიძებდა იმედი, რომ გაჩნდა გმირი, რომელსაც ბაზალეთის ტბის ძირში ზრდიდა ქართველი დედა, ხა-

ლხი ყოველთვის მიჰყვებოდა ასეთ გმირებს, იწყებდა ბრძოლას. ამ ბრძოლებს ხან მოსდევდა შედეგი, ხან არა, მაგრამ ასეთ დროს ერი ერთიანდებოდა, იღვიძებდა, ლამაზდებოდა, „ქართველდებოდა“.

ასე თუ ისე, მიუხედავად ყველაფრისა, საქართველო არსებობს, საკმაოდ შეკვეცილი, დაპატარავებული ტერიტორიით, შემცირებული მოსახლეობით, მაგრამ საკუთარი ენით და სარწმუნოებით თავის ისტორიულ მიწა-წყალზე, მაშინ, როდესაც, უდიდესი იმპერიები აღიგაგნენ პირისაგან მიწისა. უძველესი ცივილიზაციის ქვეყნები გაქრნენ მსოფლიო რუკიდან, საქართველო კი ეუთოს და ევროსაბჭოს წევრია.

სამწუხაროდ, თვალი შეეჩვია ქუჩაში უამრავ მაწანწალას და მათხოვარს, ყოველ ნაბიჯზე გაშლილ ბაზარს, საკუთარი კერიდან აყრილ გაჭირვებულ ადამიანებს, უმუშევრობას, სიღარიბეს. ამის ფონზე საქართველო უფრო აკვირვებს მნახველს, ულამაზესი ბუნებით, თოვლიან-ყინულიანი მთებით და მოლივლივე ღურჯი ზღვით. მსოფლიო გაოგნებული უყურებს ქართულ ცეკვას, ხალხურმა სიმღერამ კი ისე მოხიბლა ყველა, რომ უცხოელებიც მღერიან „კრიმანჭულს“ და „ჩაკრულოს“.

ჩემი საქართველო დღევანდელი საქართველოა, მე მუამაყება სახელოვანი წარსული, მაგრამ აწმყო უფრო ახლოსაა ჩემთან. მე მიყვარს ჩემი პრეზიდენტი, მუამაყება ხუთჯვრიანი დროშა, სიამოვნებით ვუსმენ და ვმღერი ახალ ჰიმნს. მიყვარს ჩემი თბილისი, ვერის უბანი, სადაც ჩემი წინაპრების სამი თაობა ცხო-

ვრობდა და სადაც დავიბადე მეც, მიყვარს ვაკე, სა-
დაც ახლა ვცხოვრობ, მიყვარს დიდუბე, სადაც ჩემი
სკოლაა, მიყვარს ჩემი ოჯახი, ახლობლები, მეგობრე-
ბი, ძალიან მიყვარს დედა და აქედან იწყება ჩემთვ-
ის საქართველოს სიყვარული.

მე მჯერა, რომ ჩემი სამშობლო ისევ გამთლიანდება
და გაძლიერდება, გახდება ისეთი, როგორზეც ოცნებო-
ბდნენ წინაპრები. ამისათვის კი ყველამ თავისი საქმე
უნდა აკეთოს, ბევრი უნდა ვიშრომოს, რომ ჩვენი ცხო-
ვრების დონეც შურდეთ და არა მხოლოდ ტრადიციები
და კულტურა. მე მინდა, რომ საქართველოში ყველა ბა-
ვშვი სიხარულით მიდიოდეს სკოლაში და იქ გახარებ-
ული და ბედნიერი მასწავლებლები ხედებოდნენ. ასევე
სიხარულით დადიოდეს სამსახურში ყველა პროფესიის
ადამიანი და თავისი საყვარელი საქმით იყოს დაკავებ-
ული. მინდა, რომ ჩემს საქართველოში აღარ იყვნენ მა-
წანწალა ბავშვები და ძაღლები, უპატრონო მოხუცები.
მინდა ლამაზ ქუჩებში ლამაზი, ბედნიერი ადამიანები და-
დიოდნენ და ერთმანეთს უღიმოდნენ. მინდა ყოველი ახ-
ალი დღის გათენებას მხოლოდ სიხარული მოჰქონდეს.

მჯერა, რომ ასეც იქნება.

ანამარია ჰერცელი

მესამეკლასელი
ადიგენის სკოლა

ვაჟაქცობაში
გადააწიხინა

ჩემს სამშობლოს საქართველო ჰქვია.
ჩემი საქართველო ძალიან ლამაზი ქვეყანაა.
მდიდარია ისტორიული ძეგლებით, მთა-გორ-
ებით, ველ-მინდვრებით, ვენახებით, მინერალური
წყლებით.

ამჟამად, დედაქალაქ თბილისში აშენდა ულამა-
ზესი სამების ტაძარი. წინათ საქართველოს ბევრი
მტერი ჰყავდა. მათ უნდოდათ საქართველოში ქრი-
სტიანობა მოესპოთ და მაჰმადიანობა გაეგრძელე-
ბინათ. მტერმა მრავალჯერ მოსპო და გაანადგუ-
რა ჩემი სამშობლოს ღირსშესანიშნავი ადგილები,
მაგრამ ჩვენი წინაპრების მედგარმა და შეუდრე-
კელმა ვაჟკაცობამ გადაარჩინა ენა, მამული, სარ-
წმუნოება...

გვანცა ბელაშვილი

მეექვსეკლასელი
თბილისის 164-ე სკოლა

*„ჩა ოიჩს, ზაქონებო,
საქართველო“ ...*

ჩემი სამშობლო საქართველოა, მრავალჯერ აღგვი-
ლი პირისაგან მიწისა. დედა-სამშობლოს მაჯისც-
ემის ხმა ჩემი და ჩემი თანატოლების გულისყურ-
საც სწვდება. ჩვენ ჯერ კიდევ პატარები ვართ, მაგრამ
ერთს კი ვაცნობიერებთ, ნაწილ-ნაწილ დაგლეჯილი, ნა-
წილ-ნაწილ წაბილწული, რქაწითელგათელილი, ტაძრე-
ბდარღვეული მამულის გამთლიანება ჩემი და ჩემი თა-
ნატოლების მხრებზეა. ვინ ვართ ჩვენ? - ერთი ტაძრის
ფრესკები, ერთი ვაზის მტევენები, ერთი ქვეყნის, ერთი
ბედის, ერთი ღმერთის შვილები.

პრესითა თუ ტელევიზიით მოჭარბებული ინფორმაციის
საშუალებით ჩვენთვის უცხო არაა, თუ რა ხდება დღეს
ჩემს ქვეყანაში, ან რა მოხდა უახლოეს წარსულში. წი-
გნის საშუალებითაც ვეცნობით ტკივილით, ცრემლით,
რწმენით, იმედით გაჯერებულ ისტორიას ქვეყნისას, მის
შორეულ წარსულს. ნიკოფსიიდან დარუბანდამდის გად-
აჭიმული მამული ჩემი, ნაკუწ-ნაკუწ დაგლეჯილი, გაყ-
იდული, გასხვისებულია. ნუთუ ეს შესაძლებელია?! და
თუ შესაძლებელია, იქნებ ვინმემ გამცეს პასუხი:

„რბ ღირს, ბატონებო, საქართველო,
 რბ ღირს კელათი და ნიკორწმინდა,
 რბ ღირს ვარძია და უფლისციხე,
 რბ ღირს კახეთი და სამეგრელო...
 ფასი მოგვასსენეთ, ბატონებო...“

ჩვენმა წინაპრებმა წამებით, სისხლის ღვრით შეინარჩუნეს მამული, ენა, სარწმუნოება და ჩვენ, ახალ თაობას, საჩუქრად მოგვართვეს. ეს წმიდათაწმიდა სამი მცნება განუყოფელი და სისხლხორცეულია ჩვენთვის, როგორც სამება.

ულამაზესია ჩემი მამული თავისი მთა-ბარით, ტაძრებით, სადაც მუდამ დუღუნებენ სანთლები და ღვთისმშობელს ევედრებიან გადააფაროს წილხვედრ ქვეყანას თავისი კალთა:

„ღვლაღ ღვთისსაო! ეს ქვეყანა შენი სვედრია,
 შენს მეოხებას ნუ მოაკლებ ამ ტანჯულ ხალხსა...“

ღვთის ნებისა და სურვილის თანხვედრი უნდა იყოს ჩვენი ნება და სურვილი. დავიცვათ ჩვენი მამული და მოწიწებით მოვეპყრათ ქართულ ენას. მრავალფეროვან ქართული სიტყვა, სურნელოვანი და გემრიელი. სირცხვილია, ვინც ქართული არ იცის და თავი კი ქართველად მოაქვს. ქართულის ცოდნა მარტო სიტყვებით ურთიერთგაგებინების საშუალება არ არის, საქმე მისი სიწმინდის დაცვაშია.

„მე ისეთ ქართველს რბ ვუთხრა,
 რბ ვუთხრა ისეთ ამხანაგს,

ვინც ვერ ახერხებს ქართულად წერას, კითხვას და ლაპარაკს“.

წმინდა ნინოს ძალისხმევით საქართველოში ქრისტეს რჯული ყველა ქართველს სისხლ-ხორცში გაუჯდა. ჯვართა და ლოცვით მიიკვლევდნენ გზას ჭეშმარიტებისაკენ ჩვენი წინაპრები და ღმერთს შესთხოვდნენ:

„შენ ღაიფარე, უფალო,
ჩვენი სამშობლო მხარეო,
ღმერთო უშველე ტურფასა,
გზა გაუნათე მთვარეო“.

მიუხედავად დღევანდელი მდგომარეობისა, ჩემი ქვეყანა აღდგება, აღორძინდება. ქვეყნის აღსადგენად ყველა ერთად ქვას ქვაზე, აგურს აგურზე დაედებთ. მამულის კეთილდღეობისთვის ანთებულ ამ პატარა გულებს დიდ კოცონად დავანთებთ. მუდამ გვემახსოვრება, რომ საქართველო ჩვენი საფიცარია, საქართველო უწმინდესი ხატია:

„ღაიხსომე! საქართველო
შენი საფიცარია,
ღაიხსომე! საქართველო
უწმინდესი ხატია“.

მტერს თავი არ დავაჩაგვრინოთ, არ ვათქმევინოთ „ლომი კვდებაო...“ და ერთიც გვახსოვდეს:

„საქართველოს სხვანაირი მოფერება უნდა,
სხვანაირი სიუვარული, სხვანაირი ზრუნვა“.

ინაა ენზიზარიანი

მეთერთმეტეკლასელი
თბილისის 86-ე სკოლის
რუსული სექტორი

სამშობლო მითის ჯაჭვის

„სხვა საქართველო სად არის,
რომელი კუთხე ქვეენისა?
ერე - გულაღი, ჰურაღი,
მებრძოლი შავის ბუღისა“.

ბრიბოლ ორბელიანი

ოჰ, ჩემო სამშობლო, შენი ხილვა შთამომავლობით
მერგო და დღეს მე ვარ პასუხისმგებელი შენზე. გე-
ნეტიკური მემსიერების ხმა მიჩურჩულებს შენს არნა-
ხულ დიდებაზე. რამდენი გამოჩენილი სიტყვის ოსტ-
ატი იყო აღფრთოვანებული შენი სილამაზით. გუშინ
კი მიწუხდა გული შენს ბედზე, ოჰ, საქართველო! მტა-
ნჯავდა შენი გუშინდელი იერი, მოღუშული, მომღუ-
რაფი, ვით ჭალარა მოხუცის, ვის დამწუხრებულ, და-
სევდიანებულ სახეზე დიდი ხანია ჩამქრალიყო სიამ-
ის ნაპერწკალი:

„ო, სამშობლო, შენს ერთგულ შვილს,
მაგრამ მკრთალსა და უბედურს,

ნუ, ნუ ღამღებ ბრალს წაუშლელს,
ნუ მომასმენ შენს საუვეღურს...“

იოსებ ბრიგაზშილი

მაგრამ ეს დრო უკვე წარსულს მივაბარეთ. დროა, ის შიშისმომგვრელი დღეები, რომლებიც ჩემმა სამშობლომ გადაიტანა, დავივიწყეთ. დღევანდელი რეალობა სულ სხვაგვარია. დამამედებელი და რწმენის მომცემი. სეირნობის დროს, როცა ვხედავ, როგორი მონდომებით ასწორებენ მუშები გზებს, ან ღებავენ ძველ აივნებს, ვგრძნობ, როგორ მიცემს გული და აღვიძებს ჩემში ყველაზე ნაზ და სათუთ გრძნობებს სამშობლოსადმი; უზომო სიამაყის გრძნობა მეუფლება, როცა ვიგებ, რომ ყმაწვილებს ნებაყოფლობით სურთ სამშობლოს საზღვრების დაცვა, რომ ღონისძიებების მთელი რიგი იმართება, რათა მოახდინონ ძველი შენობების განახლება, ნანგრევების აღდგენა, თეატრების და კულტურის აღორძინება... მიხარია საქართველოს ევროპეიზაცია, მაგრამ ამავე დროს აუცილებელია ძველი ტრადიციების და ადათების მიმართ სიფრთხილის გამოჩენა. ძალიან მეამაყება, რომ საქართველო, დღეს, სხვა ქვეყნების მსგავსად, საკმაოდ მყარ და მკაფიო პოზიციებს იკავებს საგარეო პოლიტიკაში. საქართველოს ყოველი ნაბიჯი წინსვლისკენ გადადგმული - ჩემი წინსვლაც არის, საქართველოს ყოველი გამარჯვება - ჩემი გამარჯვებაცაა. რწმენა საკუთარი სამშობლოსადმი, საერთო გამარჯვების საწინდარია. თითოეულმა ჩვენთაგანმა უნდა გაიაზროს, რომ სა-

ქართველოს შეიღია და აგოს პასუხი თავის სამშობლოზე, რათა მოვესწროთ აყვავებულ საქართველოს. სამშობლო ხომ უმთავრესია ადამიანისათვის, ის ბედნიერების, სიყვარულისა და სითბოს წყაროა, ის შთააგონებს პატრიოტებს გმირული საქციელის ჩადენას. საქართველოსადმი სიყვარული შთანთქავს ჩემს სულში დანარჩენ ყველაფერს. საქართველო ძლიერ არის შერწყმული თავის შეილებთან, იმიტომაც თითქმის ჩემი ყველა განცდა და ემოცია საქართველოს უკავშირდება. საქართველოში, ვით მერცხლის ბუდეში ვიზრდებით, პიროვნებად ვყალიბდებით და სწორ გზაზე ვდგებით. „ეს მთა ჩვენია! ეს ხე ჩვენია!“ -

**მე ვიძიებ უოველ განთიანდს.
თუკი რამ კარგი გადამჩენია,
ისიც სამშობლოს ღროშად ანთია“.**

ირსაპ ბრიგაზვილი.

ჩემი სამშობლო - მათა ჯაჭვია, ღრმა ხეობები, რომლების ძირში მთის ბობოქარი მდინარეები მიისწრაფიან, ალაური ველები, მარადიული თოვლის მწვეკრავლება, ტყეები მთის კლდეებზე ამწვანებული ბარები ბაღებით და ვენახებით, ზღვაა, რომლის ტალღები ხან წყნარი შრიადით მოაღწევს ნაპირს, ხან ურიაძულით და აბობოქრებული დაეჯახება კლდეებს. რომელ ერთ მხატვრის ნაფიქრს დაუხატია ასეთი სილამაზე ვუყურებ სამშობლოს და ბუნების ნახელავი კი არა, არამედ ფერწერული ტილო მგონია. დაუეციყარი პეიზაჟის პოეზია,

სიძველის პოეზია, ყველაზე სუფთა ჰაერის პოეზია, რომლი-
თაც მხოლოდ ადამიანს შეუძლია სუნთქვა - სტუმარიმოყ-
ვრული და მეგობრული ჰაერის პოეზია:

„მზეზე ჯეჯილის გაშრობას,
ლურჯი მდინარის გვერდით
და გასაფხულის ლაშქრობას
ვხვდები გაშლილი მკერდით!“

კოლაუ ნადირაძე

საქართველოს თითოეული კუთხე გამოირჩევა თავისი
ინდივიდუალურობით და თავისებური ბრწყინვალეობით და
ემხით კაზმავეს ჩვენს ქვეყანას:

„იმერეთის მთები, მთები
გახვეულნი ფიქრში,
რიონი და ქუთაისი,
წებალტუბო და ტყვიში...“

ბ. შუთათელაძე

საქართველო დაუეწიყარ შთაბეჭდილებას ახდენს უცხოე-
ლზე ის მის სამშობლოსთან შედარებით სულ მცირე სი-
რცეს იკავებს მსოფლიო რუკაზე, მაგრამ მისდამი უცხოელ-
თა ლტოლვა უზომოა, განსაკუთრებით დედაქალაქისადმი:

„მე მამშვიდებს შენი გასაფხულის სიღვა,
ამ მზის ოქროსფერი მოსდების ქალაქს...
კვირის ლოცვები და შენზე სულის წირვა
არ მოაკლოს დმერთმა ისანსა და კალას!“

ბ. შუთათელაძე

თბილისი - საქართველოს იდუმალებით მოცული გულა, ჩვენი სიამაყის და ტრფობის საგანა:

„ჩემი სოლოღაკი და
ჩემი ვერის უბანი...
რუსთაველზე ფერებით
მოყვანილი სტუმარი...“

ბ. ჭუთიათელაძე

თბილისის ქუჩებში ხეტიალი არასოდეს მომბეზრდება, მისი ძველი და ახალი ნაგებობების ცქერით არ დაიდლება კაცი. ასეთია ჩემი სამშობლოს დედაქალაქი, რომელიც იზრდება და სრულქმნილდება, რომელიც მზად არის მომავალს გაულოს კარი, მაგრამ ამავე დროს დიდი პატივისცემით და სიყვარულით ეპყრობა თავის წარსულს:

„მე ვენაცვალე შენს კმირულ აწუმოს,
შრომას და ბრძოლას — მას, რასაც ვხედავ,
და მხნედ შენ აგურს აგურზე აწუბ,
როგორი რწმენით მომავალს სჭედავ!“

კოლაშ ნაღირაძე

საქართველოსადმი განსაკუთრებული სიყვარული მუდამ აერთიანებდა ხალხს არამცთუ ჭირში და დიდ უბედურებაში, არამედ ღხინშიც. და დღეს დადგა ჟამი, რომ ისევ გავერთიანდეთ, რომ გამოვამუღავნოთ ჩვენი გრძნობები სამშობლოს საკეთილდღეოდ. დარწმუნებული ვარ ძალ-ღონეს არ დავიშურებთ, რომ საქართველო ერთიანი გახდეს.

მე ღრმად მჯერა ჩემი თაობის და საქართველოს ფეხზე დადგომის!

თამუნა ჯალიაშვილი

მეშიდეკლასელი

ხაშურის დ. ყიფიანის
სახელობის სკოლა-პანსიონი

იზაგ-არაქუბი

სიყვარულის ძალა

ერთ უხარმაზარ მწვანე მინდორზე, მორიელის მეზობლად, პეპლები ცხოვრობდნენ. პეპლებს ძალიან უყვარდათ ერთმანეთი, უხაროდათ სიცოცხლე, ყველაფერს გულში იხუტებდნენ: ბალახს, ყვავილებს, ხეებს... და ყოველ საღამოს, სიყვარულით გაბრუებულნი, დიდი სიამოვნებით იძინებდნენ ხოლმე. მორიელს ძალიან შეშურდა მათი და ერთ ღამეს, როდესაც პეპლებს მშვიდად ეძინათ, თავისი შხამით დაგესლა ისინი, მაგრამ მეორე დღეს პეპლებმა უვნებლად გაიღვიძეს. მორიელს ძალიან გაუკვირდა და ჰკითხა მათ:

- ჩემს შხამს როგორ გადაურჩით? მე თქვენ გუშინ დაგგესლეთ, როცა გეძინათ!

პეპლებმა სიცილით უპასუხეს:

- ჩვენ მთელი დღე სიყვარულით ვივსებით და სიყვარულით საესენი ვბრუნდებით შინ.

- კი, მაგრამ, ეგ რა შუაშია? - ჰკითხა პეპლებს გაკვირვებულმა მორიელმა. მათ კი მიუგეს:

- სიყვარულს ვერანაირი შხამი ვერ დაამარცხებს.

- ადამიანები რომ ვერ უძლებენ ჩემს შხამს?

- ეგ თვითონ ადამიანებს ჰკითხე, - უპასუხეს პეპლებმა და სიცილ-კისკისით გაეშურნენ ყვავილებისკენ.

ქვეყანაც ასეა მოწყობილი: იქ, სადაც სიყვარულია, მტერი ვერაფერს დააკლებს, სიძულვილი კი მტერს სიხარულით აესებს.

შუსკვაბი

ერთი ფრანგი სტუმრად ეწვია ქართველს ოჯახში. მშვენიერი სუფრა გაიშალა და კარგადაც მოიღვინეს. ფრანგი აღფრთოვანდა ქართული ღვინით და მეორე დღეს გაკვირვებულმა ჰკითხა მასპინძელს:

- საინტერესოა, რატომ არის ქართული ღვინო ერთდროულად ასეთი სასიამოვნოც და ასეთი მათრობელაც? მასპინძელმა დიდი სიამაყით უპასუხა:

- იმიტომ, რომ ქართული ვაზის ფესვები ერთდროულად გაჯერებულია, როგორც წინაპრების სისხლით, ასევე მათი სიმამაცით. სისხლი ათრობს, ხოლო სიმამაცე სიამოვნებას ჰგერის ადამიანს, ამიტომაც არის ქართული ვაზი და ქართული ღვინო განთქმული მსოფლიოში.

ყოველი ადამიანი, თავს რითაც უნდა იწონებდეს, უპირველესად, ტრადიციებთან და წარსულის ფესვებთან არის დაკავშირებული.

ქვეყნის წამბუნელი

ერთ დიდ სკაში უამრავი ფუტკარი ცხოვრობდა. ამ სკაში ბრძანებებს დედა ფუტკარი იძლეოდა, ხოლო მუშა ფუტკრები კი ნექტრისგან უგემრიელეს თაფლს ამ-

ზადებდნენ. უსაქმურად მხოლოდ მამა ფუტკრები იყვნენ, ამიტომ მუშა ფუტკრებმა გადაწყვიტეს ამოეხოცათ ისინი. ასეც მოიქცნენ. ერთ დღესაც, ამ სანახაობით გაოგნებული კრაზანა მიფრინდა მათთან და დასცინა:

- თქვენ რა ფუტკრები ხართ, მხოლოდ ერთმანეთის დახოცვაზე ფიქრობთ, ხოლო საქმით კი არაფერს აკეთებთ?!

- ვისაც სიზარმაცე ურჩევნია შრომას, ის სჯობს მოკვდეს, რადგან თავისი სიცოცხლით უფრო წაახდენს, ვიდრე ვინმეს რამეს არგებს. ასეთი სიცოცხლე არც ახლა გამოადგება ვინმეს და ვერც მომავალში იტყვის სათქმელს. ამქვეყნად მოსვლა კი ნიშნავს იშრომო უკეთესი ცხოვრების შესაქმნელად, რომ ვალი მოიხადო ყველას წინაშე, - მიუგო დედა ფუტკარმა და სკაში შეძვრა.

სახლაური

სოფლის შუაგულში უზარმაზარი სახლი იყო აღმართული. ამ სახლში ცხოვრობდა სამი ძმა მამასთან ერთად. როცა მამამ იგრძნო სიკვდილის მოახლოება, დაიბარა შვილები და ჰკითხა, რას ინატრებდა თითოეული მათგანი. უფროსმა ძმამ სახლ-კარი ისურვა. მამამ გული არ დაწყვიტა და უსახსოვრა. შუათანა ძმამ მიწები მოითხოვა. მამამ მასაც აუხდინა ოცნება. უმცროსი ძმისთვის აღარაფერი დარჩა, ყველაფერი უფროსმა ძმებმა წაართვეს. მაშინ უმცროსმა ძმამ მოკრძალებით უთხრა მამას:

- ეზოს კუთხეში რომ თოხი აგდია, ის მომეცი. ჩემი

შრომით ლუკმა-პურის შოენა არ გამიჭირდება, მე მეტი არაფერი მინდა. მამას მოეწონა შეიღის ასეთი თავმდაბლობა და თავისი ცხოვრების ბოლო ჟამს გაამხილა ის დიდი საიდუმლო, რომელსაც ფრთხილად ინახავდა ამდენი წლის მანძილზე. მან ამოიღო ნატერისთვალი, მისცა უმცროს შეიღს და უთხრა:

- ყველაზე მცირედი მოითხოვე და ყველაზე მეტი მოგებლო. შენ ცხოვრებას ყოველთვის შრომასა და გარჯაში ატარებდი, ბევრსაც წვალობდი, უფროსი ძმებისაგან ბევრი წყენა და უსიამოვნებაც მიგიღია, მაგრამ შენ ხმას არ იღებდი და უჩუმრად იყავი ყოველთვის. ახლაკი შენი ჯერიც დადგა. ამიერიდან იცხოვერე ბედნიერად. შენ ნათელი მომავალი დაიმსახურე. სახარებაში ნათქვამია: „ნეტარ არიან გლახაკნი...“ ქვეყანაზეც იგივე ითქმის.

მუხა და მატლი

ერთ სოფელს უხარმაზარი მუხის ხე ამშვენებდა. მუხას თავის სიცოცხლეში უამრავი გაჭირვება ჰქონდა გადატანილი, თუმცა მაინც ამაყად იდგა. ერთხელ მუხის პატარა ფუღუროში ერთმა დიდმა მატლმა დაიღო ბინა. წოდდა ის საკვებს ხის ზროდან, ხოლო შემდეგ კვერცხის დებაც დაიწყო. თანდათან მომრავლდა მატლი. მალე ფესვებსაც მიაშურეს და გამოწოვეს საკვები საბრალო მუხას. იგი მაინც ამაყად უმზერდა გარემოს, თითქოს რაღაცას ელოდა.

ერთ დღეს მართლაც გამოჩნდა მისი მხსნელი. ეს იყო

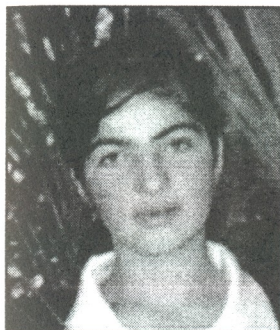
კოდალა, რომელმაც გაჭირვებით მოაცილა მუხას მატლი და იხსნა ის გახმობისგან. მუხა თანდათან მომჯობინდა და გაძლიერდა. მას შემდეგ მუხას უკვე აღარ ეშინია მატლის. მან იცის, რომ კოდალა გაჭირვებისას არ მიატოვებს და იხსნის მის ფესვებს წახდენისა და გახმობისაგან...
საქართველო გაბრწყინდება...

რძე და ნაღები

1937 წელი იდგა... საქართველოში დიდი გაჭირვება იყო. ხალხი რას აღარ აკეთებდა, თავი რომ გაეტანა. ერთმა ღარიბმა ქალმა ოჯახის რჩენა ერთადერთი სიმდიდრის - ძროხის მეშვეობით გადაწყვიტა. მან რძის გაყიდვა დაიწყო. რძე ღუქნის მეპატრონეს მიჰყიდა. მეპატრონეს ძალიან მოეწონა რძე და გადაწყვიტა, ყოველთვის მისგან ეყიდა. ქალს დღითიდღე უკეთესი რძე მიჰქონდა.

ერთ დღეს მან ეშმაკურ ხერხს მიმართა: რძეს ნაღები მოხადა, უნაღებო რძე ღუქნის მეპატრონეს მიჰყიდა, ხოლო ნაღებისაგან დამზადებული არაჟანი სხვა ღუქანში ჩააბარა. მეპატრონეს რძე აღარ მოეწონა, მაგრამ ქალისთვის არაფერი უთქვამს. არც მეორე დღეს მოეწონა, კვლავ არაფერი უთხრა, მესამე დღეს კი ვეღარ მოითმინა და უსაყვედურა: - რძეს უნაღებოდ ფასი არ აქვს.

ქალი მიხვდა თავის დანაშაულს. იმ დღიდან მას რძისთვის ნაღები აღარ მოუხდია, ამიტომ მის რძეს კვლავ დიდი ფასი დაედო და ისევ დაიმკვიდრა საუკეთესო რძის სახელი.

ვარლუჰი ენზიბარიანი

მეშეიდეკლასელი

დილიფის სკოლა

ნინოწმინდა

თბილისი მხიარული

ქალაქია

ძალიან მიყვარს ჩემი სამშობლო - საქართველო. ის ძალიან ლამაზია. თბილისში არის ბევრი ლამაზი ტაძარი, ხოლო ჩვენს მშვენიერ მხარეში - მესხეთში არის ზარზმა და ოშკი, რომელსაც ანა კალანდაძემ მიუძღვნა ლექსი: „შენ ისე ღრმა ხარ, ქართულო ცაო. შენი დიდების მომღერალია ოშკი და ზარზმა, ბე-ბერი ტაო“. საქართველო, ჩემი სამშობლო, ძალიან ლამაზია გაზაფხულზე, იმიტომ, რომ ირგვლივ მწვანდება მინდვრები, ბაღები, ეზოები, ხეები, ლამაზ-ლამაზი ყვავილები ყვავის.

ვცხოვრობ დილიფში. ძალიან მინდა თბილისში ჩამოსვლა. თბილისი მხიარული და ძალიან კარგი ქალაქია. ქართულ ენას მე ახლა ვსწავლობ. ჯერ სუსტად ვიცი, მაგრამ მალე უკეთესად მეცოდინება, რომ მცოდნოდა, ქართული ენა ასე საინტერესოა, უფრო ადრე ვისწავლიდი. აღექსანდრე გრიბოედოვს ძალიან უყვარდა საქართველო და ქართველი ხალხი. აღტაცებული იყო მთაწმინდით. მისმა ულამაზესმა ცოლმა ნინო ჭავჭავაძემ შეასრულა ქმრის სურვილი და დაკრძალა მთაწმინდაზე.

ნანა ნადირაშვილი
მესამეკლასელი
თელავის მე-2 სკოლა

ნ ა ტ ვ რ ა

მე ამოვა და თავის ოქროსფერ სხივებს მიმოაფრქვევს მიდამოს. ყველას უღიმის, ულოცავს ახალი დღის დადგომას. მე ღრმად ჩავისუნთქავ სუფთა ჰაერს, სახეს მივუშვერ, სასიამოვნო სითბოს შევიგრძნობ. თვალებს ვხუჭავ და ოცნებას ვიწყებ: ნეტა, მე ვიყო მზეო, შენს ადგილას! მოვეფერებოდი ჩემი სამშობლოს ყველა კუთხეს, არ გამოვტოვებდი არც ერთ მთას, ტყეს, მდინარესა თუ ნაკადულს. თითოეულ ლამაზ ყვავილს დაეუკოცნიდი ფესვებს, რითაც ჩემი საქართველოს მიწას ეკერის, ყველა ნაკადულთან ვითამაშებდი, მდინარეში თევზებს გავახარებდი, ტყეში ცხოველსა თუ ფრინველს გაეუთობდი სულს, რათა ლაღად გამრავლებულიყვნენ და დაემშვენებინათ ჩემი მიწა-წყალი თავისი არსებობით.

ნეტა, ჯადოსნური მაღამო ვიყო, ყველა შენს ტკივილს ზედ დავედებოდი და მოვაშუშებდი ჩემო ტკბილო საქართველო!

მინდა, ხასხასა ზურმუხტისფერი ბალახი ვიყო, რომ შენი მიწის თითოეულ გოჯს ვეკვროდე და ვგრძნობდე

შენს სითბოს, ან ყვავილი ვიყო, რომ დაგამშვენო, თუნდაც ამაყად მდგომი ხე, მშვენება ბუნებისა!

ნეტა, მგალობელი ფრინველი ვიყო, რათა მუდამ სასიამოვნო გალობით გატკობდე!

მინდა ნიავე ვიყო, რომ ნაზად გეფერო და გეაღერსო, ჩემო ტკბილო და მშვენიერო საქართველო!...

მზემ თბილი ისრების მაგივრად ახლა ცხელი ისრები გამოგზავნა. დამცხა, გამოვერკვიე ფიქრებიდან. ჩემი სამუშაო მაგიდაც კარგად განათებულა, გადაშლილი წიგნიც კი გამთბარა. უცებ რაღაცას მივხვდი, მზეს შევხედე, გავუღიძეე, მზეს ჭარბად „მოუვიდა“ ღიმილი - საშინლად დამაცხუნა. მე მივხვდი, რომ მზედ გადაქცევაზე კი არ უნდა ვიოცნებო, არამედ კარგად უნდა ვისწავლო, რომ ჩემი სამშობლო ვასახელო!

მილენა კაკიძიანი

მეთერთმეტეკლასელი

რუსთავის მე-3

რუსული სკოლა

მზენილო-მოიხველითა ჩეყანა

**„საქართველოო, ლამაზო,
სხვა საქართველო სად არის...“**

ერიგოლ ორბელიანმა ალბათ ყველაზე უკეთ მოახერხა ამ სტრიქონებით მოკლედ ეთქვა სათქმელი საქართველოზე, ჩემს უმშენიერეს ქვეყანაზე, რომლის მსგავსი დედამიწაზე არ არის.

მე ხშირად ვფიქრობ იმ ქვეყანაზე, სადაც დავიბადე, ფეხი ავიდგი, ეს არის საქართველო.

დავდიოდი ქართულ ბაღში. იქ ვისწავლე ქართული ლექსები, შევისწავლე ქართული ენა. სწორედ იქ შემიყვარდა ქართული და ქართველი ხალხი. არცერთ ქვეყანაში არ არის იმდენი სითბო, რამდენიც საქართველოში. საქართველო დუთისმშობლის წილხვედრია და მისგან არის დალოცვილი. იგი, მართალია, პატარაა, მაგრამ ცნობილია თავისი ბუნებით, ისტორიული მხარეებით, ბრწყინვალე ძეგლებით.

საქართველოს ძალიან ბევრმა ცნობილმა პოეტმა მიუძღვნა ლექსები და პოემები.

ჩვენი ქვეყანა წელიწადის ყველა დროს სასიამოვნო სანახავია. იგი მდიდარია და განთქმული თავისი ციტრუსებით, ხილის ბაღებით, ვენახებით.

მიწის მშრომელთა, მხენელ-მთესველთა ქვეყანაა საქართველო.

ოდითგან ქართველი კაცი ცალ ხელში ხმლით მტერს ებრძოდა და ცალ ხელში გუთნით მიწას ეფერებოდა, უვლიდა მამულ-დედულს, ამრავლებდა ხარს და ძროხას, ზრდიდა შეილებს და წერდა, აშენებდა, მღეროდა, ცეკვავდა... დიახ, უძველესი ქართველი ერი ოდითგან უმშვენიერეს კულტურას, ლიტერატურას, მეცნიერებას ქმნიდა.

უკანასკნელ წლებში უდიდესი ტრაგედიების გადატანა მოუხდა ჩემს საქართველოს. სამოქალაქო ომებმა და ეთნოკონფლიქტებმა შეარყია მისი ჯანსაღი და ძლიერი სხეული, მაგრამ სმედი მაქვს, რომ საქართველო შეძლებს ფეხზე წამოდგომას და მხრების გაშლას.

ახლა ქვეყანას ახალი მთავრობა ჰყავს, რომელიც ქვეყნის აღმავლობას გეპირდება, ნეტავ, ასე იყოს! აღმავლობაში კი ჩვენც უნდა შევიტანოთ წვლილი შრომით, სწავლით, სიყვარულით, ერთგულებით და მხოლოდ მაშინ გვექნება უფლება, მთელი ხმით, გამართულად ვიმღეროთ საქართველოს ჰიმნი:

**„ჩემი სატია სამშობლო,
სასატე - მთელი ქვეყანა,
განათებული მთა-ბარი
წილნაყარია ღმერთთანა...“**

დიახ, მართლაც ღმერთთან წილნაყარია ჩემი სამშობლო, რუსთაველის, ილიას, აკაკის, ვაჟას, გალაკტიონის მშობელი ქვეყანა.

ძალიან მიჭირს სიტყვების მოძებნა, რათა გამოვხატო ჩემი დიდი სიყვარული და უდიდესი პატივისცემა ამ საოცარი ქვეყნისადმი.

ლევან ლომიძე

მეექვსეკლასელი
ხაშურის დ. ყიფიანის
სახ. სკოლა-პანსიონი

ნოსტალგია

საქართველოდან გადახვეწილი მილიონური გიორგი ამერიკაში ცხოვრობს. გიორგის ერთხელ წვეულება ჰქონდა. სტუმრები ჰყავდა, სუფრა ქართული წესით მიმდინარეობდა: სადღეგრძელოები, დალოცვა, სურვილები. ნატერის სადღეგრძელოც დაილია. ზოგმა ბევრი ფული ინატრა, ზოგმა - სასახლე. ბოლოს მასპინძლის ჯერი დადგა. ყველას აინტერესებდა, რას იტყოდა. მასპინძელი უხმოდ წამოდგა სუფრიდან, უჯრიდან აღბოძი ამოიღო, იქ ერთი სურათი მოძებნა და მაგიდაზე დადო.

- აი, რაზე ვოცნებობ! - თქვა მან.

სტუმრებმა დახედეს, გაეცინათ.

- მთებზე ოცნებობ? მერედა რა გიშლის ხელს? თხილ-ამურები მოგენატრა ეტყობა, მთის ჰაერი, გართობა.

- მე საქართველოს მთებზე ვოცნებობ!

- განა ჩვენთან ცუდად გრძნობ თავს? - გაოცდნენ სტუმრები.

- იქ ჩემი ფესვებია, იქ მარხია მამაჩემი, ბაბუაჩემი და საერთოდ, ჩემი წინაპრები.

- აქაც ხომ გყავს ქართველი მეგობრები? ოჯახში ქართულად საუბრობთ, ქართული მიწაც ჯობით დაგაქვს, ასე რატომ განიცდი?

- ჩემი ხალხი მეძახის, - თქვა გიორგიმ და ხმა გაეზარა.

- შენ ხომ აქ გაიდგი ფესვები. შენი სიკვდილის შემდეგ შენი შეილები გააგრძელებენ აქ ცხოვრებას. უკვე შემენი პატარა ქართული სამყარო ამ უცხო მიწაზე.

- ჩემი ქართული სამყარო საქართველოშია. „სამშობლოს კი სანდლის ძირებით ვერსად წაიღებ“ - მოიშველია გიორგიმ სოკრატეს სიტყვები და საეარძელში ჩაეშვა. ჩემი შეილები ჩემს შეცდომას გამოასწორებენ. ისინი მომავალ საქართველოში იცხოვრებენ. ეს არის ჩემი ერთადერთი იმედი, ეს მასულდგმულებს.

- მაინც რა შეცდომა გაქვს ასეთი ჩაღენილი, რა შეცდომაზე ლაპარაკობ? -

ჰკითხა ერთ-ერთმა იქაურმა მეგობარმა.

- ფულის შოვნამ ისე გამიტაცა, საქართველო არც კი გამხსენებია.

ახლა, როცა ყველაფერი მაქვს, სიცარიელის გრძნობა მეუფლება. ყველაზე მთავარი მაკლია - სამშობლო. იცით, რა მასწავლეს, სკოლაში რომ დაედიოდი?

**„სამშობლო, დედის ტუბუი,
არ გაიცვლების სხვაზედა“.**

მაშინ ეს სიტყვები კარგად რომ გამეზარებინა, იქნებ დღეს აქ არც ვყოფილიყავი.

ყველა ჩაფიქრდა. აღმოჩნდა, რომ თითოეული მათგანის ფესვები სადღაც, სხვა ქვეყანაში, ამერიკიდან შორს იყო. მათაც ახლა აღმოაჩინეს ის რაღაც უცნაური გრძნობა, რომელიც მათ სულში ბუდობდა, მაგრამ ვერ გრძნობდნენ. ზოგიერთმა სიტყვა „ნოსტალგია“ იმ დღეს, სუფრასთან, გიორგისგან გაიგო პირველად.

ანა ჯაფარიძე

მეცხრეკლასელი

თბილისის 109-ე

სომხურ-რუსული სკოლა

მე სხვა ერის

შვილი ვარ

„ჩემი სამშობლო ქვეყანა
რბ ლამაზია, რბ კარგი,
ცა-ფირუს, სმელეთ-სურმუსტი
ნაირფერებით ნაქარკი!“

ლალო ასათიანი

ამ ლამაზი სიტყვების ავტორმა კარგად იცოდა იმ ქვეყნის ფასი, სადაც დაიბადა და იცხოვრა, შექმნა პოეზიის შესანიშნავი ნიმუშები. ყველა მწერალი და შემოქმედი ბედნიერია, რადგან იცის, როგორ უნდა შეასხას ხოტბა სათაყვანებელ ხატს-სამშობლოს.

ჩემი სურვილიც მხოლოდ ერთია, წარმოეთქვა უკვე მრავალჯერ ნათქვამი და გულის სიღრმეში ხშირად გამეორებული სიტყვები: „ჩემი ხატია სამშობლო, სახატე მთელი ქვეყანა“.

ეს ქვეყანა ხომ საქართველოა, ჩემი სამშობლო, ის მიწა-წყალი, სადაც დავიბადე და გავიზარდე, ვეზიარე ქართულ ენას, ქართულ ისტორიასა და კულტურას.

მე სხვა ერის შვილი ვარ, განსხვავებული სარწმუნოებისა და ტრადიციების, მაგრამ ეს ქვეყანა ჩემი ნაწილია, ყოველთვის მტკივა მისი ტკივილი, მისი სიხარული კი ჩემი სიხარულია, მის მომავალზე ზრუნვაც ჩემი თაობის საზრუნავია.

მე დიდი ხანია გავითავისე ის, რომ საქართველო ულამა-

ზესია, მიუხედავად მისი ტანჯული წარსულისა: „ქართლის ცხოვრების“ თითოეული სტრიქონი სისხლითა და ცრემლითაა ნაწერი. ის ხომ ლეგენდარულიცაა. პრომეთეს კლდეც და კოლხეთიც-საქართველოა. საქართველოს მადლიანი მიწა-წყალი ისევე უხვად წარმოშობს ლეგენდებსა და თქმულებებს, როგორც თავთუხსა და ხილს.

ევროპისა და აზიის მიჯნაზე, მსოფლიოს საეპრო გზების შესაყარზე, სამყაროების, კულტურებისა და სარწმუნოებების გზაჯვარედინზე მდებარე საქართველო ანდამატივით იზიდავდა ნაირ-ნაირი ჯურის დამპყრობელს. საუკუნიდან საუკუნემდე მოგორავდა საქართველოზე შემოსევების ტალღა და ტოვებდა ნანგრევებს, მაგრამ რჩებოდა გაუტეხელი, ცოცხალი სული ხალხისა, რომელიც ცდილობდა შეენარჩუნებინა თავი მომავლისათვის.

მრავალჯერ წაბილწა მტერმა ამ ქვეყნის მიწა-წყალი, მაგრამ ეროვნული სული ვერ ჩაკლა, აქ მცხოვრებ ადამიანებს ძვალსა და რბილში ჰქონდათ გამჭდარი ჰუმანურობა, პატივის გრძნობა, სტუმართმოყვარეობა. მოძალადე ურდოების სისასტიკემ თითქოს უფრო მეტად ასწავლა ტანჯულ ხალხს მეგობრობა, გამტანობა, თავდადება.

ჩემი სამშობლო ფართოდ უღებდა და უღებს გულის კარს სხვადასხვა ერის შვილებს, პატივს სცემს მათ ენას, ისტორიას, კულტურას და ამასვე მოითხოვს მათგან თავისი ენისა და კულტურის მიმართ.

ბოლო წლებმა დაგვანახა, რაოდენ სწრაფად იცვლება ჩემს სამშობლოში ცხოვრების რიტმი.

ქვეყანას განსხვავებული აზროვნებისა და განათლების ადამიანები სჭირდება, რადგან XXI საუკუნემ სხვანაირად დაგვანახა მომავალი.

რა თქმა უნდა, წარსულის დაეიწყება შეუძლებელია. პირიქით, ჩემი მამულის ისტორია ის საძირკველია, რომელზეც ახალი, თანამედროვე, ცივილიზებული ქვეყანა უნდა ავაშენოთ.

მასხარე მირაბაშვილი

მეათეკლასელი
რუსთავის მე-4 სკოლა

ეძახინ...

ყ ვავილების ფერხულით მოდიოდა გაზაფხული. თოვლი ღებებოდა ხევსურეთის მთებზე, მზე ხარბად ჰგენდა არემარეს ოქროსფერ სხივებს; თითქოს უნდოდა დაენახებინა მუცოს ხედი. გული შესტკიოდა მიტოვებულ, დანგრეულ და განადგურების პირას მყოფ სოფელზე. მიწას გაზაფხულის საამო ოხშივარი ასდიოდა. მზის სხივებში იყო სოფელი ჩაყურებული. ცხოველდებოდა ნაზამთრალი მიწის სიზმარი.

სოფელს მხოლოდ სამი ოჯახიღა შემორჩენოდა. მხოლოდ მათი კერიდან ამოდიოდა ღამდამობით კვამლი. სოფელი დაცარიელდა...

სოფლის თავკაცი, ხევისბერი შერე ბებურაული ამბობდა: სამწუხაროა, შეილებო, სამწუხაროა! სხვაგან ამაცობენ ხევსურეთით, მაგრამ სადღაა ხევსურეთი?

მეზობელ სოფელში ხმა იყო გავარდნილი შერეს მაცობაზე, მის ბუმბერაზ აგებულებასა და ვაჟკაცობაზე, თუმცა ეს დიდი ხნის წინ იყო, ახლა კი დრომ თავისი გაიტანა და შერეც უამთა ცვლისგან წელში გატეხილიყო. მეზობლები ამბობდნენ: საცოდაობაა ამისთანა

ვაჟკაცის დაბერება, მაგისტანები სულ უნდა ცოცხლობდნენო. მართლაც მის გოლიათურ ტანს სხეულის თითოეული ნაწილი ისეთი თანასწორობით ჰქონდა ნაქანდაკები, რომ მნახველს საგანგებოდ ჩამოსხმული ეგონებოდა. მრისხანე და გაბურძენილი წარბები ღამაზად გამოკვეთოდა მაღალ შუბლზე, თვალებიც ასეთივე მრისხანე და დიდრონი ჰქონდა. ერთი სიტყვით, რომ შეგეხედათ, მიხვდებოდით, რომ ხევსური იყო.

თვითონ შერესაც უჭირდა ხევსურეთში ცხოვრება, მაგრამ არამც და არამც არ გაჰყვა ბარში თავის მოძმეებს. იტყოდა ხოლმე: აქ დაეიბადე და თუ ხევსურეთის მიწა არ მომაყარეს, აბა, ისე რისთვის მიცხოვრიაო.

ახლა კი სახლში ვეწვიოთ ხევისბერს. ისეთი სახლი არ ჰქონდა, როგორც მას შეეფერებოდა, თუმცა თვითონ კმაყოფილი იყო და ამბობდა: მარტოხელას მეტი რად მინდა, ღამეს ხომ ვათევ და სასახლეზე არც არასოდეს მიოცნებიაო. მოხუცს ღარიბულად მოწყობილი ხევსურული კოშკი ედგა. შიგ იყო მაგიდა, კიდობანი, ორიოდე სკამი, კედელზე ხალიჩა, ხოლო ხალიჩაზე კი ირიმი, სურათი და ხევსურული ხანჯალი, კიდევ ორი საწოლი. ეტყობოდა, მასთან ერთად ვიღაც ცხოვრობდა.

შერეს ცოლი ადრე მოუკვდა. ოჯახზე ზრუნვა თვითონ იკისრა და მცირეწლოვანი შვილი, დათო, თვითონ აღზარდა. თავს კი, როგორც ყველა ხევსური, ნადირობით ირჩენდა. მიუხედავად იმისა, რომ მოხუცი იყო და მკლავიც ისე აღარ ერჩოდა, ხევსურეთის კლდეებისკენ მიუწევდა სანადიროდ გული.

გათენდა. მზემ უხვად დააფრქვია მცხუნვარე სხივები და საღ კლდეებს ოქროს ვარაყი შემოავლო. შერე ნელა შეუყვა მთის კალთებს და რაც უფრო მაღლა მიდიოდა, საამებელი სურნელი და მაცოცხლებელი ნიაგი გუნდრუკს უკმევდა. კლდის წვერზე ჯიხვების ჯოგი შენიშნა. მოხუცს ახალგაზრდობა გაახსენდა. ჯიხვებს ისეთი ადგილი ამოერჩიათ, სადაც ადამიანი ფეხს ვერ მოიკიდებდა. შერეს შორიდან უნდა ესროლა. დიდხანს უმიზნებდა მოხუცი, ისროლა კიდეც, მაგრამ ასცდა... დენთის ბოლი ჯერ კიდევ კლდეზე შემორჩენილ თოვლზე გაირთხა. ჯიხვები დაფრთხნენ...

ჩამობნელდა. ამომავალ მთვარეს დამშეული მგლები შეჰყემუოდნენ. მოხუცმა ვერაფერი მოკლა. - საცაა მგლების ფარა აიშლება, თუ მთაში დაერჩი, ცოცხალი ვერ გაეასწრებ, - ფიქრობდა მოხუცი. გულში ლოცვა დაიწყო და თან ხმელ პურს ჭამდა. არ უნდოდა სახლში კვლავ ხელცარიელი დაბრუნება. ღმერთმა გადმოხედა და უცებ ხევის თავზე ჯიხვი გამოვარდა. შერემ თოფი მოიხსნა და დაუმიზნა, თუმცა შებინდებული იყო, ჯიხვი მოკლა. მოხუცმა ღმერთი ადიდა, ნადავლი მოიკიდა და სოფლისაკენ გზას დაადგა. გათენებისას უკვე სოფელთან იყო მისული, ფერდობებიდან გადმოხედა მიტოვებულ სოფელს. სახლის სახურავები ისე მოჩანდა, როგორც ბუდეში კვერცხები.

მთვარეს გაუთენდა შუა ცაზე. მზემ თავი ამოყო და ვარდისფერად დასერა აღმოსავლეთი. ღამის ბურანიდან იკვეთებოდნენ კლდეები. სოფელი ფუტკრის სკასავით

ახმაურდა. მოხუცი შეჩერდა, თვალით ცრემლი მოადგა და გაახსენდა ბავშვობა. დიდი ხანი იყო სოფელი ასეთი არ ენახა. სოფელში ჩამოსულ მოხუცს თავისი შეილი დახვდა მეგობრებითურთ. დათოს ამხანაგები წამოეყვანა ხევსურეთში საქეიფოდ. შერეს ძალიან გაუხარდა შეილის დანახვა. გადაეხვია, მოიკითხა და სტუმრები სახლში მიიპატიუა.

დიდი ხანი იყო, რაც დავითი თბილისში ცხოვრობდა. შერე სულ იმას ჩიოდა, რომ დათოს ხევსურეთში ცხოვრება არ უნდოდა.

დათო ჯიხვის გატყავებას შეუდგა. მეგობრები მოეხმარნენ და სულ ცოტა ხანში ჯიხვის მწვადები შიშხინებდა ნაკვერჩხალზე. გაიშალა დიდებული სუფრა. ამხანაგებმა მოიღხინეს. თამადამ სადღეგრძელოების კორიანტელი დაატრიალა. პირველად სახლის კერა დალოცა:

- ამ ყანწით, ჩემო მეგობრებო, აი, ამ დედაბოძს გაუმარჯოს, ამ ქვალორდიან ხევსურეთს გაუმარჯოს, რომლის სიყვარულმაც დღეს აქ მოგვიყვანა.

- ძია შერეს გაუმარჯოს, ამ კერას რომ არ აციებს და ინახავს, გაუმარჯოს, გაუმარჯოს!

ამასობაში შებინდდა, იღუმალი ბაგეებით აჩურჩულდა ამომავალი მთვარე. ცაზე ვარსკვლავებმაც ამოყვეს თავი, თუმცა ალაგ-ალაგ. კარგად შემთვრალი ბიჭები გარეთ გამოვიდნენ, უკვე შუალამე იყო. ციდან სავსე მთვარე ლამაზად იმზირებოდა.

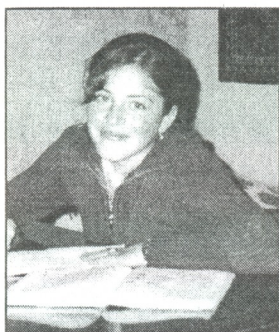
- კარგია ხევსურეთი, კიდევ ამოვალთ, - ძლივს ჩაიღულღულა გივიმ.

- როდის მიდიხართ, შვილებო? - იკითხა შერემ.

- ხვალე, მამა, ხვალე, - მიუგო მოხუცს დავითმა.

ირიყრაჟა... მზემ აღმაცერად გადახედა სოფელს. ნა-
ბახუსევი ბიჭები წასასვლელად გაემზადნენ... დილა გა-
დასული იყო... დიდხანს, დიდხანს იდგა მოხუცი შარა-
ზე და გაჰყურებდა შორს მიმავალთ. სიმღერით მიუყე-
ვბოდნენ მეგობრები საცაღფეხო ბილიკებს, მხოლოდ და-
თო მიიზღაზნებოდა უღიმღამოდ... სული და გული რჩე-
ბოდა, იქ, მამასთან. მუხლები ეკვეთებოდა... ყელში ბუ-
რთი ეჩრებოდა... თვალზე მომდგარი კურცხალი ცხელ
გულს ეწვეთებოდა... ყურში მამის გაზარული ხმა ეს-
მოდა: - ეჰ, მარტო უნდა მოგკვდე, მარტო...

დათო ერთ წამს შეჩერდა - ამღერეული თვალები
მიმოავლო... გრძნობდა, რომ რაღაცას კარგავდა... ერ-
თბაშად შემოტრიალდა... მოიაზრა და საცაღფეხო ბი-
ლიკს აუყვა...

ლიანა ჩოფურიანი

მერვეკლასელი
დღიური სკოლა
ნინოწმინდა

*„ჩემი ბავშვის სამშობლო,
სახსრე მთელი ჭკუაწა“ ...*

ჩემი სამშობლო საქართველოა, ერთ-ერთი ულამაზესი ქვეყანა, გადაჭიმული აღმოსავლეთიდან-დასავლეთისაკენ, შავი ზღვიდან - კასპიის ზღვამდე. მაღალი მთებით, მდინარეებით, მინდვრებით.

მიყვარს ჩემი საქართველო, მისი წარსულითა და აწმყოთი, მიყვარს მისი ყოველი კუთხე და ყოველი კუნჭული, ყოველი გოჯი მიწა აქ სისხლითაა მორწყული.

უამთა რისხვას, მტრისგან შემუსვრას გაუძლო ქართველმა ხალხმა.

**„გადავხედავ კამთაბღმწერელს
ამოვარდება წიგნში ხანძარი
ცოცხალ ფურცლებზე აკვანი იწვის
და წინაპარი მკერდში დაჭრილი“.**

საქართველოს დედაქალაქია თბილისი, რომელიც მე-5 საუკუნეში დაარსა ვახტანგ გორგასალმა. საქართველო მდიდარია კურორტებით, მდიდარია ხალხით, აქ უამრავი ეროვნების ხალხი მეგობრულად და ძმურად ცხოვრობს საუკუნეების მანძილზე.

ძველია ქართული დამწერლობაც, ჩვენამდე მოღწეული პირველი ქართული მხატვრული ნაწარმოები მე-5 საუკუნისაა. იგი დღესაც დიდი ინტერესით იკითხება. ეს არის „შუშანიკის წამება“, დაწერილი იაკობ ცურტაველის მიერ.

ქართული ლიტერატურის ყველაზე დიდი და მნიშვნელოვანი ძეგლია - შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“, რომელიც მე-12 საუკუნეშია დაწერილი. ათი - თხუთმეტი საუკუნის ისტორია აქვს ისეთ არქიტექტურულ ძეგლებს, როგორცაა სვეტიცხოველი, ჯვარი, გელათი, ვარძია.

ულამაზესი ვარძია დიდი თამარის ძაღლებით და ღოცვითაა აგებული.

იხარე და იბედნიერე, ჩემო საქართველო!

ოქსანა ვართარაშვილი

მეათეკლასელი
 რუსთაის მე-3
 რუსული სკოლა

მომავლით უცხოვრობ

ღეთისმშობლის წილხვედრ ქვეყანას, რომელსაც გადაშენება არ უწერია, ჩემი საქართველო ჰქვია.

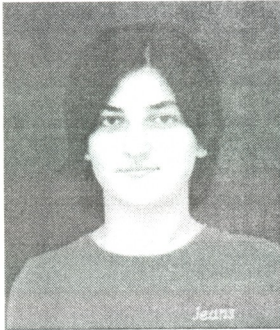
დავბადე და გავიზარდე საქართველოში. ფესვებით მივეჯაჭვე მის მიწა-წყალს, შევეთვისე და შევესისხლხორცე მის ბუნებას, ხალხსა და კულტურას. მიუხედავად იმისა, რომ ეროვნებით სომეხი ვარ, ჩემს სამშობლოს საქართველოს არცერთ ქვეყანაზე არ გავცვლი.

მართალია, არც თუ ისე ბედნიერი ცხოვრება გვაქვს, მაგრამ მომავლის უნდა გეჯეროდეს. ხალხი სულ იმას გაიძახის: ამ ქვეყანას არაფერი ეშველება, მომავალი არ აქვსო, მაგრამ ასე ვერაფერს მივალწვეთ. ხალხი უნდა გაერთიანდეს, ერთად ყველაფერს მივალწვეთ.

მე მგონი, ყველას მხოლოდ ერთი სურვილი გვაქვს – დავებრუნოთ აფხაზეთი. დარწმუნებული ვარ გაერთიანებული ძალებით, ყველაფერს მივალწვეთ, მით უმეტეს, რომ ძალიან ბევრი ქვეყანა გვიჭერს მხარს.

პირადად მე, ძალიან დიდი იმედი მაქვს მომავლის და ჩვენი პრეზიდენტის. ასე ვიტყვოდი, რომ მომავლით და იმედით ვცხოვრობ. ჩემს სათქმელს კი ასე დავამთავრებ:

„ასეთი ლამაზი და გულში ჩასახუტებელია ჩემი საქართველო“, რომელიც მტრისთვისაც კი საამური ქვეყანაა.

ზვიადა ზვიადია

მეთერთმეტეკლასელი
ფოთის მე-12 სკოლა

*მათ შორის
ათბავი შაშვაც...*

ს აღამოს, როცა გცივა და ლოგინში იკუნტები, ცდილობ რაიმე თბილზე იფიქრო, გახსენდება ყველაფერი, რაც გიყვარს, რასაც ჩაეხუტები და გაგართობს, მაგრამ ახლა ისინი შენთან არ არიან და იძულებული ხარ, უფრო მოიკუნტო. დილით კი, გაღვიძებული და საბნის ქვეშ გატრუნული, მომავალ გეგმებზე ფიქრობ. გახსენდება, რომ აქედან შორს აპირებ წასვლას, რომ მიდიხარ... მაშინ ყველაფერი, სულ მცირე დეტალიც კი უზომოდ თბილად გახსენდება და გრძნობ, როგორ გიყვარს აქაურობა, სულ პატარა რამეც კი... მერე რაღაც უხილავი მოდის, გეხუტება და გათბობს... ეს სამშობლოა.

ეს განცდები ჩემში წინა დღემ, 23 ნოემბერმა აღძრა, სწორედ გიორგობა ღამეს ებორგავდი, ვერ ვისვენებდი, იმ დღეს რაღაც ახალი, უცნაური მოხდა ჩემს თვალწინ. ვიდექი ქუჩაში. წვიმა, ქარი, ნისლი, შიში, მონდობება... ჩემთვის ეს არ იყო არც გართობა, არც მომხრე-მოწინააღმდეგედ დადგმული, შეკვეთილი სპექტაკლი. ჩემთვის ეს იყო ერთობის პირველი განცდა. ჩვენ, ქართუ-

ელები, არასოდეს ვივიწყებთ იმას, რომ იბერია გაბრწყინდება... ჩვენ ამის გეგჯერა...

ცივი ქარი გვებრძოდა. მეგონა, ყველაფერი ცივი იქნებოდა. სამების ტაძრის გარშემო შეგროვილი მრავალი ადამიანი იდგა კედელთან ატუხული, მომღიმარი სახით... სითბო ვიგრძენი. აი, აქ! გულთან ახლოს...

წამიჯ და ირგულივ ყველაფერი გასხივოსნდა, მომღიმარი სახეებიდან გადმოღერილმა სითბომ ცივი ქარიც გაათბო და სახისამღეწავი სუსხის ნაცვლად მისი თბილი ხელები მელამუნებოდნენ აფორიაქებულ გულზე.

შინ მოვედი, ჩამოვჯექი აღელვებული და ემოციებისგან დაცლილს, გონებაში ერთი ჩინელის ნათქვამი ამომიტივტივდა: „როცა მე ვერ გამოვთქვამ იმას, რასაც ვგრძნობ, ვიღებ ფანქარს და ვხედავ...“

მე კი ავიღე კალამი, მიუუჯექი მაგიდას და წერამ გამიტაცა.

ჩემს თვალწინ მომხდარმა ამბავმა, ჩემი საქართველოს ლამაზი აწმყო ისე მომანდომა, რომ მისი წარსული გამახსენა, რომ მერე მომავალზე მეოცნება. ეს სამი ღრო ხომ უერთმანეთოდ არ არსებობს, ამ ერთ მუჭა ერს წარსულიც ისეთი გვექონდა, რომ არამც და არამც დავიწყება არ შეიძლება. აკაკის სიტყვები გამახსენდა: „აწმყო წარსულს უნდა ეთანხმებოდეს და ორივე ერთად კი მომავლისაკენ უნდა მიიწევდეს“ და გული ამიძგერდა, ისე ღრმად დავრწმუნდი მის ჭეშმარიტებაში. თითქოს ილიამაც სწორედ ამ დღისთვის შემოგვვალადა ეს სიტყვები: „მეტად ამაღელვებელი და სათუთი გრძნობაა

წინაპართადმი მოკრძალება და პატივისცემა.

განკაცების გზაზე შემდგარი ადამიანი ერის გმირებში ჰპოულობს თავის სულსა და გულს... თავის ხატსა და მაგალითს. მეორის მხრივ, კაცის გათახსირება, გაწყალება იქედან იწყება, როცა იგი თავის ისტორიას ივიწყებს, როცა მას ხსოვნა ეკარგება თავის წარსულისა. ასეთმა კაცმა არ იცის, რომ ისტორია დიდებული ტაძარია, სადაც უწირავს ერთიან, სულსა კაცისასა“.

მე არ მინდა დავივიწყო ილიას სიტყვები, არ მინდა მივიწყებას მიეცე წარსული, სადაც გვეოლია ილია, ვაჟა, აკაკი, გალაკტიონი... დავითი, თამარი, ქეთევანი, ცოტნე და ვინ იცის კიდევ რამდენი გმირი.

განა შეიძლება სვეტიცხოვლის, გრემის, იყალთოს, ოშკის, ზარზმის დავიწყება? განა შეიძლება დავივიწყო მამლუქების წარსული? არ შეიძლება მოგონებების მორევიდან არ ამოტივტივდეს ისტორია იმ წინაპრებისა, რომლებსაც ყიდნენ, კლავდნენ, ანადგურებდნენ, მაგრამ მაინც მოაღწიეს დღემდე.

რამ შეგვინახა ეს ერთი მუჭა ხალხი ორიათას წელიწადს ამდენ დაუძინებელ მტერს შორის, როგორ შეგვარჩინა უცხო თემთა სიხარბემ მშვენიერი წალკოტი, რომელსაც საქართველოს ეძახიან.

პასუხი ერთია - სიყვარულმა.

ჩვენს ერს ათასობით წელიწადი უცხოურია ისტორიული ცხოვრებით. ბევრი მაგარი და ბევრიც უვარგისი ქვა ჩაუგდია იმ საძირკველში, რომელზედაც დღეს ჩვენი აწმყოა დამყარებული მერმისის ამოსაგებად.

წარსულის მაგარი ქვა კი ქართველი კაცის კაცთმოყვარეობაა, მისი უსაზღვრო გულია სითბოთი და ერთგულებით აღსაგესე. ჩვენი ერის ამ დადებით თვისებებზე ხმამაღლა და თამამად საუბრის უფლებას ვაძლევ ჩემს თავს. არ დავიწყებ საქართველოს ისტორიის გაყვითლებული ფურცლების ქექვას, არც სხვისი მონათხრობის მოყოლას და არც სხვაგან წაკითხულის წერას. დაწერ იმას, რაც საკუთარმა მამამ მიაგმო, მისი მხილველიც ის იყო და სულ ახლო წარსულში მომხდარი ამბით დავამტკიცებ, რომ ერი, რომელსაც ასეთი სიყვარული შეუძლია, არ გადაშენდება.

„აფხაზეთი, ქალაქი სოხუმი... იყო ორი მეგობარი, რომელთაც უერთმანეთოდ ყოფნა არ შეეძლოთ. ჰყავდათ საერთო მეგობრები, საერთო ახლობლები. დროსტარება, ქეიფი, ჭირი და ღზინიც საერთო ჰქონდათ.

დაცოლშიელდნენ...

მეგობრობა კიდევ უფრო გამყარდა, გაღრმავდა.

სიყვარული სულიერია. ერთხანს მაინც უნდა იყოს ერთად, რომ სულში ჩახედოთ ერთმანეთს, მისი რაღაც-რაღაცეები შენი სიცოცხლისათვის აუცილებელი რომ ხდებოდა, მაშინ დაერქმევა ამ ურთიერთობას სიყვარული. შამბასა და შარტავას ურთიერთობას კი ნამდვილად სიყვარული ერქვა, რომელსაც სატანაც კი ვერ შეურყევდა ფესვებს.

იღბალი ყველა საქმეშია. აღბათ, ესეც იღბალი იყო.

მათ გადაწყვიტეს ახალ წელს ერთად შეხვედროდნენ. არყით აღგზნებული კაცის გონებაში ბინდი ისად-

გურებს, მისი ენა სიმახინჯისა და დაუნდობლობის ენაა. ღვინით აღგზნებული კაცის გონებაში ნათელი დგება, მისი ენა სილამაზისა და სიყვარულის ენაა. არაყი მსჯავრია, ღვინო-მიტყევა...

ისინიც ღვინის ბახუსს აპყლოდნენ და ქართული ენა-წყლიანობით კიდევ ერთხელ დაუმტკიცეს გულწრფელი ერთგულება და მეგობრობა ერთმანეთს. ეს მათი უკანასკნელი შეხვედრა იყო.

1992 წელი... ავტომატებისა და ყუმბარების შემზარავი ხმა... დაიცალა ოჯახები... ლტოლვილებად იქცნენ საკუთარ მიწაზე... ძმა ძმის სისხლს სვამდა...

დაიწყო ომი და მისი ცივი, სისხლიანი ხელები შეეხო ყველაფერს, მაგრამ ბოლომდე ვერ აღმოფხვრა, ვერ წაბილწა ის წმინდა გრძნობა, რასაც სიყვარული ჰქვია.

შამბაცა და შარტავაც ომში წავიდნენ. საბედისწერო აღმოჩნდა ამ უკანასკნელისათვის 16 მარტი. მას 17 წლის სნაიპერმა მოუსწრაფა სიცოცხლე. მისი მკვლეელიც მოჰკლეს, მაგრამ ნუთუ ეს გამარჯვებაა? ისინი ხომ ორთავე ამ მიწა-წყლის შვილები იყვნენ.

შემზარავი აღმოჩნდა ეს ამბავი მისი აფხაზი მეგობრებისთვის, არა ერთხელ უნახავთ მის საფლაგზე დამხობილი კაცი, რომელიც მწარედ ქვითინებდა. ალბათ მიხედით, ვინც იქნებოდა, იმასაც მიხედვებოდა, რომ ცივმა, ქარიშხლიანმა, სისხლიანმა წლებმა ვერ დაამარცხა მათი სიყვარული.

ყოველ 16 მარტს, გარდაცვალების დღეს დადიან მეგობრები მის საფლაგზე და შესანდობარს სვამენ. მათ

შორისაა აფხაზი შამბაც.“ - დაამთავრა მამამ ამბის თხრობა.

უფრო მოგვიანებით გავიგე, რომ საცოდავს ერთი შვილი ჰყოლია, შამბას კი ორი და იმედი ჩამესახა, რომ ისინი გააგრძელებენ მამების დაწყებულ ურთიერთობას, აუცილებლად გადაჰკეეტს მათი ბედის ხაზები ერთმანეთს და მომავალში, მაშინ, როდესაც საქართველოს დაუდგება დღე-ნათელი, დღე-ბედნიერი, კვლავ სიყვარული გაღვივდება, ბოროტების თესლს ამოძირკვავს კაცთა გულებიდან.

ჩემო საქართველოვ, ლამაზო და მშვენიერო, ჩვენო მიწავ, მდიდარო და უხეო, ჩემო სამოთხევე, მომღერალო და მელექსევე, იმ ღამეს სამების ტაძართან შეგროვილი ქართველების მომღიმარი სახეები ღმერთმა შენი დიადი მომავლის საწინდარი გახადოს.

ნარინე მანიანი

მეცხრეკლასელი

თბილისის 86-ე

სკოლის სომხური სექტორი

დაჯილდოვი აზრობი

საქართველო - რამდენი ტკივილი, ტანჯვა, განცდა და ამავე დროს სიხარული, ბედნიერება და გამარჯვებაა ამ სიტყვაში.

ამბობენ, რომ საქართველო ადრე უფრო ლამაზი, უფრო მხიარული და სიცოცხლით სავსე იყო. მის ქუჩებში დილა ყარაჩოღელების ცეცხლოვანი ცეკვით და ზურნა-დოლით იწყებოდა, მაგრამ ეს დრო წარსულს ჩავაბარეთ. ახლა კი, ჩვენთან, დილა, სამწუხაროდ იმით იწყება, რომ აფხაზეთიდან დევნილი უბედური დედა, რომლის თვალებშიც ვხედავთ მხოლოდ იმედგაცრუებასა და უნდობლობას, დახმარებას ითხოვს, რათა მის პატარა შვილს პური მაინც აჭამოს. ჩემს ირგვლივ უკვე ის საქართველო არაა, როგორზეც მე მიამბობდნენ. მიჭირს ასეთ საქართველოში ცხოვრება. ხალხის თვალებში ნაღველი დასახლდა. მართალია, ეს ყველაფერი დიდ ტკივილს მანიჭებს, მაგრამ მჯერა, რომ საქართველოს დაუბრუნდება ძველი, ლამაზი და კარგი დრო.

საქართველო რუკაზე პატარა ადგილს იკავებს, მაგრამ მიუხედავად სიპატარაისა, მისი წარსული დიდი,

განუწყვეტელი ომია. ვინ არ ებრძოდა - თურქი, სპარსი, ლეკი, ოსი, ჩერქეზი, ლილივი, დიდო, ქისტო... მტერმა ვერ შეძლო საქართველოს მოკვლა და საბოლოოდ განადგურება. თუმცა თუ ყურადღებით დავაკვირდებით საქართველოს, მასზე ჯერ კიდევ დავინახავთ მტრის ისრით მიყენებულ ღრმა ჭრილობებს. ზოგი დიდი ხანი შეხორცდა, ზოგი კი ახლაც ხორცდება.

საქართველოს რატომღაც ვადარებ დაჭრილ არწივს, რომელიც მიუხედავად ღრმა ჭრილობისა, ოცნებობს შორს გაფრინდეს. ის ოცნებობს და ნელ-ნელა აღწევს მიზანს.

რატომღაც ძალზე მომხიბლა გრიგოლ ორბელიანის „სადღეგრძელომ“, სადაც ის, პირველ რიგში, მეფე ერეკლეს ადღეგრძელებს. შემდეგი სადღეგრძელო მან მამულს, ანუ საქართველოს მიუძღვნა. „სხვა საქართველო სად არის, რომელი კუთხე ქვეყნისა? ერი გულადი, პურადი მებრძოლი შავის ბედისა?!“ და ბოლოს ის ამბობს „ემზერ მწუხარე მომაეაღს...“ აი, ამაში მას ვერ დავეთანხმები, პირიქით, ვიტყვი, რომ საქართველო მუდამ გამარჯვებული იქნება.

გაიხარებს და ჩვენც გაგვახარებს!

სოფიო კახალიანი

მეოთხეკლასელი
 თელავის მე-9 სკოლა

* * *

ჩემი საქართველო - მამული ჩემი...
 ჩემი საქართველო - დედაენა ჩემი...
 ჩემი საქართველო - თოვლიანი მთები, გარეჯის
 უდაბნო და ზღვა ჩემი...

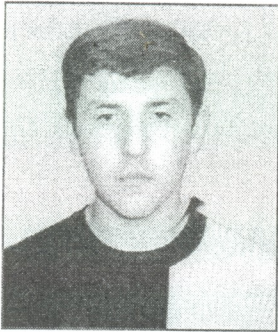
ჩემი საქართველო - დიდი ტაძარი ღვთისა...

ჩემი საქართველო - აფხაზეთი და სამაჩაბლო ჩემი...

ჩემი საქართველო - ხუთჯვრიანი დროშა, კლასებში
 გამოკრული გერბი და ბავშვების ნამღერი ჰიმნია...

ჩემი საქართველო - ბავშვის გაწვდილი ხელი და მო-
 ხუცის უმწვეო მზერა...

ჩემი საქართველო - ტკივილი, ოცნება და სიყვარუ-
 ლია. ტკივილია იმის გამო, რომ არავის შიოდეს ჩემს
 სამშობლოში, აღარ იყოს ომი და ღვთის რწმენით ან-
 თებულისყოს ჩემი საქართველო - სამშობლო ჩემი.

დიმიტრი ბატკაევი

მეცხრეკლასელი

რუსთავის მე-3

რუსული სკოლა

„სახვარები უნდა სხვებს“

საქართველო - დედამიწის ზურგზე ერთ-ერთი უღამაზესი კუთხეა, ღმერთისაგან დალოცვილი. მაღალი მთები, ნაყოფიერი ველები, სამკურნალო წყლები, ცნობილი კურორტები - ეს ყველაფერი ჩემი საქართველოა.

მრავალეროვნება და სიტბო, რომელიც არსებობს ადამიანების ურთიერთობაში, ჩვენს სახელმწიფოს სხეებისაგან განასხვავებს.

მრავალი საუკუნის განმავლობაში საქართველო თავს იცავდა უცხოელი დამპყრობლებისაგან.

ქართული ჯარი თავის შეუდრეკელი, მამაცი სულით იგერიებდა მრავალრიცხოვან მტერს.

ყველასთვის ცნობილია ცხრა ძმა ხერხეულიძე, ისინი მტერს სიკედილის უკანასკნელ წუთამდე ებრძოდნენ. დედა იქვე იყო ბრძოლის ველზე, დროშით ხელში შეიღებეს ამხნევებდა. როცა ერთი ძმა დაეცემოდა განგმირული, დედა მეორეს გადასცემდა დროშას.

დედა ნაღვლობდა შეიღების დაკარგვას, მაგრამ ეამაყებოდა მათი სიმამაცე.

მრავალი კეთილშობილი ადამიანი აღზარდა საქართველომ. მრავალი პოეტი უმღერის მის სილამაზეს.

„ჩემი ლამაზი ქვეყანა,
ჩემი წიგნები და უნები,
იგი მსიბლავს და მაცოცხლებს,
მხოლოდ მას ვეთაუჯანები“

ალეკო ჟენგელია

მართალია, დღესდღეობით აქ ცხოვრება ძალიან მძიმეა, სიღარიბე, უმუშევრობა ბევრს აიძულებს დატოვოს ეს ყველასათვის საყვარელი ქვეყანა, მაგრამ მწამს, დაგვიბრუნდება დრო, როდესაც კვლავ აყვავდება, აღორძინდება ეს წმინდა მიწა, მიწა მრავალტანჯული, მიწა ბევრი ჭირ-ვარამის მნახველი. დადგება დრო დიდებისა და ბედნიერების.

„ასახლენი უნდა ახდეს,
უნდა ითქვას სათქმელი,
ვაუმარჯოს საქართველოს
ქართულით და ქართველით!“

ალეკო ჟენგელია

ზუზა ჯინაშვილი

მექექსეკლასელი
 თბილისის მე-7 გიმნაზია

შაკობა ახალი წელი

მე და ჩემი ძმა დავიბადეთ და გავიზარდეთ ქ. მოსკოვში. მშობლები ქართველები გყავს, მაგრამ უკვე დიდი ხანია იქ ცხოვრობენ. მე თერთმეტი წლის ვარ, რატი კი ცხრის.

რა თქმა უნდა, სამ-ოთხ წლამდე რა ხდებოდა ჩემს ცხოვრებაში, თითქმის არ მახსოვს. მშობლების და ახლობლების გადმოცემით, ასევე ვიდეო ფირებისა და სურათების მეშვეობით ვიცი, რომ ყოველი წლის ზაფხულს საქართველოში ჩამოვდიოდით. მამა ხშირად ამბობდა, რომ აუცილებლად საქართველოში გადავალთ საცხოვრებლად. გარშემომყოფთ კი ნაკლებად გეჯეროდა ამის.

საბავშვო ბაღში დავდიოდი. როგორც ყველა ჩემი ამხანაგი, მეც სულმოუთქმელად ველოდი მაისის ბოლო დღეების დადგომას. ყველას აგარაკზე მიეჩქარებოდა. მე კი ვიცი, რომ საქართველოში წამოვიდოდი. მეგონა, რომ საქართველო იყო ჩვენი აგარაკი - დასასვენებელი ადგილი. უფროსები ხში-

რად ახსენებდნენ სიტყვა „სამშობლოს,“ მაგრამ არ ვიცოდი, რას ნიშნავდა ეს სიტყვა.

მიხაროდა აქ ჩამოსვლა იმიტომ, რომ ცხელოდა, სულ მზე ანათებდა, უმეტეს დროს ეზოში ვატარებდით, კახეთში ბებიასთან ჩავდიოდით. იმ სოფელში ბევრი მეგობარი გეყავს: იკო, ფარნა, შოთიკო, მარი, სოფო, თინიკო, გია, ლია, და ა.შ. ყოველ წელს ზღვაზე მივდიოდით დასასვენებლად, ნაკლებად ვმეცადინეობდით და ბევრს ვერთობოდით.

არ მიყვარდა აგვისტოს ბოლო. წასვლის წინ ბებიები აუცილებლად ტირილს იწყებდნენ, მე კი ცრემლები არ მიყვარს.

ოთხი თუ ხუთი წლის ვიყავი. საბავშვო ბაღში დავდიოდი. არ მახსოვს რატომ, მაგრამ ჩემმა ერთერთმა ჯგუფელმა მითხრა: „შენ რუსი არა ხარ, ქართველი ხარო“. ძალიან მეწყინა. ასე მეგონა, რაღაც ცუდი მაკადრა. ერთი სული მქონდა დედა მოსულიყო და დაემტკიცებინა, რომ მეც რუსი ვიყავი.

მთელი ჯგუფი გასახდელში შეეხვდით დედაჩემს. მე აცრემლებული თვალებით მივიჭერი მასთან და ვთხოვე: „უთხარი ამათ, რომ რუსი ვარ, ქართველს მეძახიან“—მეთქი. მან კი არც „ჰო“ მითხრა და არც „არა“. თავზე ხელი გადამისვა, შინ ვილაპარაკოთო. ბავშვებს მოეფერა და ჯგუფში შეიყვანა.

ძალიან გაებრაზდი. სახლამდე რა მოითმენდა, გზაშივე დავიწყე:

- რატომ არ უთხარი, რომ რუსი ვარ?

- არ ხარ რუსი, - მითხრა, - შენ ქართველი ხარ და ამით უნდა იამაყო!

- ყველა რუსია და მარტო მე ვარ ქართველი? - უფრო მეტად მომაწვა ჯავრი. ისეთივე მინდოდა ეყოფილიყავი, როგორიც ყველა.

- შენ ქართველობა ცუდი ხომ არ გგონია, მათზე მეტი თუ არა, ნაკლები რითი ხარ? აბა შეხედე შენს თავს, ვინმეზე უშნო ხარ? არა! ვინმეზე უჭკუო ხარ? არა! ლიუბოვ ივანოვნა ვის აძლევს წარმოდგენებში მთავარ როლებს? შენ! ვინ გამოჰყავთ საჩვენებელ გაკვეთილებზე? შენ! ვინაა ბალის ჩემპიონი ცურვაში? შენ! ვისი ნახატები გამოფინეს პოლში? შენი! ვინ მოსწონთ ბალის ყველაზე ლამაზ გოგონებს? შენ! აბა მითხარი, რად გინდა რომ ყველას ჰგავდე, უმჯობესი არაა სხვებისგან გამორჩეული და კარგი იყო?

რა თქმა უნდა, მესიამოვნა ეს სიტყვები, განსაკუთრებით გოგონების შესახებ. მახსოვს, შინ უკვე კარგ ხასიათზე მივედი. შემდეგ კი, უკვე ყოველივე კარგი და საუკეთესო ასოცირდებოდა საქართველოსთან: თუ სპორტის რომელიმე სახეობაში ვინმე ჩემპიონი გახდებოდა, მინდოდა, რომ ქართველი ყოფილიყო. თუ რაიმე გემრიელ საჭმელს გავსინჯავდი, მინდოდა ქართული სამზარეულოსი ყოფილიყო. თუ ლამაზ მანქანას დავინახავდი, საქართვე-

ლოში დამზადებული მინდოდა ყოფილიყო. ყველას თავს ვაბეზრებდი კითხვებით: - საქართველო უფრო მაგარია თუ რუსეთი, საქართველო თუ გერმანია, საქართველო თუ აშშ. და ა.შ.? სულ ერთი და იგივე პასუხს ველოდი - მინდოდა საქართველო ყველაზე დიდი, ძლიერი და ლამაზი იყო, ეთქვათ!

პირველ კლასში მისაღებ ტესტირებას რომ გაედიოდი, ვფიქრობდი, თუ ვერ ჩავერიცხები გიმნაზიაში, მშობლებთან ერთად საქართველოსაც შევარცხვენ-მეთქი. საბედნიეროდ, მეც და ჩემი ძმაც გიმნაზიურ კლასებში მოვხვდით. არაჩვეულებრივი პედაგოგები და კლასელები გვყავდნენ. კარგად ვსწავლობდით. ყველამ იცოდა, რომ ქართველები ვიყავით. დედა ამბობდა, ამ ხალხს შეიძლება მთელი თავიანთი ცხოვრების მანძილზე ჩვენს გარდა სხვა ქართველებთან არ მოუწიოთ ურთიერთობა, ამიტომ ისე მოიქეცით, რომ ჩვენს სამშობლოზე საუკეთესო შთაბეჭდილებები დარჩეთ. ჩვენც ყველანაირად ვცდილობდით, ცუდი არაფერი ჩაგვედინა. ხანდახან, ამხანაგური ჩხუბის დროს, თუ რამე გვეტკინებოდა, ბოლომდე ვითმენდით - ვაუკაცები არ ტირიან, მით უმეტეს ქართველები.

არც პედაგოგები გვარჩევდნენ სხვა ბავშვებისაგან და ჩვენი ქართველობის გამო შეღავათებს არ გვიწევდნენ. მე და ჩემს ძმას ყველაზე მეტად ის გვიხაროდა, რუსული ენის საკონტროლო წერაში

ხუთებს რომ ვიღებდით. რამდენჯერ უთქვამს მას-
წავლებელს ჩვენი კლასელებისთვის: - არ გრცხვე-
ნიათ, ზუკა და რატი თქვენს მშობლიურ ენაზე თქვე-
ნზე უკეთესად წერენ და სწავლობენ!

მინდა ერთი ამბავი გავიხსენო. სამი წლის ასაკ-
იდან ვცეკვავედი საბავშვო ქორეოგრაფიულ ანსამ-
ბლ „ბავშვობის რიტმებში“. ანსამბლთან ერთად მო-
სკოვის თითქმის ყველა დიდ საკონცერტო დარბა-
ზში გამოვსულვარ. გარდა ამისა, ყოველ წელიწა-
დს ვიღებდით მონაწილეობას კრემლში გამართულ
საახალწლო ნაძვის ხის ზეიმებზე. არ დამავიწყდ-
ება პირველად რომ მივიღე მონაწილეობა ამ წარ-
მოდგენებში. ორი თვით ადრე დავიწყეთ რეპეტიც-
იები, შეგვიკერეს კოსტიუმები. მთავარმა რეჟისორ-
მა ახალი წლის როლის შესასრულებლად პატარა
ბავშვებიდან მე და ანდრეი შეგვარჩია. ანდრეი ჩე-
მი მეგობარია. იგი ძალიან ქერა და თეთრი ბიჭია.
მე კი ისეთი გარეგნობა მაქვს, როგორიც ქართვე-
ლების უმრავლესობას.

ყველა დაძაბული ვმეცადინებოდით. ვ. პუტინი უნ-
და მოსულიყო და გაეხსნა ქვეყნის მთავარი ნაძე-
ვის ხის ზეიმი. იგი ძველ და ახალ წელთან ერთ-
ად უნდა გამოჩენილიყო სცენაზე.

საბოლოოდ არჩევანი ანდრეიზე შეაჩერეს და ახ-
ალი წლის როლის შესრულება მას დააკისრეს. ჩვენ
კი ღიმილით მოგვიბოდიშეს რეჟისორმა და ანსამ-

ბლის ხელმძღვანელმა: ცოტა უხერხული იქნებოდა, ამხელა რუსეთისთვის, ქართული ახალი წელი გაგვეთენებინაო. ჩვენც გაგვეცინა, რადგან გულის სიღრმეში იმავეს ვფიქრობდით. ისე, კი, მართლაც სასაცილო იქნებოდა, შავტუხა ახალი წელი რომ გამოჩენილიყო ვ. პუტინის გვერდით.

მე მაინც საუკეთესო მოგონებად მრჩება ის სამი კვირა, როდესაც დღეში სამჯერ წარმოდგენებს ვმართავდით, შესვენებაზე კრემლის ეზოში ან ყრილობათა დარბაზში დაერბოდით. ვ. პუტინის ნაცვლად კი მისი მეუღლე - ლიუდმილა პუტინა მოვიდა.

ერთ ზაფხულს ნასტია ბებომ გადაწყვიტა ჩვენთვის ქართული წერა-კითხვა ესწავლებინა. მოგვიტანა ანბანი. მე და რატის ძალიან მოგვეწონა ქართული ასოები. ისინი ყვავილებს ჰგვანან: კეკლე-ცობენ, იპრანტებიან, სილამაზეში ერთმანეთს ეჯიბრებიან, თითქოს მიწიდან ამოდინ და ზეცისკენ ლამაზად მიისწრაფვიან. ძალიან მალე ვისწავლეთ წერა. მოსკოვში რომ ჩავედით, საშინაო დავალებების რვეულებს რუსულის მერე ქართულად ვაწერდი ჩემს სახელსა და გვარს. მასწავლებლები არ მიბრაზდებოდნენ. ჩემს კლასელებსაც ისე მოეწონათ ქართული დამწერლობა, რომ ჩემი სახელის დაწერა თითქმის ყველა მათგანმა ისწავლა.

ამ ზაფხულს რომ მოეფრინავდით, ვიცოდით, რომ საცხოვრებლად აქ უნდა დავერჩინილიყავით. მთელი

ზაფხულის განმავლობაში ეჭვი მაწუხებდა, არ გადაიფიქრონ-მეთქი. აგვისტოს ბოლოს დაძაბული ველოდი. მამამ ჩემი საბუთები რომ ჩამოიტანა, მაშინ დაემშვიდდი.

მადლობა უნდა გადაეუხადო საქართველოს განათლების სამინისტროს და მე-7 სააგტორო გიმნაზიის დირექციას. მათ საშუალება მოგვცეს კომისიაზე გაგვევლო და ერთი წლით წინა კლასებში ჩავრიცხულიყავით. ორივეს ბედი გეწყალობს და აქაც საუკეთესო პედაგოგები და კლასელები შეგვხვდნენ. ძალიან ძალე დაეუმეგობრდით ყველას. ისეთი შეგრძნება გვაქვს, თითქოს პირველი კლასიდან ერთად ვსწავლობთ. მოსკოველ მასწავლებლებს და მეგობრებსაც ხშირად ვურეკავთ. ახლა თბილისი თანდათან ლამაზდება. ცოტა ხანს კიდევ დავიცდით და როდესაც იგი ძალიან ლამაზი და კოხტა გახდება, ჩვენს ძველ მეგობრებს მოვიპატიუებთ. მოვატარებთ მთელ საქართველოს, გავაცნობთ ჩვენს ახალ კლასელებს. იმედი გვაქვს ისინიც დამეგობრდებიან.

ახალ წელს ბიძაჩემი გაფრინდა მოსკოვში. გამოფენა-გაყიდვაზე შევარჩიეთ ლამაზი ნახატები, სადაც ძველი თბილისის პეიზაჟებია გამოსახული. ვაწაწერეთ და ჩვენს ყოფილ სკოლაში გავატანეთ. სკოლის დირექტორმა დაგვირეკა და გვითხრა, რომ სურათები ჩვენს სასწავლო კლასებში ყველაზე თვა-

ლსაჩინო ადგილებზე ჩამოჰკიდეს. სანამ თქვენი კლასელები სკოლას არ დაამთავრებენ, ეს ნახატები იქ იქნება, შემდეგ კი ჩემს კაბინეტში გადავიტანო.

ძალიან გვიხარია, რომ ქ. მოსკოვის №982 საშუალო სკოლის კედლებზე ჩვენი საქართველოს პატარა ნაწილია გამოფენილი და ვინც მათ უყურებს, ჩვენი თავი ახსენდება.

მე და რატის კი უკვე თამამად შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ვიცით რას ნიშნავს სიტყვა „სამშობლო“, რომ ჩვენც უკვე აქ ვცხოვრობთ, თქვენს გვერდით და რომ საქართველო, რომელიც სულ გვენატრებოდა, ახლა თქვენთან ერთად ჩვენიცაა!!!

სარჩევი

წინასიტყვაობა	-----	5
გიორგი ლობჯანიძე - მთავარია არა გამარჯვება, არამედ მონაწილეობა	-----	7
ანა ზადიშვილი - მზის დღიურები	-----	17
ფრესკის ცრემლები	-----	25
გიორგი ელიზბარაშვილი - მუშკეტერები საქართველოში	-----	29
ტარიელ წაქაძე - დევების საბუდარი	-----	38
ლუკა კურდღელია - დედა-დვრიტა ვაჟკაცობისა	-----	52
თათია ადამაშვილი - მოეჩვენა, რომ სამშობლო დაამარცხა	-----	56
საბინა რუსტამოვა - ესწავლობ განჯელს და რუსთაველს	-----	61
ირინა ხაჩატუროვა - ჩემი წინაპრების ქალაქი	-----	63
სოფიკო დაუშვილი - მეფე ლომი და მერცხლები	-----	66
დავით ლაზარიაშვილი - ჩემი საქართველო	-----	70
აღისა ნიკიტინა - ეს ჩემი საქართველოა	-----	71

თეონა შავშიშვილი - რა მიაშბო სოფლის ძველმა გზამ	-----	73
ლუსინე სარუხანიანი - უღალატო ერი	-----	82
ფატიმა მამედოვა - დედასავით თბილი	-----	84
ერეკლე შავაძე - „ერის წყლული მანძეს წყლულად“	-----	89
სანდრო ცხოვრებოვი - თუმცა რუკაზე პატარაა	-----	92
ალინა ქალდანი - ჩემი სამშობლო	-----	93
გივი ვაშაძე - „კრიმანჭულს“ და „ჩაკრულოს“ უცხოელებიც მღერიან	-----	96
ანამარია ჰერცელი - ვაჟკაცობამ გადაარჩინა	-----	101
გვანცა გელაშვილი - „რა ღირს, ბატონებო, საქართველო“	-----	102
იანა ენგიბარიანი - სამშობლო მთათა ჯაჭვია	-----	105
თამუნა ჭაღიაშვილი - იგავ-არაკები	-----	110
ვარდუჰი ენგიბარიანი - თბილისი მხიარული ქალაქია	-----	115
ნანა ნადირაშვილი - ნატვრა	-----	116
მილენა პაპიკიანი - მხენელ-მთესველთა ქვეყანა	-----	118
ლექსო ლომიძე - ნოსტალგია	-----	120

ანა ჯაფაროვა - მე სხვა ერის შვილი ვარ	-----	122
მახარე მერეაშვილი - ეძახის...	-----	124
დიანა ჩოფურიანი - „ჩემი ხატია სამშობლო, სახატე მთელი ქვეყანა“	-----	129
ოქსანა ვართარეზოვა - მომავლით ვცხოვრობ	-----	131
გენცა ზურავია - მათ შორისაა აფხაზი შამბაც	-----	132
ნარინე ვანიანი - დაჭრილი არწივი	-----	138
სოფიო კახალიანი - * * *	-----	140
დემეტრი ბატკაევი - „ასახდენი უნდა ახდეს“	-----	141
ზუკა ჯინაშვილი - შევტუხა ახალი წელი	-----	143

ჩემი საქართველო

35

ნახატი

მოსწავლეთა ნახატების კონკურსის კოორდინატორი გახლდათ **რუსუდან ფეცვიაშვილი** – წიგნიანი მხატვარი, ზავშვთა საერთაშორისო ფონდ „ვუნდერკინდის“ გამგეობის წევრი.

რუსუდან ფეცვიაშვილის მიწვევით გამარჯვებული ნახატები გამოავლინა ჟიურიმ, რომლის შემადგენლობაშიც იყვნენ: **თენგიზ მირზაშვილი** – წიგნიანი ქართველი მხატვარი, **გია ჭანბერიძე** – საქართველოს მხატვართა კავშირის თავმჯდომარე, **ნანა გერასიმოვა** მხატვარი, **ლია გორგაძე**

– ელენე ახვლედიანის სახელობის ზავშვთა სურათების გალერეის დირექტორი, **ანა ლალიძე** – არასამთავრობო ორგანიზაცია „თავის-არტი-მსოფლიო კულტურული ინტეგრირების“ დამფუძნებელი და აღმასრულებელი დირექტორი.

წარმოდგენილი ჟიური ზავშვთა ნამუშევრებს მხოლოდ შესრულების დონის მიხედვით კი არ აფასებდა, გამორჩეულ ყურადღებას აქრევდა ზავშვთების უშუალო ხელვას, გულწრ-

ფელოზას, ფერებთან ხალვას დამოკიდებულებას ღა, რაჯ მთავარია, უფროსების გავლენისგან შეურყვნელობას. ამდენად, ბავშვების ნამუშევრები შესაძლოა შორს იყოს სრულყოფილებისაგან, მაგრამ უიყრისთვის მთავარი იყო ამ ნამუშევრებში იმ მარჯვლის აღმოჩენა, რომელმაც სამომავლოდ უნდა მოგვეყვს ნაყოფი.

გთავაზობთ გამარჯვებულთა ნამუშევრებს.

მარიამ თევზაძე

კოლექტიური ნამუშევარი

მისეილ ტყვეუება

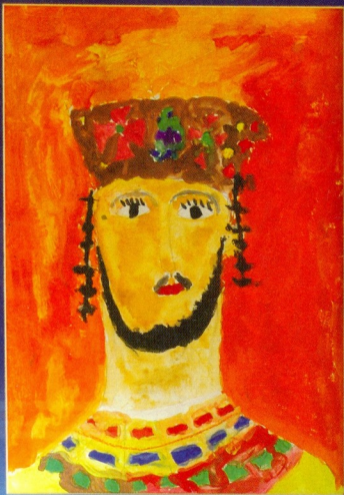

ანი შანშიაშვილი

შალვა ხულუაშვილი

ანა ჯანელიძე

სანდრი ურთუმელიძე

თინო შუბაძე

კოტე ყაჩაყაშვილი

ნანა კიტიას

ნინო ჯუღაძე

მონა თეთრაძე

ნათია მიხრიაშვილი

კოთხე ძაბაზის

ლიბა ბაბიკაშვილი

ნანა ხუციშვილი

ირინა ხაჩატუროვა

სალომე ჯანელიძე

ალექსანდრე ბახტაძე

ნუცა ბუკაშვილი

ბაგრატიონი
2005 წ.

ალბანების კვიციანი

ირაკლი ხეცურიანი

სოფიკო თათარაშვილი

ბიორბი ნანუაშვილი

თეზლორა რეხვიანჭვილი

ბიორგი ბერაია

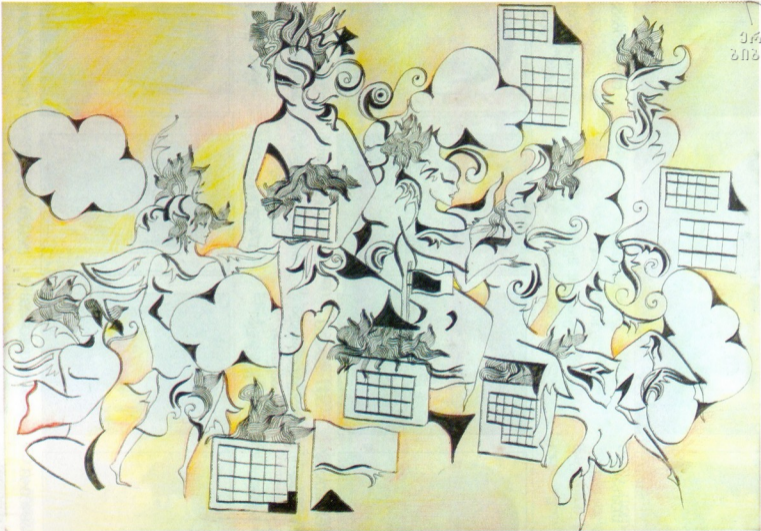
ახიკო ბურნაძე

ბიბია ბეგაზაფილი

ბესიკ ლოგუნიძე

თეონა რუხვიაშვილი

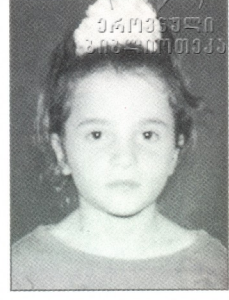
ქართული
ბავშვთათმობი

მარიამ თევზაძე
5 წლის თბილისი

**კლუბტიური
ნამუშევარი**
რუსთავეის მე-10
ბაგა-ბაღი

თეა როგავა
პირველკლასელი
გრიგოლიშის
სკოლა, ზუგდიდი

ნაბილ ტყეშევაძე
პირველკლასელი
თბილისის
მე-60 სკოლა

ანი ჯურაძე
პირველკლასელი
თბილისის
174-ე სკოლა

ანი ზანგიაშვილი
პირველკლასელი
თბილისის
174-ე სკოლა

ზოია ჯურაძე
პირველკლასელი
დუშეთის
მე-3 სკოლა

ანა ჯანდირი
პირველკლასელი
თბილისის „ქართუ-
ლი სასწავლებელი“

სანელი ჯურაძე
მეორეკლასელი
თბილისის
ფრანგული კოლეჯი

თენგიშ ჯურაძე
მეორეკლასელი
თბილისის
23-ე სკოლა

სიონია ჯურაძე
მეორეკლასელი
თბილისის
„ახალი სკოლა“

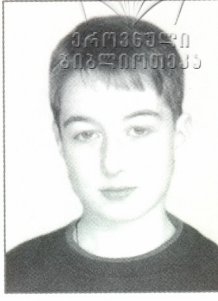
კოტე ყაჩაღოვი
მეორეკლასელი
ახმეტის
სკოლა-ინტერნატი

ნანა კიტია
მესამეკლასელი
დიდნების სკოლა
ზუგდიდი

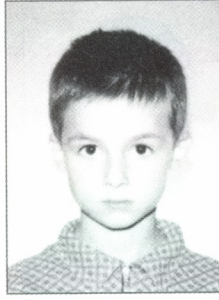
ენო ჭყონია
მესამეკლასელი
თბილისის
55-ე სკოლა

შოთა თეთრაძე
მეოთხეკლასელი
მანგლისის 1-ლი
სკოლა, თეთრიწყარო

ნათია მიზრიანი
მეოთხეკლასელი
მანგლისის 1-ლი
სკოლა, თეთრიწყარო

კოტე კახაია
მეოთხეკლასელი
თბილისის
186-ე სკოლა

ლიკა ბაბიაშვილი
მეხუთეკლასელი
თბილისის
ESM ლიცეუმი

ნანა ზუციშვილი
მეხუთეკლასელი
თბილისის 1-ლი
კლასიკური გიმნაზია

ირინა ხაჩაბერია
მეხუთეკლასელი
თბილისის
136-ე სკოლა

სალომე ჯანელიძე
მექექსეკლასელი
ბაღიაურის სკოლა,
საგარეჯო

ალექსანდრე ბახტაძე
მეშვიდეკლასელი
თბილისის 1-ლი ქსპ-
ექსპერიმენტული სკოლა

ნუკა ბურაშვიძე
მეშვიდეკლასელი
თბილისის
65-ე სკოლა

ალგაჯირ ჰვიციანი
მეშეიდეკლასელი
თბილისის
23-ე სკოლა

ირაკლი კოვაძე
მეშეიდეკლასელი
თბილისის
61-ე სკოლა

ირაკლი ხმეშვიანი
მეშეიდეკლასელი
თბილისის
მე-5 გიმნაზია

მარიამ და ნანა ხოჭოლაშვილი მეშეიდე და მურვეკლასელები სენაკის მე-2 სკოლა

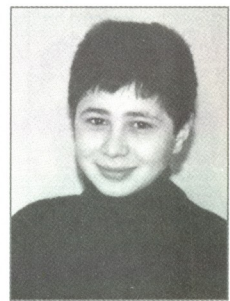
სოფიო თათარაშვილი
მურვეკლასელი
თბილისის
67-ე სკოლა

გიორგი ნანუაშვილი
მურვეკლასელი
საგარეჯოს
მე-4 სკოლა

თევდორე რმხვიაშვილი
მურვეკლასელი
თბილისის 47-ე სკოლა

გიორგი ბარბაია
მეცხრეკლასელი
თბილისის 25-ე
სპორტული სკოლა

აჩიკო ბურნაძე
მეცხრეკლასელი
წინანდლის სკოლა,
თელავი

გიგია ბემაზაშვილი
მეცხრეკლასელი
წინანდლის სკოლა
თელავი

ბესიკ ლოპხანიძე
მეცხრეკლასელი
მლაშის სკოლა
ადიგენი

თაინა რმხვიაშვილი
მეცხრეკლასელი
ონის 1-ლი სკოლა

K 1259.282
07405940
2023 0010933